

**80 ГОДИНА РАДА
ИНСТИТУТА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА
И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

**Београд
2025**

**80 ГОДИНА РАДА
ИНСТИТУТА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА
И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Београд

2025

Сарадници на монографији

Др Петар Кљајић, др Данијела Ристић, др Оливер Крстић, др Сања Ђуровић, др Катарина Гашић, др Татјана Поповић Миловановић, др Миљана Јаковљевић, др Славица Маринковић, маст. педагог Тијана Пауновић

Уредници

Др Данијела Шидуљак

Др Слађана Савић

Рецензенти

Др Љиљана Радивојевић

Проф. др Ференц Баги

Издавач

Институт за заштиту биља и животну средину - Београд

За издавача

Др Ненад Тркуља

Илустрације, корице:

Милица Ђотуновић

Штампа

Pi-press, Пирот

ISBN: 978-86-910951-4-7

Тираж: 200

2025. године

Предговор

Кроз дугу историју Институт, као водећа институција у области биља, је стекао значајну репутацију пружајући кључне научне доприносе у области истраживања/сузбијања биљних болести, штеточина, корова, фитофармације и заштите животне средине. Институт тренутно има више од 50 запослених, од којих већина активно учествује у научним истраживањима и пројектима на националном и међународном нивоу. Институт ове године прославља велики јубилеј - 80 година постојања. Овако дуга традиција је прилика да се похвалимо и изразимо наше задовољство, да као сведоци овог значајног момента истакнемо наша достигнућа и поменемо колеге који су својим напорима, знањем и жељом допринели да Институт достигне место које данас има. Уједно нам је и циљ да стручну и научну јавност упознамо са активностима Института, да укажемо на значај овакве установе за нашу земљу и регион и прикажемо разноврсност његових истраживачких подухвата, квалитет и научна интересовања. Наша је жеља да Институт задржи статус акредитоване НИО која обавља научноистраживачку делатност ради остварења општег интереса, али и да подигне капацитете и стекне статус научног института и својеврсног образовног центра од значаја за високо образовање, послове од јавног значаја, као и да оснажи привредни сектор.

Директор Института
др Ненад Тркуља, научни саветник

САДРЖАЈ

Предговор	5
Институт од оснивања до данас	11
Увод	11
Историја Института	12
Делатност Института	14
Визија	15
Мисија	17
Управљање Институтот од оснивања	19
Директори Института од 1945. до 2025. године	19
Организација Института	20
Библиотека и издавачка делатност Института	28
Запослени радници у Институту	33
Запослени радници у Институту од оснивања до данас	36
Запослени радници у Институту данас	43
Одсек за болести биља	43
Лабораторија за фитопатологију	43
Лабораторија за испитување квалитета семена и садног материјала	45
Лабораторија за нематологију	45
Одсек за штеточине биља	46
Одсек за фитофармацију и заштиту животне средине	47
Одсек за хербологију	49
Одсек за зооциде и биоциде	50
Служба заједничких послова	50

Наука	52	Ентомолошке збирке - Легат Института за заштиту биља и животну средину	
Научно истраживачки рад по одсецима	52	у Природњачком музеју у Београду	100
Одсек за болести биља	52	Колекција Lepidoptera Милоша Рогуље	101
Лабораторија за фитопатологију	54	Колекција инсеката Петра Новака	101
Лабораторија за испитивање квалитета семена и садног материјала	59	Колекција Coleoptera Стјепана Свирчева	103
Лабораторија за нематологију	59	Колекција Coleoptera Guida Nonveiller	103
Одсек за штеточине биља	60	Колекција Coleoptera Јована Станчића	104
Одсек за фитофармацију и заштиту животне средине	63	Колекција Orthoptera Боривоја Лазаревића	105
Одсек за хербологију	65	Колекција инсеката Института за заштиту биља	106
Одсек за зооциде и биоциде	66	Фотографије ентомолошких збирки	107
Одабрани пројекти (2016-2025)	69	Назив нове врсте бактерије <i>Brenneria izbisi</i> у част Института	114
Одабране публикације (2016-2025)	73		
Поглавља у истакнутим монографијама међународног значаја	73		
Поглавља у монографијама међународног значаја	74		
Радови у међународним часописима изузетних вредности	74		
Радови у врхунским међународним часописима	77		
Радови у врхунским међународним часописима - News Item	92		
Поглавља у монографијама и тематским зборницима	94		
Поглавља у монографији националног значаја	94		
Одбрањене докторске дисертације	95		
Нова техничка решења примењена на међународном нивоу	97		
Нова техничка решења примењена на националном нивоу	97		
Битно побољшана техничка решења на националном нивоу	99		
Регистровани патенти на националном нивоу	99		
Универзитетски уџбеник	99		

Увод

Институт се од оснивања до данас стално развијао и унапређивао основну делатност, научноистраживачки рад из области пољопривреде - заштите биља. Основан је 29. септембра 1945. године, у време када није било ни средстава, ни кадрова за научни рад, па је рађено на постепеном опремању лабораторија, оспособљавању истраживача и истовременом решавању бројних актуелних проблема у заштити биља. Руководство и истраживачи су увек били фокусирани на изврсност и релевантност научноистраживачких резултата са јасно зацртаним циљевима: стварање квалитетног истраживачког кадра, конкурентности истраживања и иновативним решавањем важних питања у пољопривреди и заштити биља. Данас је рад истраживача у Институту усмерен на решавање присуства штетних организама у биљној производњи на мултидисциплинаран и интердисциплинаран начин, обједињавањем основних (природно-математичких наука - биолошких наука) и примењених истраживања (биотехничких наука - биотехнологије и пољопривреде). У складу са тим је и висок ниво постигнутих резултата из фитопатологије, хербологије, ентомологије, нематологије, примене средстава за заштиту биља, са проценом утицаја на животну средину. Институт се увек успешно носио са бројним тешкоћама које су се периодично јављале током његовог вишедеценијског рада, уз ентузијазам и жељу запослених да се постављени циљеви остваре и да Институт остане на путу водеће институције у области заштите биља у Републици Србији. У лабораторијама Института, поред стално запослених, велики број колега из других институција, пољопривредних станица и производних организација обавио је усавршавања из области заштите биља. Многи истакнути научни радници и професори универзитета започели су професионалну каријеру у Институту и стекли основна знања из области заштите биља.

Историја Института

Институт за заштиту биља и животну средину (ИЗБИС) је основан 1945. године и организован као Савезни завод за заштиту биља при Савезном министарству пољопривреде Демократске Федеративне Југославије (решење број 8551/VII, од 29. септембра 1945. године), са циљем да се унапреде све гране пољопривреде на научним и стручним основама у целој тадашњој држави. Оснивач и први директор је био истакнути ентомолог професор др Guido Nonveiller, човек изузетне енергије, широких видика и великог знања. Главни задатак Завода био је да се бави проучавањем биљних болести и штеточина, истраживањем најподеснијих средстава за заштиту биља и израдом планова за њихову производњу, као и да се стара о фитопатолошкој контроли и њиховој организацији у земљи, и при увозу у земљу или извозу из земље. Након оснивања, Завод је био лоциран у згради Министарства пољопривреде ФНРЈ, а 1947. премештен у просторије Огледног пољопривредног добра у Земуну, захваљујући разумевању руководства Пољопривредног факултета, Земун, а пре свега залагањем тадашњег декана проф. др Младена Јосифовића. Назив Завода је 1949. године промењен у Савезни Институт за заштиту биља. Крајем 1951. године Институт је пресељен у просторије, које је раније користио Завод за пољопривредна истраживања у Топчидеру, у улици Теодора Драјзера 7.

Преласком у надлежност Народне Републике Србије 1952. године, добија назив Институт за заштиту биља, са седиштем у Београду. Институт, решењем Извршног већа Народне Републике Србије од 27. марта 1954. године и уредбом из 1959. године (Службени гласник Народне Републике Србије, од 18. марта 1959. године) у складу са одредбама Закона о организацији научног рада, ради као научна установа Институт за заштиту биља, са седиштем у Београду. Основни задатак Института, у то време, је био да путем научних метода и поступака ради на проучавању, истраживању и решавању свих питања која се односе на болести и штеточине гајених биљака и на њиховом сузбијању, као и на проналажењу могућности примене научних резултата и открића у пракси. На садашњој адреси (улица Теодора Драјзера 9) Институт се налази од 1953. године, када је добио посебну зграду у коју су пресељени истраживачки

одсеци, док су библиотека, секретаријат и рачуноводство остали на старој адреси, ул. Теодора Драјзера 7, све до 1974. године. На локацији у Земуну, ул. Банатска 33, 1954. године смештен је Одсек за ентомологију и биолошку борбу. Реорганизацијом Института 1978. године овај одсек добио је назив Одсек за штеточине биља и на истој адреси налази се и данас.

Од 1991. године Институт мења назив у Институт за заштиту биља и животну средину при чему проширује своју делатност на научноистраживачки и стручан рад који се односи на семе, садни материјал и пољопривредне производе, а формира и нов одсек, за токсикологију и заштиту животне средине. Институт је од 1994. године, у складу са одредбама тадашњег Закона о научноистраживачкој делатности (Службени гласник Републике Србије, број 52/93), регистрован као научни институт. Почетком 2006. године Институт је акредитован од стране Одбора за акредитацију научноистраживачких организација Министарства науке и заштите животне средине, као истраживачко - развојни институт (Службени гласник Републике Србије, број 110/05 и 50/06). Данас је Институт у истом статусу, акредитован је према актуелном Закону о науци и истраживањима (Службени гласник РС, 49/19) од стране Одбора за акредитацију научноистраживачких организација Министарства науке, технолошког развоја и иновација из области научноистраживачког рада: Биотехничких и Природно-математичких наука. У Институту ради мултидисциплинаран тим истраживача из различитих грана научно-истраживачког рада (Пољопривреда, Биотехнологија, Биологија) и научних дисциплина (Заштита биљака, Ратарство и повртарство, Физиологија и биохемија, Индустријска биотехнологија, Физиологија биљака, Ентомологија, Алгологија и микологија и Екологија).

Институт за заштиту биља и животну средину Београд од 2015. године локацијски припада подручју "Топчидерски парк". То је заштићено подручје локалног значаја III (треће) категорије. На садашњој адреси некада се налазио легат кнеза Александра Карађорђевића, прва установа која се бавила питањима развоја и унапређења пољопривреде у Кнежевини Србији.

ДЕЛАТНОСТ ИНСТИТУТА

Институт за заштиту биља и животну средину (ИЗБИС) је научноистраживачка организација са 80 година дугом традицијом.

Научноистраживачка делатност Института је хетерогена и обухвата различите области као што су:

- Проучавање биологије, екологије, популационе генетике и филогеније карантинских, економски значајних и инвазивних врста инсеката;
- Молекуларна детекција фитоплазми, проучавање етиологије и епидемиологије болести које проузрокују фитоплазме у пољопривреди; истраживање векторске улоге инсеката у преношењу фитоплазми;
- Идентификација карантинских и економски значајних фитопатогених бактерија, гљива, вируса и вирусима сличних организама у пољопривредној производњи применом конвенционалних, серолошких и молекуларних метода;
- Проучавање биологије, екологије, генетике и диверзитета бактериофага и могућности њихове примене као биолошких агенаса у контроли економски значајних бактериоза биља;
- Биотички стрес код биљака изазван фитопатогенима и идентификација толерантности/резистентности;
- Проучавање биолошких и еколошких карактеристика корова, њихове распрострањености и појаве резистентности на хербициде;
- Проучавање утицаја хербицида на биљке и животну средину;
- Проучавање утицаја фунгицида на фитопатогене проузроковаче болести и животну средину;
- Проучавање присуства, путева продора, коридора ширења и динамике популација страних инвазивних биљних врста;
- Прогноза и мониторинг карантинских, економски значајних и инвазивних штетних организама у пољопривреди и развијање стратегије интегралне заштите гајених биљака;

- Испитивање примене биолошких агенаса у контроли фитопатогених микроорганизама, корова и штеточина;
- Контрола и побољшање квалитета семена ратарских и повртарских култура, цвећа, шумског и украсног биља;
- Проучавање биодиверзитета биљних и земљишних нематода, интеракције са другим организмима и биолошка контрола фитопаразитних нематода;
- Проучавање интеракције ефеката зооцида/биоцида и абиотичких/биотичких фактора на штеточине у пољу, складишним екосистемима и јавном здрављу;
- Проучавање физичких и хемијских својстава пестицида и ђубрива;
- Испитивања биолошке хранљиве вредности ђубрива и др.

Визија

Институт за заштиту биља и животну средину има визију да управљањем постојећим потенцијалима, као и кроз креирање и развој нових, створи јасну политику развоја с тенденцијом достизања и одрживости научноистраживачке изврсности и стратешког усмеравања пословања ка постизању успеха. Институт планира да задржи статус акредитоване НИО која обавља научноистраживачку делатност ради остваривања општег интереса, али и да подигне капацитете и стекне статус научног института и својеврсног образовног центра од значаја за високо образовање, послове од јавног значаја, као и привредни сектор.

Научноистраживачка делатност Института ће бити фокусирана на изврсност и релевантност научноистраживачких резултата са јасно израженим акцентом на стварању квалитетног истраживачко-научног кадра и конкурентности истраживања за иновације. Такође, биће усмерена и на конкретне проблеме у пољопривреди који имају апликативни значај. Приоритетне области истраживања су фокусиране на унапређење методологије идентификације и праћења економски значајних биљних патогена, штеточина и корова; сагледавање последица интензивне пољопривредне производње на појаву резистентности штетних организама на пестициде; дефинисање методологије одрживе производње употребом биолошких препарата; развијање концепта интегралне заштите биљних култура у оквирима традиционалне, али и органске пољопривредне производње.

Институт има визију да буде продужена рука Универзитета у Београду, по могућству и у другим градовима, у смислу да се омогући истраживачима које карактерише научна изврсност и висока цитираност, да буду сарадници у настави у високошколским установама на основним и/или докторским студијама. Затим, да се практична настава из одређених предмета реализује у лабораторијама Института, да се омогући извођење мастер радова и докторских дисертација, да се организују сајмови науке, радионице и др. активности које се тичу трансфера знања и едукације младих истраживача. Визија је да Институт заједно са високошколским установама плански учествује у креирању одређених профила младих истраживача од општег интереса из области пољопривреде. Кад је у питању јавни сектор, Институт планира да задржи имиџ поузданог партнера на тржишту услуга дијагностике у биљној производњи и промету, првенствено код Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, пољопривредних стручних и саветодавних служби, фитосанитарних служби и пољопривредних произвођача, извозника и увозника. У складу са Законом о здрављу биља, Законом о средствима за заштиту биља и Законом о средствима за исхрану биља и о оплеменењивачима земљишта, Институт планира да конкурише и обнови тренутно постојећа овлашћења издата од стране Управе за заштиту биља за обављање послова здравственог прегледа биља на присуство штетних организама (инсекти, фитоплазме, нематодe, бактерије, гљиве, вируси); испитивања физичко-хемијских својстава пестицида и ђубрива у сврху издавања дозволе за пуштање у промет у Републици Србији; биолошка испитивања пестицида у сврху издавања дозволе за пуштање у промет у Републици Србији; послове процене активних супстанци средстава за заштиту биља, односно основних супстанци у поступку регистрације средстава за заштиту биља; испитивање биолошке хранљиве вредности ђубрива у сврху њихове регистрације.

Институт ће радити на успостављању сарадње са Министарством за заштиту животне средине у складу са Законом о заштити животне средине. Могућности постоје да се убрзаним успостављањем стратешких циљева, бољом организацијом и јачањем истраживачке инфраструктуре формирају оперативни тимови који ће одговорити на економске и друштвене изазове који су дефинисани као приоритетни из области заштите животне средине. Прилике су препознате и у потенцијалу Института у креирању и трансферу конкурентних знања и технологије из области пољопривреде. У оквиру приоритетних области где се указују прилике је производња хране за

будућност. Институт би могао размотрити могућност формирања центра изузетних вредности из научних области које процени као стратешки важне за привреду и друштво, а за које постоји компетентно истраживачко особље, одговарајућа опрема и методологија. Центри изузетних вредности могу постати стратешки партнери, у виду научне и техничке подршке републичким, регионалним и органима локалних самоуправа у решавању горућих проблема од општег интереса из области заштите здравља биља и животне средине, у својству саветодавног или извршног тела.

Мисија

Научноистраживачка делатност Института за заштиту биља и животну средину ће и даље бити усмерена на интердисциплинарна и мултидисциплинарна истраживања у циљу конкурентног приступа конкурсима за пројекте у оквиру програма Фонда за науку који су дефинисани на основу стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије, паметне специјализације и осталих секторских стратегија релевантних за развој друштва. Потенцијал Института ће бити усмерен ка спровођењу истраживања у циљу унапређивања знања и иновација у оквиру области хране за будућност - високо технолошка производња. У оквиру приоритетних области биће и заштита животне средине и екологија са подизањем квалитета истраживања и трансфера знања и технологије. У циљу диверзификације тема и приступа у истраживањима, као и трансферу знања и едукацији младих истраживача, Институт је усмерен ка одржавању и унапређењу постојећих сарадњи са високошколским установама и другим институтима у земљи и свету и подстицању успостављања нових.

Активност истраживача ће бити усмерена ка интензивирању научног повезивања са међународним лабораторијама, истраживачким групама и приватним сектором ради формирања пројектних конзорцијума у циљу припремања и реализације истраживачко-развојних пројеката финансираних из различитих националних и међународних фондова. Такође, активност Института ће бити усмерена и ка развијању капацитета за акредитацију центара изврсности у оквиру организационих целина Института који остварују врхунске и међународно признате научне резултате и који имају развијену међународну научну сарадњу. Институт ће наставити с покренутом иницијативом придруживања Универзитету у Београду, са циљем стратешког позиционирања и креирања могућности за алтернативне изворе

финансирања научноистраживачке делатности која ће допринети унапређењу научноистраживачких капацитета и утицајности Института у домаћој и међународној научној мрежи.

С друге стране, тренутно ангажовање појединих истраживача као гостујућих или акредитованих предавача на докторским студијама Биолошког факултета Универзитета у Београду и одржавања практичне наставе за предмет Молекуларна систематика, може прерасти у могућност укључивања целог Института, кадровски и опремом, у извођење наставе или практичних вежби за студенте докторских студија. Институт ће наставити да кроз подстицање креативности и иновативности константно подиже квалитет научних истраживања. У том процесу планира се да Институт даље јача научноистраживачке капацитете пројектним ангажовањем перспективног истраживачког подмлатка, улагањем у опрему и инфраструктуру, као и континуираном едукацијом истраживача како би осигурао позицију водеће институције у области заштите здравља биља и заштите животне средине. Изворе капиталних инвестиција Институт ће на првом месту тражити кроз конкурсисање за националне пројекте Фонда за науку и Фонда за иновациону делатност, програме Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Министарства за заштиту животне средине, као и међународне пројекте и донације. Сарадња у области иновација и трансфера знања са привредним субјектима у Србији и заједничко конкурсисање на пројекте Фонда за иновациону делатност успоставиће сарадњу која може створити прилике у којима ће привредни субјекти инвестирати у опрему или усавршавања истраживача, или кроз сувласништво у интелектуалној својини и патентима које ће остварити профит и омогућити акумулацију средстава за капиталне инвестиције.

Програм рада и развоја Института почива на унапређењу и преношењу знања и технологија због чега су млади истраживачи, докторанди и стипендисти, од изузетног значаја за развој Института. Примарно ангажовање младих истраживача биће засновано на програмима од општег интереса у складу са Законом о науци и истраживањима, као што су програм подстицања и стипендирања младих и надарених за научноистраживачки рад; програм усавршавања кадрова за научноистраживачки рад; програм пројектног финансирања докторских академских студија и кроз програме Фонда за науку Републике Србије. Унапред јасно дефинисана истраживања омогућиће усмерену обуку младих истраживача за области од општег интереса за привреду и друштво.

УПРАВЉАЊЕ ИНСТИТУТОМ ОД ОСНИВАЊА

Директор Института је био једини орган управљања све до 1956. године, када су на основу Закона о управљању у привредним предузећима из 1950. године и Закона о управљању културним и научним установама из 1955. године, формирани Савет у ужем и ширем саставу и Управни одбор.

Савет у ширем саставу је имао 15 чланова које је бирала радна заједница Института и 6 чланова су делегирани оснивачи (Извршно веће Скупштине Социјалистичке Републике Србије, Пољопривредни факултет у Земуну, Шумарски факултет у Београду, Привредна комора, Савез друштава пољопривредних инжењера и техничара, Савез инжењера и техничара шумарства и дрвне индустрије). Оснивачи Института су престали да делегирају своје чланове у Савет 1969. године и од тада извршни органи Института су постали Научно веће и директор. Институт је формирао у складу са законским прописима и Збор научних радника, који је бирао у одређена звања научне и стручне раднике. Управни одбор је заменио Савет Института решењем Владе Републике Србије 1998. године (Решење 24 број: 119-124-7/98 од 17.04.1998). Директор Института од 2022. године је др Ненад Тркуља.

Директори Института од 1945. до 2025. године

Од оснивања до данас, Институтом је руководило 13 директора. Оснивач и први директор Института (1945-1955) био је проф. др Guido Nonveiller. Поред проф. др Guide Nonveiller-а и наредна два директора, проф. др Младен Јосифовић (1955-1964) и др Љубиша Васиљевић (1964-1984), су руководили Институтом дужи временски период. То је омогућило стабилан развој и просперитет, нарочито у тешком послератном периоду. Од оснивања до данас, директори Института су кроз своје активности штитили интересе Института и доприносили његовом развоју. Сваки од директора оставио је свој лични печат и дао значајан допринос развоју Института: др Томислав Стаменковић (1984-1988), др Ђорђе Крњаић (1988-1992), др Мирко Драганић (1992-1998), др Димитрије Матијевић (1998-1999), др Нешко Нешковић (1999-2003), др Снежана Рајковић (2003-2005), др Вељко Гавриловић (2005-2010), др Ненад Доловац (2010-2015) и др Милана Митровић (2015-2021).

ОРГАНИЗАЦИЈА ИНСТИТУТА

У време оснивања у Институту су постојала два одсека, Одсек за фитопатологију и Одсек за ентомологију. Почетком педесетих година формиран су Одсек за фитофармацију и Одсек за фаунистику. У пролеће 1954. године, у новоизграђеној згради у Земуну почео је са радом Одсек за биолошко сузбијање штеточина. Служба за дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију (ДДД), као посебна организациона јединица, формирана је 1966. године. Одсек за корове издвојен је из Одсека за фитопатологију и почео са радом 1972. године. Каснијом реорганизацијом Института (1978. година) Одсек за фитопатологију променио је име у Одсек за болести биља, у чијем саставу су радиле лабораторије за микологију, вирусологију, бактериологију, нематологију и контролу квалитета семена и садног материјала. Од Одсека за ентомологију, Одсека за фаунистику и Одсека за биолошку борбу формиран је Одсек за штеточине биља, а Одсек за корове је угашен и припојен Одсеку за фитофармацију. Новом реорганизацијом 1998. године, поново је формиран Одсек за корове који је 2011. године променио име и Одсек за хербологију, док је ДДД служба припојена Одсеку за штеточине биља. У Институту је у периоду од 1991-2003. године постојао Одсек за токсикологију и заштиту животне средине.

Данас Институт има шест организационих целина:

- Одсек за болести биља;
- Одсек за штеточине биља;
- Одсек за фитофармацију и заштиту животне средине;
- Одсек за хербологију;
- Одсек за зооциде и биоциде и
- Служба заједничких послова.

Управа Института са четири истраживачка одсека и службом заједничких послова је смештена у згради у улици Теодора Драјзера 9, Београд, док је Одсек за штеточине биља смештен у Земуну, улица Банатска 33.

Институт располаже са девет лабораторија, од којих су пет акредитоване у складу са захтевима стандарда ISO/IEC 17025:2017:

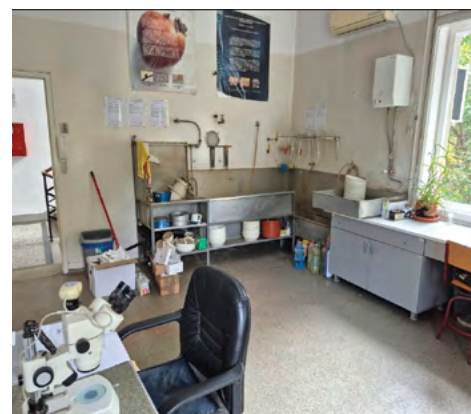
- Лабораторија за фитопатологију (акредитована у области биолошких и биохемијских испитивања биолошког материјала, садног материјала кромпира, биљака, земљишта и воде);
- Лабораторија за испитивање квалитета семена и садног материјала (акредитована у области физичких и биолошких испитивања квалитета семена и садног материјала пољопривредног биља);
- Лабораторија за нематологију (акредитована у области биолошког испитивања присуства штеточина);
- Лабораторија за молекуларну дијагностику (акредитована у области биолошких испитивања биљних производа и присуства штеточина);
- Лабораторија за примењену ентомологију;
- Лабораторија за испитивање пестицида и вештачких ђубрива (акредитована у области хемијских и физичких испитивања пестицида и ђубрива);
- Лабораторија за хербологију;
- Лабораторија за зооциде у заштити биља и ускладиштених производа и
- Лабораторија за биоциде.

Лабораторија за фитопатологију

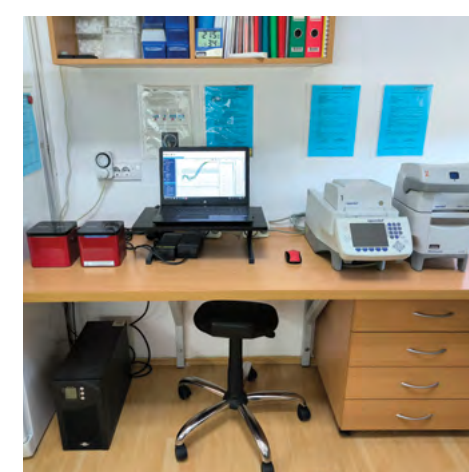
Лабораторија за фитопатологију

Лабораторија за нематологију

Лабораторија за испитивање квалитета семена и садног материјала

Лабораторија за молекуларну дијагностику и примењену ентомологију

Лабораторија за молекуларну дијагностику и примењену ентомологију

Лабораторија за испитивање пестицида и вештачких ђубрива

Лабораторија за испитивање пестицида и вештачких ђубрива

Лабораторија за хербологију

Лабораторије за зооциде у заштити биља и ускладиштених производа и биоциде

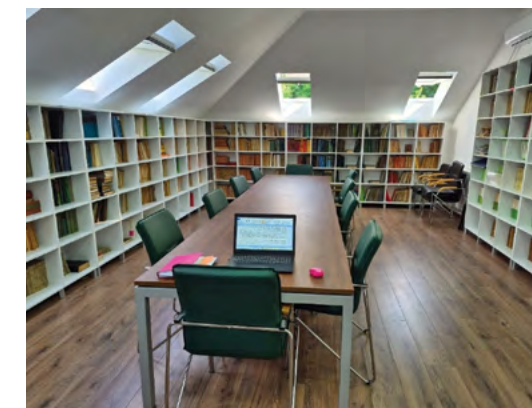

БИБЛИОТЕКА И ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ ИНСТИТУТА

Институт за заштиту биља и животну средину поседује библиотеку, дигитализовани библиотечки фонд и дигитални репозиторијум (<https://plantarum.izbis.bg.ac.rs/>).

Библиотека Института припада групи специјалних библиотека, које имају веома важну улогу у систематизацији и распрострањености знања у одређеним областима науке и истраживања. Овакве библиотеке се разликују од општих по томе што су усредсређене на посебне кориснике или тематску област, због чега садрже специјализовану литературу, истраживања и ресурсе који могу бити од интереса само одређеним корисницима. Др Guido Nonveiller, оснивач и први директор Института, препознао је важност оснивања библиотеке. Њему можемо приписати посебне заслуге за импозантну колекцију врло ретке и важне стручне књижне грађе. Уз техничку и финансијску помоћ Уједињених нација формирао је специјалну библиотеку како би сарадници Института могли да се баве истраживачким радом. Књижни фонд библиотеке се постепено повећавао (1964. године састојао се од 9.708 примерака часописа и књига, а данас располаже са 3.116 књига и око 10.918 примерака часописа). У библиотеци се налази доступна литература на више светских језика, која је 2024. године разврстана по категоријама (књиге и часописи) и областима. Највећи број књига је из научне дисциплине ентомологије, затим из фитопатологије, ботанике и хербологије, нематологије, хемије и других сродних научних дисциплина. Узимајући у обзир да се ради о стручној литератури из области заштите биља и сродних научних дисциплина, сасвим је јасно да је библиотека веома значајна као извор информација у истраживањима, за трансфер знања и едукацију младих истраживача, за одржавање и унапређење постојећих сарадњи са високошколским установама и другим институцијама у земљи и свету и подстицању успостављања нових повезивања. Библиотека је приступачна свим научним радницима, студентима и осталим корисницима путем међубиблиотечке или личне позајмице. Библиотечко-информациона грађа и извори које библиотека ИЗБИС-а прикупља, чува, обрађује и даје на коришћење обухватају књиге, периодику, карте, докторате, магистарске

радове, базе података, електронске публикације и другу разнородну грађу. Попуњавање фонда, као један од основних задатака, базира се на традиционалној достави обавезног примерка (која од 2011. године обухвата и тзв. електронски примерак у смислу дигиталне копије штампане грађе), затим на активној размени публикација са иностраним и домаћим институцијама, на куповини, на поклону дародаваца, као и на набавци страних и домаћих научних књига и часописа.

Библиотека Института

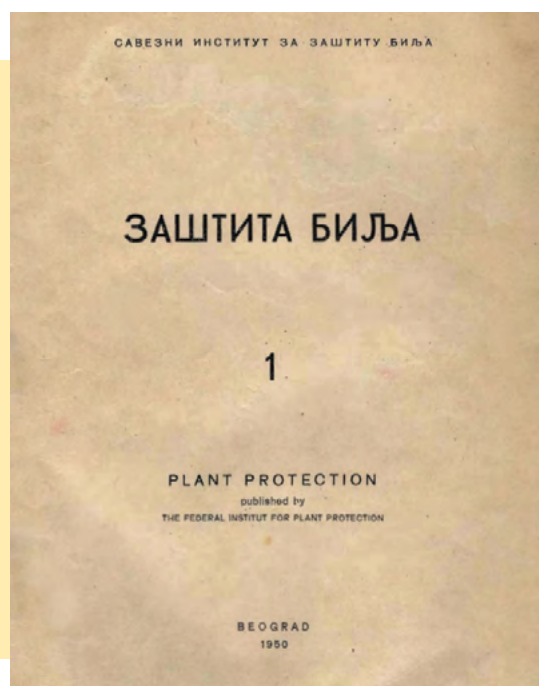
Главну делатност библиотеке представља рад са корисницима, који обухвата индивидуалну обуку за коришћење академских сервиса и алата, проналажење публикација које нису доступне посредством расположивих електронских сервиса, проверу библиографских података у извештајима за избор у истраживачка и научна звања, израду извештаја о цитираности, помоћ приликом припреме радова за објављивање, информације о квалитету часописа и савете у вези са етичким питањима и научним интегритетом. Сарадња са другим библиотекама остварује се у оквиру Секције библиотекара и књижничара Заједнице института Србије и Заједнице отворене науке Србије, а на међународном плану, у оквиру конзорцијума EIFL. Библиотекар Института активно учествује у доступним релевантним едукативним програмима и конференцијама, како домаћим, тако и међународним.

Последњих година фокус библиотеке је усмерен на увођење и унапређење репозиторијума „ПлантаРум“ који омогућава отворен дигитални приступ публикацијама, као и осталим резултатима насталим у оквиру истраживања која се спроводе на Институту. Платформа је прилагођена савременим стандардима који се примењују у дисеминацији научних публикација и компатибилна је са међународном инфраструктуром у овој области. Могућ је преглед и претраживање података о ауторима и пројектима,

пренос метаподатака у друге системе, приказ података о цитираности у одређеним индексним базама. Ради боље ефикасности у доласку до информација, ПлантаРум се може претраживати путем - група, аутора, наслова, тема, година издања, типа документа, верзија, нивоа доступности. У ПлантаРум могу да депонују сви сарадници који објављују научне радове под афилијацијом ИЗБИС-а и који имају одговарајућа овлашћења, које им додељује администратор репозиторијума након регистрације. Садржаји који се депонују су: научни радови, публикације, дисертације, магистарски, мастер и дипломски радови, радна документа и техничка решења, извештаји, истраживачки подаци, радови са конференција, постери, едукативни материјали, слике, графички прикази, аудио и видео снимци, као и сви други садржаји значајни за Институт. Сваки запис у ПлантаРум-у се састоји од депонованог документа и метаподатака који га описују. Депонована документа могу бити јавно доступна, али могу имати и ограничен приступ. Чувају се трајно осим у изузетним случајевима ако је дошло до кршења ауторских права, плагијаризма, погрешних података и сл.

Издавачка делатност ИЗБИС-а, је почела неколико година по оснивању Института. Научни кадар Института на челу са тадашњим директором и оснивачем проф. др Guidom Nonveillerom, уложили су изузетан напор и залагање у оснивање специјализованог часописа „Заштита биља“ у коме би се могли публиковати резултати истраживања у овој области. Први број часописа изашао је 1950. године.

Насловна
страна
првог броја
часописа
„Заштита биља“

Прве године издавања часописа, одштампан је само један број. У наредном периоду број издатих свезака је варирао од 4-9 комада, све до 1976. године, када је донета одлука на нивоу руководства ИЗБИС-а, да часопис излази четири пута годишње, са тиражом од 250 до 1000 примерака. Часопис је издаван на српском језику, али поједини радови су штампани и на енглеском језику. О значају часописа говори и податак да га је Министарство за науку, технологију и развој Републике Србије 2002. године према својим критеријумима сврстало у категорију водећих националних часописа у области биотехнологије, као и изузетно велико интересовање и потражња у иностранству. Цитирао се у BIOSIS и CABI Publishing.

Уређивачки одбор часописа су чинили најпознатији стручњаци у области заштите биља из целе земље што је допринело да часопис постане водећи југословенски научни часопис из области заштите биља. У часопису су објављивани чланци од интереса за заштиту биља - научни и стручни радови, предавања о важнијим проблемима у заштити биља, извештаји са научних и стручних скупова, извештаји пољопривредних станица, билтени извештајно - прогнозне службе, препоруке, акције сузбијања штетних организама, итд. Треба истаћи, да је у то време часопис био намењен не само стручњацима већ и произвођачима и широј јавности заинтересованој за информације из области заштите биља.

Према подацима из Монографије издате поводом 25 година постојања ИЗБИС-а, размена се вршила са 276 инострана часописа из научних институција. У току периода штампања часописа он се размењивао са 71 институцијом из 42 државе (академије наука, институти, факултети, научна друштва, музеји, библиотеке, стручне пољопривредне службе и производне пољопривредне организације и предузећа у земљи и иностранству). Највећи број примерака часописа се размењивао са Сједињеним Америчким Државама (21), затим са Немачком (18), Италијом (14), Чехословачком (11), Енглеском (10), Француском (9) и СССР-ом (8).

Издавачка делатност ИЗБИС-а се овде не завршава, поред часописа, започело се са издавањем посебих издања у виду монографија и брошура, као и билтена. Највећи број монографија проистекао је из докторских дисертација истраживача Института. Међутим, у каснијем периоду су настале финансијске тешкоће, које су угрозиле издавачку делатност и онемогућиле

даље излажење ових публикација, као и часописа „Зашита биља“. Ипак, у првих 25 година рада Института објављено је 48 књига и брошура, као и 381 научни рад у разним научним часописима у земљи и иностранству. Од средине шездесетих година, у часопису су штампани само оригинални научни и прегледни радови, као и прикази књига из области заштите биља.

Значајно је поменути, да је Институт дужи низ година, тачније од 1988. до 2004. године издавао „Билтен“, који је, као део Извештајно - прогнозне службе Србије, био намењен сарадницима подручних служби Министарства пољопривреде.

Деведесетих година се престаје са куповином и разменом часописа због санкција које су уведене нашој земљи. У том периоду због недостатка финансијских средстава број претплатника часописа је био много мањи и поред тога што је часопис имао симболичну цену (1996-42 претплатника, 1997-2, 1998-67, 1999-143 и 2000-58 претплатника). Последњи број часописа „Зашита биља“ изашао је 2015. године у електронском формату.

Насловна
страна
последњег
броја
часописа
„Зашита биља“

ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ У ИНСТИТУТУ

Послови Института након оснивања су били у рукама само четири сарадника, и то др Михајла Градојевића, инж. Guida Nonveillera, инж. Еве Громан и инж. Спире Пејановића. У периоду од 1947-1951. године, постепено се повећавао број истраживача. Из Завода за пољопривредна истраживања у Институт за заштиту биља прешли су: инж. Будимир Илић (1947), инж. Нада Митић (1949), инж. Петар Бјеговић (1949), инж. Александар Станковић (1949), инж. Бисенија Томашевић (1951), инж. Гаврило Грујичић (1951) и инж. Немања Остојић (1951), а из других организација или Министарства пољопривреде: инж. Јован Бабовић (1946), инж. Стева Свирчев (1948), инж. Мирјана Мирић (1948), инж. Вељко Николић (1948), инж. Петар Бјеговић (1949), инж. Милица Мартиновић (1949) и инж. Павле Копчалић (1949). Доласком инж. Милорада Тадића, инж. Милунке Богавац, инж. Младена Лекића, инж. Слободанке Лучић, инж. Милована Јеремића, инж. Ивана Добричанина (1950), инж. Јована Станчића (1951), инж. Србољуба Тодоровића, инж. Радмиле Стаменковић, инж. Раденка Лучића, инж. Бранка Младеновског, инж. Александра Серафимовског (1952), инж. Љубише Васиљевића, инж. Боривоја Лазаревића, инж. Петра Новака и инж. Александра Сарапа (1953), проширени су истраживачки тимови. До краја педесетих година примљена су још четири искусна сарадника: др Бранимир Милићевић (1954), проф. др Младен Јосифовић, инж. Стојан Чутурило (1955), инж. Драгомир Стојановић (1957) и три асистента: инж. Димитрије Матијевић (1957), дипл. биол. Ксенија Мијатовић и дипл. хем. Нада Старовић (1960).

До средине шездесетих година примљена су три млада инжењера: Антон Забел, Ђорђе Крњаић и Марко Ињац, као и четири искуснија истраживача: инж. Божидар Димитријевић, инж. Гвозден Топаловић, инж. Анка Ружић и инж. Иван Добричанин. По старом програму студирања до 1965. године и пре промене законских прописа и увођења магистарских студија, осам сарадника Института је одбранило докторске дисертације: др Драгомир Стојановић, др Немања Остојић, др Божидар Димитријевић, др Гвозден

Топаловић, др Стојан Чутурило, др Бисенија Томашевић, др Гаврило Грујичић и др Анка Ружић.

Кадровска обнова Института је ишла узлазном линијом све до прве половине седамдесетих година, када је осам научних саветника отишло у пензију, тако да је остало само шест истраживача у научном звању. У Институту су истовремено ангажовани др Милош Максимовић, др Митар Јордовић, и др Боривој Лазаревић, као и асистенти: инж. Живко Срдић, инж. Борислав Борић, инж. Божидар Манојловић, инж. Томислав Стаменковић и дипл. хем. Љубинка Стојановић. У периоду од 1978-1990. године примљено је 19 приправника и три истраживача. Средином осамдесетих Институт је напустила комплентна група која се бавила сузбијањем глодара.

Упркос отежаним условима рада, због рата у бившој Југославији и санкција Уједињених нација, период од 1991-2000. године карактерише интензивна кадровска обнова Института.

До краја 2005. године, примљено је 14 приправника за научноистраживачки рад и четири искусна научна радника. У овом периоду су биле велике флуктуације истраживача, те су забележене значајне кадровске промене у свим одсецима Института, тако да је у једном периоду Институт имао свега шест доктора наука у научним звањима. Убрзо су докторирала три сарадника, а примљена су и три доктора наука, па је ова краткотрајна кадровска криза превазиђена. Крајем 2010. године у Институту је радило 25 истраживача, од тога 18 у научним звањима.

Данас Институт има 56 запослених, од којих је 43 истраживача, и то 34 у научним звањима (17 научних саветника, 7 виших научних сарадника и 10 научних сарадника), 8 у истраживачким звањима (2 истраживача сарадника и 6 истраживача приправника) и један истраживач је у звању виши стручни сарадник. Такође, у Институту је запослено и 5 техничких сарадника-лабораната, а службу заједничких послова чини 8 запослених.

Колектив у јубиларној 2025. години

Зайослени радници у Институту од оснивања до данас

Списак је преузет из монографије која је публикована поводом 70 година рада Института.

Градојевић Михајло	1945-1954	Громан Ема	1945-1946
Guido Nonveiller	1945-1955	Пејановић Спиро	1945-1946
Бабовић Јован	1946-1947	Весановић Татјана	1946-1949
Васовић Игњат	1947-1947	Илић Будимир	1947-1951
Радочић Јован	1947-1955	Свирчев Стева	1948-1948
Ђуричић Мила	1948-1951	Љиљак Стоја	1948-1976
Мирић Мирјана	1948-1972	Негић Марко	1948-1949
Николић Вељко	1948-1956	Спаловић Велисав	1948-1952
Бјеговић Петар	1949-1979	Митић-Мужина Надежда	1949-1978
Станковић Александар	1949-1961	Мартиновић Милица	1949-1971
Копчалић Павле	1949-1954	Лакус Јозефина	1949-1951
Синковић Георгије	1949-1961	Тадић Милорад	1950-1977
Богавац Милунка	1950-1973	Лекић Младен	1950-1973
Лучић Слободанка	1950-1972	Лешћан Анка	1950-1950
Бокан Милка	1950-1950	Петковић Илија	1950-1950
Глумац Душан	1950-1951	Бебек Славко	1950-1950
Бељин Нада	1950-1952	Ђорђевић Александар	1950-1950
Јеремић Милован	1950-1952	Добричанин Иван	1950-1950
			1963-1973
Батистић Надежда	1950-1960	Поповић Госпава	1950-1952
Петровић Боривоје	1950-1953	Макс Ђорђе	1950-1959
Стојковић Загорка	1950-1983	Грујичић Гаврило	1951-1984
Остојић Немања	1951-1978	Станчић Јован	1951-1962
Томашевић Бисенија	1951-1972	Мекнић Љубица	1951-1951
Милиновић Милена	1951-1951	Мишчевић Радојка	1951-1951
Николић Миодраг	1951-1952	Сдраулић Јанош	1951-1951
Комненић Марта	1951-1965	Златановић Душанка	1951-1959
Тодоровић Србољуб	1952-1953	Стаменковић Радмила	1952-1954
Лучић Раденко	1952-1953	Докмановић Симеун	1952-1952
Нурахацић Рабија	1952-1953	Младеновски Бранко	1952-1953
Серафимовски Александар	1952-1954	Машић Обрен	1952-1952

Јовановић Милутин	1952-1954	Вулетић Босиљка	1952-1953
Васиљевић Љубиша	1953-1985	Лазаревић Боривоје	1953-1962
			1971-1972
Рошај Тереза	1953-1994	Терзић Будисава	1953-1954
Новак Петар	1953-1955	Крњајски Бранислав	1953-1953
Јелић Добривоје	1953-1954	Максимовић Милисав	1953-1954
Михајловић Војислав	1953-1955	Видаковић Иван	1953-1953
Пејковић Слободан	1953-1954	Сарапа Александар	1953-1953
Илић Александар	1953-1955	Шеат Бранко	1953-1953
	1968-1969		
Арсенов Петар	1954-1977	Милин Милан	1954-1985
Милићевић Бранимир	1954-1958	Илијин Нада	1954-1966
Прокић Емилија	1954-1960	Петровић Вера	1954-1955
Вучковић Гојко	1954-1955	Узелац Воја	1954-1957
Јарковић Илинка	1954-1955	Илијин Ђорђе	1954-1963
Марјановић Јарослав	1954-1954	Чучак Душан	1954-1954
Ненадовић Драгић	1954-1959	Тошић Милена	1954-1963
	1961-1961		
Пејић Ратко	1954-1954	Буљигић Славка	1954-1954
Болпачић Бранко	1954-1957	Димитријевић Татјана	1954-1954
Павлица Раде	1954-1958	Спасић Вера	1954-1957
Матејић Миодраг	1954-1955	Гаричановски Никола	1954-1955
Стокић Вера	1954-1954	Гојковић Ђорђе	1954-1955
Пауновић Верка	1955-1956	Миланковић Вукосава	1955-1959
Јанковић Милутин	1955-1955	Јосифовић Младен	1955-1964
Радовановић Живорад	1955-1955	Краинчевић Коста	1955-1957
Шкрбовић Борјанка	1955-1985	Петровић Вишеслав	1955-1955
Матић Предраг	1955-1956	Петровић Владимир	1955-1955
Јаношевић Божидар	1955-1955	Радисављевић Душица	1955-1955
Шушњар Јован	1955-1955	Чутурило Стојан	1955-1955
	1958-1958		1957-1979
Аћимовић Миливој	1955-1955	Трифковић Милан	1955-1955
Драгић Нада	1955-1955	Билав Мирослава	1955-1955
Михајловић Ђорђе	1955-1962	Корица Милутин	1955-1962
			1964-1964
Себединовски Јашар	1955-1956	Милић Ружица	1955-1956
Бергер Вилем	1955-1957	Чекеревац Радован	1955-1956
Живојиновић Невена	1955-1966	Јовановић Миодраг	1956-1963

Сухотин Вера	1956-1968	Попадић Миленко	1956-1987	Делић Радмила	1960-1990	Живковић Светислав	1960-1996
Савић Станоје	1956-1957	Костић Божидар	1956-1956	Старовић Нада	1960-1976	Радосјин Драгица	1960-1960
Прокић Споменка	1956-1959	Калупчић Милан	1956-1956	Булатовић Душан	1960-1960	Живковић Мирослав	1960-1960
			1965-1971	Попадић Драган	1960-1960	Скулић Војислав	1960-1960
Крстић Звонимир	1956-1957	Павловић Љубодраг	1956-1956	Боснић Петар	1960-1960	Павлин Вероника	1960-1960
			1960-1960				1964-1964
Максимовић Ана	1956-1956	Кребалъ Александар	1956-1956	Ракићевић Богољуб	1960-1960	Ђорђевић Рада	1960-1962
Благојевић Предраг	1956-1957	Делетић Стеван	1956-1956	Милановић Гордана	1960-1960	Наход Светозар	1960-1960
Маринковић Обрад	1956-1957	Мирона Сима	1956-1956	Димовић Душан	1960-1960	Тодоровић Миливоје	1960-1960
Ђирић Душица	1956-1957	Димитријевић Никола	1956-1957	Косић Љубица	1960-1965	Стојковић Бошко	1960-1963
Милин Надежда	1956-1956	Стојановић Драгомир	1957-1973	Станковић Александар	1960-1960	Делић Радмила	1960-1990
	1959-1960			Наход Светозар	1960-1960	Топаловић Љубодраг	1960-1960
Мишић Милица	1957-1960	Вујовић Александар	1957-1957	Ракоњац Душанка	1961-1995	Ђурчић Добрица	1961-1964
Месаровић Милоје	1957-1960	Маринковић Михајло	1957-1958	Ивков-Ђуровић Милева	1961-1961	Пејић Милинка	1961-1962
Крстић Звонимир	1957-1957	Милошевић Михаило	1957-1958	Савић Радимир	1961-1961	Лазаревић Љубодраг	1961-1962
Новаковић Милојка	1957-1958	Попадић Василије	1957-1957	Вукотић Ђурђинка	1963-1987	Димиријевић Божидар	1963-1985
Басаровић Сара	1957-1957	Мијатовић Ксенија	1957-1986	Забел Инж Антон	1963-2002	Коички Светислав	1963-1985
Челиковић Франциска	1957-1958	Ђурић Бранко	1957-1958	Крњаић Ђорђе	1963-1977	Мијић Драгић	1963-1970
Тот Стеван	1957-1959	Јанковић Стеван	1957-1957	Младеновић Витомир	1963-1963	Милић Миодраг	1963-1964
Попадић Надежда	1958-1988	Марковић Драгана	1958-1988	Лешина Франо	1963-1964	Живковић Живорад	1963-1965
Лекић Боровоје	1958-1988	Стевчић Стеван	1958-1988	Топаловић Гвозден	1963-1967	Николић Сава	1963-1963
Јефтић Милан	1958-1964	Марковић Атанас	1958-1960	Ранђеловић Еленка	1963-1963	Павловић Љиљана	1963-1963
Марковић Радосјко	1958-1958	Терзић Драга	1958-1988	Колачарић Миролуб	1963-1963	Милић Милутин	1963-1966
Булатовић Драгомир	1958-1958	Плавшић Марија	1958-1988	Ђурка Оливера	1963-1964	Вранић Томислав	1963-1963
Милошевић Душко	1958-1958	Башић Милка	1958-1959	Чолић Владислава	1963-1967	Јерковић Душанка	1963-1963
Јолдић Миодраг	1958-1958	Ранковић Мира	1958-1988	Црнојачки Слободан	1963-1963	Милинчић Радомир	1963-1963
Јовановић Љиљана	1958-1959	Прокић Милија	1958-1988	Милошевић Милош	1963-1964	Поповић Загорка	1964-1964
Јеремић Бранко	1958-1960	Вагнер Андреас	1959-1997	Ињац Марко	1964-1993	Радосјевић Панта	1964-1999
Грујић Загорка	1959-1991	Мисић Марија	1959-1974	Танасијевић Павле	1964-1970	Милисавац Катица	1964-1964
Радовановић Олга	1959-1988	Ђуричић Драго	1959-1996	Никодијевић Жарко	1964-1966	Ратомир Роксанда	1964-1964
Јеремоћ Слободан	1959-1959	Ђорђевић Дукатина	1959-1959	Маровић Надежда	1964-1964	Шредер Хранислав	1964-1964
Ђорђевић Драшко	1959-1959	Бабилкин Никола	1959-1959	Кричка Сима	1964-1964	Стојановић Мира	1964-1965
Живановић Радивоје	1959-1960	Перовић Милан	1959-1959	Белужић Бранко	1965-1981	Ђорђевић Милена	1965-1987
Јеремић Слободан	1959-1959	Николић Слободанка	1959-1959	Калупчић Милан	1965-1971	Керечки Јелица	1965-1974
Ранковић Душан	1959-1959	Сремац Ристина	1959-1959	Прерадовић Дејан	1965-1985	Ружић Анка	1965-1985
Бајчетић Мирјана	1959-1960	Шаробоча Ана	1959-1959	Николић Јованка	1965-1965	Лазовић Тодор	1965-1966
Ђорђевић Зорица	1959-1959	Марш Фрањо	1959-1963	Зимоњић Бранко	1965-1966	Лежајић Страхинја	1966-1991
Ракићевић Радосјка	1959-1967	Стојановић Гордана	1959-1962	Максимовић Милош	1966-1977	Стевановић Живорад	1966-1966

Голубовић Розмир	1966-1968	Кадијевић Милан	1966-1968
Петровић Даница	1966-1968	Вуксановић Милка	1966-1968
Илић Милан	1966-1967	Теших Љиљана	1966-1966
Такова Снежана	1967-1968	Матијевић Димитрије	1967-1999
Матић Јездимир	1967-1984	Закири Сабрија	1967-1967
Груичић Босилка	1967-1967	Живковић Никола	1968-1975
Михајловић Љубодраг	1968-1973	Мркушић Војислава	1968-1972
Дашић Десанка	1968-1969	Михајловић Тихомир	1968-1969
Тодоровић Ранислав	1969-1984	Борић Борислав	1969-1998
Дрпић Љубивоје	1969-2009	Миловановић Златко	1969-2007
Пузић Момчило	1969-1980	Јордовић Митар	1970-1988
Манојловић Божидар	1970-2007	Станојевић Милан	1970-2010
Жигић Михајло	1971-1979	Игњатовић Десимир	1971-1997
Грубор Споменка	1972-1990	Машка Марија	1972-1977
Бундаловски Милијана	1972-1973	Ранисављевић Биљана	1972-1974
Стаменковић Томислав	1972-1991	Срдић Живко	1973-1975
Лабат Мара	1973-1974	Цветковић Добрила	1973-1974
Стојић Бранимир	1973-1997	Петрић Аринка	1973-1974
Николић Голуб	1973-2000	Матић Веселин	1973-1979
Џвијановић Снежана	1973-1974	Марковић Каталин	1974-1994
Тепеш Зорица	1974-1974	Стојановић Александар	1974-1974
Петровић Момир	1974-1974	Мирчевски Тереза	1974-1994
Вељковић Мирослав	1975-1975	Стојановић Љубинка	1976-1979
Радовановић Боровоје	1976-1976	Миљковић Предраг	1976-1978
Николић Миодраг	1977-1978	Стојановић Војислав	1977-1977
Ђукић Михајло	1977-1977	Стојановић Саша	1978-2016
Сивчев Иван	1978-2019	Лучић Божидар	1979-2000
Вељковић Бранислав	1979-1989	Ристић Михајло	1980-1988
	1995-1997		
Радуловић Радован	1980-1985	Шиљић Радица	1980-2001
	2004-2020		
Јовичић Драган	1981-1991	Радоевић Драгана	1981-1981
Перић Пантелија	1981-2003	Ранчић Светислав	1983-1985
Марковић Гордана	1983-1983	Матијашевић Миљанка	1983-1983
Думенчић Славица	1983-1983	Костић Мирослав	1984-1996
Петровац Анка	1984-1984	Милићевић Зоран	1984-1984

			1988-2002
			2008-2020
Белановић Мирослав	1984-1985	Џуцуровић Векослав	1984-1990
Стеванов Павловић Дарко	1985-1989	Станковић Видоје	1985-1989
Рајковић Снежана	1985-2006	Џокић Александар	1985-1991
Бараћ Ђорђе	1985-1993	Кузмановић Слободан	1985-2021
	1995-1997		
	2004-2006		
Томић Нада	1986-1987	Јеротић Петар	1986-2006
Крњајић Слободан	1986-1997	Милићевић Небојша	1987-1990
	2004-2013		
Бараћ Гордана	1988-2021	Мирчевски Бранкица	1988-1988
Милојевић Весна	1988-2024	Радосављевић Драган	1988-1990
Матић Тихомир	1989-1994	Настих Божидар	1989-1990
Катанић Снежана	1989-1992	Жагар Зора	1989-2005
Стефановић Стеван	1989-1990	Вујовић Милијанка	1990-1991
Војиновић Вера	1991-1993	Будимир Милка	1991-2003
Гашић Славица	1991-2003	Нешковић Нешко	1991-2003
Драганић Мирко	1991-1997	Нешић Миодраг	1991-1995
Симић Роса	1991-1998	Војиновић Новица	1991-1991
Поповић Предраг	1991-1991	Плеша Јелена	1991-1991
Никшић Живан	1991-1999	Станимировић Александар	1992-1992
Бачић Јасмина	1992-2005	Цветковић Марина	1992-1996
Михајловић Биљана	1993-2001	Вукша Марина	1993-1997
Димић Ненад	1993-2001	Ратко Граба	1993-2004
Бошковић Драгица	1994-2003	Илић Гордана	1994-2003
Марковић Дарко	1994-1994	Тодоровић Биљана	1994-1997
Гавриловић Вељко	1994-2018	Катић Милован	1994-2003
Симић Љиљана	1994-2017	Арсенијевић Момчило	1995-1996
Андрејић Срђан	1995-1995	Томаши Александар	1995-2005
Тукелић Слободан	1995-2020	Анђелковић Мирољуб	1995-2001
Баловић Лидија	1995-1996	Веселиновић Милица	1996-2008
Кнежевић Татјана	1996-2000	Томашевић Анђелка	1997-2005
Лилић Андрија	1997-2000	Арсић Срђан	1997-1999
Арсенијевић Иван	1997-2001	Вукас Милан	1997-1999
Станковић Слађан	1997-2001	Вељковић Иван	1998-2002
Магуд Биљана	1988-2004	Томашев Иван	1999-2000
Пакаловић Љубиша	1999-2002	Радивојевић Љиљана	1999-2003

Станковић Калезић Радмила	1999-2003	Борић Марина	1999-2004
Тошовић Милица	2000-2006	Милијашевић Светлана	2001-2003
Рекановић Емил	2001-2003	Копривица Мирјана	2001-2003
Стевић Милан	2001-2001	Томић Татјана	2001-2005
Апостоловић Вера	2001-2001	Гало Аничка	2001-2002
Томић Мила	2002-2002	Станојевић Дејан	2002-2019
Протић Раде	2003-2006	Забел Антон	2003-2004
Јовановић Златко	2003-2003	Милошевић Тихомир	2003-2011
Доловац Ненад	2004-2005	Булатовић Олга	2004-2013
	2008-2015		
Гладовић Саша	2005-2007	Јованић Предраг	2005-2008
Вучковић Иванка	2006-2010	Цветковић Емилија	2007-2011
Доловац Ерика	2007-2017	Петровић Анђелко	2007-2008
Стајчић Гордана	2007-2008	Елезовић Игор	2010-2011
Стевановић Милош	2012-2021	Ваиси Хади	2012-2013
Ђукановић Лана	2012-2017	Милосављевић Ања	2013-2020
Косовац Андреа	2013-2020	Пантелић Јована	2015-2018
Божовић Гојко	2015-2016	Миловановић Ненад	2015-2017
Петровић Вијолета	2015-2017	Митић Миљан	2017-2019
Радовановић Сузана	2018-2019	Стојановић Радмила	2019-2024
Ђоровић Милица	2019-2021	Јеремић Јелена	2019-2021
Беговић Тијана	2021-2022	Ковачевић Стефан	2022-2023
Вуксан Драгана	2023-2024	Вејновић Игор	2024-2025

Запослени радници у Институту данас

Одсек за болести биља

Одсек за болести биља чине 24 истраживача у научним звањима: 11 научних саветника, 2 виша научна сарадника, 4 научна сарадника, 2 истраживача-сарадника, 5 истраживача-приправника и један стручни сарадник. У оквиру Одсека постоје три лабораторије: Лабораторија за фитопатологију, Лабораторија за испитивање квалитета семена и садног материјала и Лабораторија за нематологију.

Лабораторија за фитопатологију

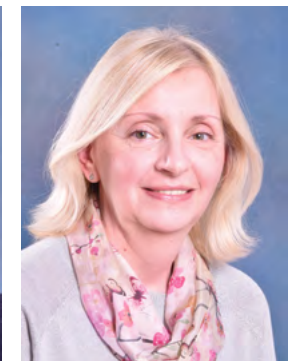
др Ненад Тркуља
научни саветник

др Мира Старовић
научни саветник

др Горан Алексић
научни саветник

др Светлана Живковић
научни саветник

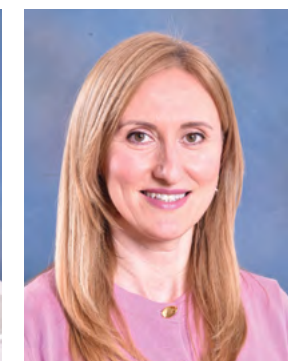
др Данијела Ристић
научни саветник

др Татјана Поповић
Миловановић
научни саветник

др Жарко Ивановић
научни саветник

др Катарина Гашић
научни саветник

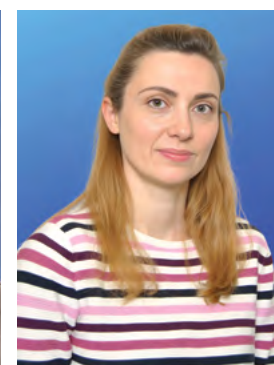
др Невена Златковић
виши научни сарадник

др Иван Вучуровић
научни сарадник

др Стефан Стошић
научни сарадник

др Јована Благојевић
научни сарадник

маст. биол.
Даница Жежељ
истраживач
сарадник

маст. инж. пољ.
Тијана Јеремић
истраживач
приправник

маст. инж. пољ.
Софија Петровић
истраживач
приправник

маст. инж. пољ.
Јелена Ћукановић
истраживач
приправник

маст. инж. технологије
Теодора Бошковић
истраживач
приправник

маст. инж. пољ.
Вукашин Кесеровић
истраживач
приправник

Братислав Павловић
технички сарадник
- лаборант

Лабораторија за испитивање квалитета семена и садног материјала

др Раде Станисављевић
научни саветник

др Добривој Поштић
научни саветник

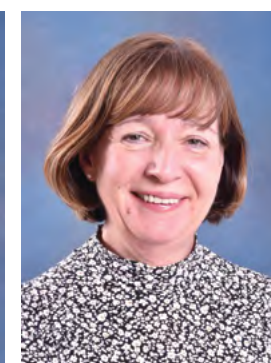

др Ратибор Штрбановић
виши научни сарадник

Лабораторија за немајологију

др Виолета Оро
научни саветник

др Јасмина Бачић
научни сарадник

маст. инж. пољ.
Ивана Лалићевић
истраживач
сарадник

маст. инж. пољ.
Лазар Сивчев
виши стручни
сарадник

Одсек за штеточине биља

Одсек за штеточине биља чине 8 ентомолога од којих је 7 у научним звањима: 4 научна саветника, 1 виши научни сарадник, 2 научна сарадника и 1 истраживач-приправник.

др Иво Тошевски
научни саветник

др Јелена Јовић
научни саветник

др Милана Митровић
научни саветник

др Татјана Цврковић
научни саветник

др Оливер Крстић
виши научни сарадник

др Славица
Маринковић
научни сарадник

др Миљана
Јаковљевић
научни сарадник

маст. биол.
Невена Миливојевић
истраживач -
приправник

Одсек за фитофармацију и заштиту животне средине

У Одсеку за фитофармацију и заштиту животне средине запослена су 1 виши научни сарадник, 2 научна сарадника и 3 техничка сарадника.

др Сања Ђуровић
виши научни сарадник

др Борис Писинов
научни сарадник

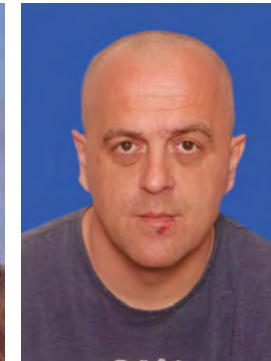
др Богдан Николић
научни сарадник

Тијана Дудић
технички сарадник
- лаборант

Марија Томић
технички сарадник
- лаборант

Ненад Пајовић
технички сарадник
- лаборант

Одсек за херболоџију

У Одсеку за хербологију запослена су 6 сарадника: 1 научни саветник, 2 виша научна сарадника, 2 научна сарадника и 1 технички сарадник.

др Данијела Шикуљак
научни саветник

др Драгана
Марисављевић
виши научни сарадник

др Ана Анђелковић
виши научни сарадник

др Слађана Савић
научни сарадник

др Александра Савић
научни сарадник

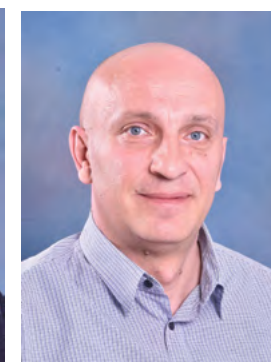
Владан Живковић
технички сарадник
- лаборант

Одсек за зооциде и биоциде

У Одсеку за зооциде и биоциде запослена су 3 сарадника: 2 научна саветника и 1 виши научни сарадник.

др Петар Кљајић
научни саветник

др Горан Андрић
научни саветник

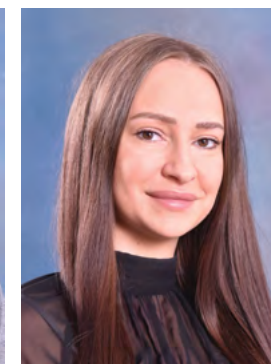
др Маријана
Пражић Голић
виши научни сарадник

Служба заједничких послова

У Служби заједничких послова запослени су: руководилац финансијско-рачуноводствених послова, дипломирани економиста, самостални правни сарадник, библиотекарка, технички секретар, благајник и два хигијеничара.

дипл. економиста
Милица Дурутовић

дипл. економиста
Ана Ракић

дипл. правник
Јана Адамовић

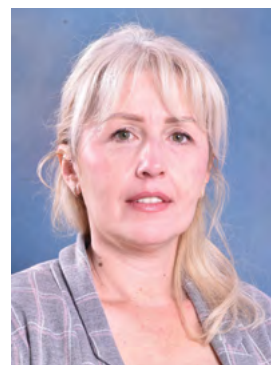
маст. педагог
Тијана Пауновић

Јелена Милановић

Славица Нећаков

Маријана Стојановић

Драган Стојић

Научноистраживачки рад Института се одвија у складу са основним циљевима Института, а то су:

- Унапређење методологије идентификације и праћења карантинских и економски значајних биљних патогена, штеточина и корова у пољопривреди;
- Сагледавање последица интензивне пољопривредне производње и примене средстава за заштиту биља на појаву резистентности популација штетних организама;
- Дефинисање методологије одвијања одрживе пољопривредне производње и добијања квалитетне хране са што мањим негативним утицајем на нециљане, корисне организме и животну средину употребом биолошких препарата и природних материјала;
- Развијање концепта интегралне заштите биља у пољу и биљних производа у складишту, у оквирима традиционалне и органске пољопривредне производње.

Научноистраживачки рад по одсечима

Одсек за болести биља

Одсек за болести биља постоји од оснивања Института и успешно обавља своје научноистраживачке делатности у три савремено опремљене лабораторије: 1) Лабораторији за фитопатологију, 2) Лабораторији за испитивање квалитета семена и садног материјала и 3) Лабораторији за нематологију.

Научноистраживачки рад Одсека обухвата широк спектар активности, укључујући епидемиолошка и биолошка истраживања фитопатогених микроорганизама који имају значајан утицај на пољопривредну производњу. Одсек се бави детекцијом, идентификацијом и карактеризацијом узрочника биљних болести, примењујући конвенционалне фитопатолошке и савремене молекуларне методе. Такође, испитује се ефикасност пестицида и биолошких мера у контроли фитопатогена и нематода, као и појава смањене осетљивости и резистентности патогена на фунгициде. У оквиру ових истраживања, развијају се мере за смањење штетних ефеката на животну средину. Одсек, такође, активно ради на испитивању квалитета семена и садног материјала различитих биљних врста.

Научноистраживачке активности у Одсеку за болести биља се реализују кроз учешће истраживача на пројектима из различитих програма Фонда за науку Републике Србије, међународним пројектима Билатералне научне и технолошке сарадње подржаним од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, као и међународним научноистраживачким пројектима и пројектима сарадње са привредом, финансирани од стране Европске уније [European Cooperation in Science and Technology (COST)], Светске банке, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије и Фонда за иновациону делатност Републике Србије.

Међународна сарадња са институцијама у земљама у окружењу и широм света односи се, углавном, на размену знања, искустава и реализацију заједничких пројеката. У десетогодишњем периоду у оквиру међународне сарадње, остварене су активности кроз реализацију следећих пројеката:

- Примјена биофунгицида у пољопривреди и урбаним срединама/ engl: Biofungicides application in agriculture and urban areas (BIOAPP). Пројекат Министарства науке и технолошког развоја Црне Горе;
- MICROS: "Insights into the microbiome of crown gall tumors on different plants in Serbia", ев. бр. 6431425, Фонд за науку Републике Србије: Програм сарадње српске науке са дијаспором: ваучери за размену знања, у сарадњи са Institute for Plant Protection in Horticulture and Urban Green, Julius Kühn Institute (JKI), Federal Research Centre for Cultivated Plants, Braunschweig, Немачка;

- COST Action CA16107 EuroXanth: Integrating science on Xanthomonadaceae for integrated plant disease management in Europe;
- Реализације билатералног пројекта са Немачком „*Alternaria solani*, *A. potentia*, *A. grandis* и *A. linariae* патогени црне пегавости у биљкама природним домаћинима: еколошка адаптација, епидемиолошки ефекти и појава резистентности“ (ев. бр. 337-00-19/2023-01/10);
- Праћење популација оомицете *Phytophthora infestans* и појаве нових клонова у Србији у сарадњи са James Hutton Института из Шкотске.

Лабораторија за фитопатологију

Научноистраживачка активност Лабораторије за фитопатологију, током последње деценије, заснована је на истраживањима из области фитопатологије и молекуларне биологије, која обухватају етиолошка проучавања, морфолошку и молекуларну идентификацију и карактеризацију карантинских и економски значајних фитопатогених гљива, бактерија, фитоплазми и вируса. Такође, обављају се и испитивања ефикасности биолошких агенаса, као и еколошки прихватљивих, непестицидних једињења у циљу сузбијања биљних патогена.

У оквиру Лабораторије за фитопатологију, од великог значаја су етиолошка истраживања и утврђивање инфекционог потенцијала гљива из рода *Botryosphaeria* и *Diaporthe*, које проузрокују сушење засада купине, боровнице, винове лозе и ораха. На основу вишегодишњих истраживања, која су обухватала све најзначајније рејоне гајења ових култура, проучаван је комплекс ових гљива кроз морфолошку, биолошку и молекуларну идентификацију и карактеризацију. Научни допринос ових истраживања довео је до тога да су неке врсте гљива по први пут детектоване и описане у нашој земљи. Ова свеобухватна истраживања су у великој мери допринела доношењу правовремених и поузданих одлука у избору мера заштите, као и побољшању здравственог стања садног материјала и спречавању даљег ширења ових патогена у засадама.

Током последње деценије интензивно се раде и испитивања складишних - постжетвених фитопатогених гљива. Научни допринос ових истраживања огледа се у детекцији великог броја нових врста микромицета родова

Colletotrichum, *Penicillium* и *Talaromyces* на ускладиштеним плодовима воћа и поврћа у Србији. Први налази фитопатогених гљива - проузроковача трулежи и пропадања плодова, њихова идентификација, морфолошка и молекуларна карактеризација и одређивање таксономског статуса су од великог значаја за развој микологије и фитопатологије, како у Србији, тако и у свету. С обзиром на значај производње здравствено безбедне хране, у Лабораторији за фитопатологију ИЗБИС-а континуирано се ради и на развоју алтернативних, непестицидних мера контроле складишних фитопатогених гљива. Испитивања ефикасности биолошких агенаса - антагониста (*Trichoderma*, *Gliocladium*, *Bacillus*, *Lactobacillus* и др.), као и непестицидних једињења (хитосан, етарска уља) изузетно су важни за очување екосистема и здравља људи и представљају почетни корак у примени алтернативних метода у систему заштите биља.

У оквиру Одсека за болести биља 2017. године основана је истраживачка група за Оомицете, у оквиру које су започета нова истраживања у Србији са фокусом на нову, до сада, неистражену групу патогена у Србији. Научноистраживачки рад групе заснива се на примени и развијању метода молекуларне детекције, идентификације и карактеризације фитопатогених оомицета, као и на изучавању микроорганизама потенцијалних агенаса за биолошку контролу. Посебна истраживачка интересовања групе су: биологија, екологија и популациона генетика оомицета, њихова криптичка специјација и епидемиологија. Најновија истраживања обухватила су секвенцирање генома и примену биоинформатичких анализа. Рад групе је базиран на интензивној међународној сарадњи са истраживачима из водећих светских институција које се баве примењеним биолошким истраживањима у пољопривреди и епидемиолошким истраживањима фитопатогених оомицета.

У циљу производње здраве и безбедне хране акценат је стављен на проучавања различитих мера сузбијања патогена. Најзаступљенији начин контроле узрочника фитопатогених обољења гајених биљака је примена синтетичких пестицида, чијом интензивном применом долази до појаве смањене осетљивости и појаве резистентности патогена. Значајни резултати су постигнути у анализи појаве и праћења резистентности економски најзначајније гљиве у усеву шећерне репе - *Cercospora beticola*. Велики допринос у сузбијању ове врсте, као и гљиве *Rhizoctonia* sp., дат је увођењем у примену алтернативних мера борбе, применом антагониста, али и еколошки

прихватљивих препарата на бази бакра, чиме се одлаже појава смањене осетљивости ових патогена према комерцијалним фунгицидима.

У оквиру ове лабораторије, примарни аспект истраживања односи се на проучавање присуства, распрострањености и карактеризације економски значајних фитопатогених бактерија и фитоплазми, које проузрокују обољења јабучастих, коштичавих и језграстих воћака, винове лозе, као и повртарских и ратарских култура у Србији. Тим истраживача је, по први пут у свету, описао нову фитопатогену бактеријску врсту, изоловану из оболелих биљака ораха на територији Србије. У част институције у којој су реализована истраживања (ИЗБИС), новоописана врста је добила назив *Brenneria izbisi*. Важан део истраживања усмерен је на проучавање бактериоза врежастих култура, с посебним акцентом на тикве. Детаљно су проучаване карактеристике сојева *Acidovorax citrulli*, карантинског патогена који проузрокује бактериозну мрљавост плодова лубенице, која је по први пут забележена у Србији 2014. године. Значајна су опсежна испитивања бактериоза кромпира, са посебним акцентом на карантинску бактерију *Ralstonia solanacearum*, затим бактериозне пламењаче јабучастих воћака - *Erwinia amylovora*, ораха - *Xanthomonas arboricola* pv. *juglandis*, пасуља и бораније *Xanthomonas axonopodis* pv. *phaseoli*, мушкатле *Xanthomonas hortorum* pv. *pelargonii*, као и детаљне студије бактерије *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* пореклом са разних купусњача, посебно са озиме уљане репице, претходно оскудно проучаване на овој биљној врсти. Полифагна комплекс врста *Pseudomonas syringae* детаљно је проучавана са становишта патовара, односно специфичности према различитим воћарским, повртарским и ратарским врстама домаћина. Такође, истраживачи Института су у претходном периоду детектовали присуство и других врста карантинских фитопатогених бактерија у Србији, укључујући врсте *Dickeya dianthicola* на кромпиру 2018. године, *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* на брескви (2019.) и кајсији (2020.) године и *Candidatus Liberibacter solanacearum* на мркви 2020. године. Значајан допринос су први налази фитопатогених бактерија: *Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, узročника бактериозног рака боровнице, *Pectobacterium carotovorum* subsp. *brasiliense* у усевима кромпира, тикве и лубенице, *P. versatile* на кромпиру, *Brenneria nigrifluens* на ораху, *Pseudomonas viridiflava* на парадајзу. Међу другим проучаваним бактеријама, налазе се и врсте *Agrobacterium tumefaciens* (биовар 1) и *Rhizobium* sp. Група изолованих сојева фитопатогених бактерија депонована је у светску колекцију фитопатогених

бактерија NCPPB (National Collection of Plant Pathogenic Bacteria, Fera Science Ltd, UK) и CFBP (French Collection for Plant Associated Bacteria, INRAE, Angers, France). Посебно треба истаћи и да су у Лабораторији за фитобактериологију вршена метагеномска испитивања бактеријских популација кромпира и уљане репице.

Проучавање бактериофага, вируса који паразитирају бактерије, као биолошких агенаса за контролу бактериоза биља, представља важан правац истраживања која се реализују у Институту. Најзначајнији резултати постигнути су на пољу њихове примене у заштити паприке од проузроковача бактериозне пегавости. Бактериофаги специфични према *Xanthomonas euvesicatoria* изоловани су из различитих природних супстрата, извршена је њихова карактеризација, укључујући секвенцирање и анализу комплетног генома, као и ефикасност третмана бактериофагима у контроли болести. Поред тога, изоловани су и проучени бактериофаги специфични и за остале значајне фитопатогене бактерије, укључујући врсте *E. amylovora*, *A. citrulli*, *X. a. pv. juglandis* и *R. solanacearum*. Експертиза наших истраживача у области проучавања бактериофага је препозната и од стране међународне научне заједнице, што је резултирало реализацијом два студијска боравка докторанада из Италије и Словеније у нашој лабораторији.

Веома важан сегмент научноистраживачког рада у Лабораторији за фитопатологију усмерен је на проучавање економски значајних и карантинских вируса повртарских, ратарских, индустријских и украсних биљака, као и винове лозе у нашој земљи. Истраживачка група вирусолога има обимно искуство у раду са вирусима који инфицирају кромпир, пре свега Y вирус кромпира (Potato Virus Y, PVY), вирус увијености лишћа кромпира (Potato Leafroll Virus, PLRV) и S вирус кромпира (Potato Virus S, PVS). Главне области истраживања ове групе су детекција, идентификација и карактеризација фитопатогених вируса коришћењем биолошких, серолошких и молекуларних метода. Научни допринос вирусолошких истраживања огледа се у детаљном испитивању статуса диверзитета вируса који инфицирају врсте рода *Allium* (лукови) и фамилије *Ariaceae* (штитиноше) у Србији. Молекуларна карактеризација изолата вируса који нападају лукове и штитиноше омогућила је дубље разумевање хетерогености и хомогености популација ових вируса у нашој земљи, као и утврђивање степена генетичког диверзитета у односу на изолате пореклом из различитих делова света. Научни допринос ових

истраживања довео је до детекције новог карантинског вируса парадајза за нашу земљу - вируса мозаика пепина (Pepino Mosaic Virus, PepMV) и вируса кржљавости пшенице (Wheat Dwarf Virus, WDV). Ново достигнуће радног тима укључује имплементацију најсавременије методе High Throughput Sequencing (HTS) и биоинформатичку анализу података која омогућава опис нових врста вируса, отварајући могућност примене методе и у другим областима фитопатологије у Србији.

Лабораторија за фитопатологију је акредитована у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017 и њени истраживачи су овлашћени од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управе за заштиту биља, за лабораторијска испитивања на присуство карантинских бактерија *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, *Ralstonia solanacearum*, *Erwinia chrysanthemi* (*Dickeya* spp.), *Acidovorax citrulli*, *Erwinia amylovora*, *Agrobacterium* spp., карантинских гљива *Phytophthora fragariae* var. *rubi*, проузроковача пламењаче малине и *Synchytrium endobioticum*, проузроковача рака кромпира, економски штетних фитопатогених вируса семенског кромпира Y вирус кромпира (Potato Virus Y, PVY), вирус увијености лишћа кромпира (Potato Leaf Roll Virus, PLRV), S вирус кромпира (Potato Virus S, PVS), A вирус кромпира (Potato virus A, PVA), M вирус кромпира (Potato Virus M, PVM) и X вирус кромпира (Potato Virus X, PVX).

Истраживачи Одсека су овлашћени од стране Управе за заштиту биља за испитивање биолошке ефикасности фунгицида и бактерицида, затим за евалуацију Извештаја биолошке ефикасности фунгицида и бактерицида и за анализу микробиолошких ђубрива, а све у циљу њихове регистрације у Републици Србији.

Значајно је истаћи чланство у оквиру организације EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation, Панел "Дијагностика у фитобактериологији") др Татјане Поповић Миловановић од 2014. године. Већи број истраживача Одсека су чланови EAP (The European Association of Phytobacteriologists), APS (American Phytopathological Society), SCI (Society of Chemical Industry), ISDS (International Society for Development and Sustainability), AMAPSEEC (Association for Medicinal and Aromatic Plants of Southeast European Countries), Друштва за заштиту биља Србије и Удружења микробиолога Србије.

У Лабораторији за фитопатологију се врло успешно примењују и развијају најсавременије методе геномике, чиме се доприноси решавању савремених научних изазова и јачању истраживачких капацитета. Посебно драгоцено искуство за истраживаче Института представљала је могућност учествовања у престижној међународној обуци - Workshop on Genomics 2024 у Крумлову (Чешка), која се сматра једном од најквалитетнијих едукација у области савремене геномике. Обука је обухватала широк спектар теоријских и практичних садржаја, укључујући методе као што су RNA-seq, метагеномика, single-cell геномика, епигеномске анализе, варијантна анализа и филогеномска анализа, као и рад са савременим биоинформатичким алатима и софтверским окружењима. Учешће на овом програму омогућило је стицање врхунских практичних знања, размену искустава са водећим светским експертима и јачање међународне сарадње Института.

Лабораторија за испитивање квалитета семена и садног материјала

Научноистраживачка делатност лабораторије за испитивање квалитета семена и садног материјала обухвата формирање колекција семена пољопривредних и хортикултурних биљних врста; проучавања примењених агротехничких мера (прежетвених и послежетвених третмана) у циљу остваривања већих и стабилнијих приноса и квалитета семена/кртола и виталности клијанаца; унапређење метода за контролу квалитета семена и испитивање тог утицаја на околину, пре свега на земљиште.

Лабораторија за испитивање квалитета семена и садног материјала је акредитована у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017.

Лабораторија за нематологију

Научноистраживачка делатност Лабораторије за нематологију обухвата: проучавање морфологије и таксономије биљних и земљишних нематода (посебно фитопаразитних врста); проучавање биодиверзитета, екологије и еволуције нематода; проучавање генетике, биологије и етиологије нематода; проучавање интеракција биљних и земљишних нематода са другим организмима; проучавање биолошке контроле фитопаразитних нематода, која је изражена у публикацији у врхунским међународним часописима и монографијама, као и научноистраживачка делатност која проширује границе знања кроз развој научног дела признатог као патент.

Лабораторија за нематологију је акредитована у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017 и њени истраживачи су овлашћени од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управе за заштиту биља, за лабораторијска испитивања на присуство карантинских (*Bursaphelenchus xylophilus*, *Ditylenchus dipsaci*, *D. destructor*, *Globodera pallida*, *G. rostochiensis*, *Meloidogyne chitwoodi*, *M. fallax*, *Xiphinema americanum*, *X. californicum*, *X. rivesi*) и других врста нематода, што има шири друштвени значај јер су храна, безбедност хране и здрава животна средина неки од основних стратешких циљева наше земље.

Од 2023. године Лабораторија за нематологију ради у проширеном саставу са још 2 истраживача што је допринело већем обиму научних истраживања и лабораторијских стручних послова у области дијагностике штетних врста нематода за здравље биља и биљни карантин. Током 2024. године ова лабораторија је ангажована да у оквиру посебног надзора карантинских врста нематода из рода *Meloidogyne* Програма мера заштите здравља биља који финансира Управа за заштиту биља учествује и на пројекту Европске Уније под акронимом „NEM-EMERGE“, а под пуним називом „An integrated set of novel approaches to counter the emergence and proliferation of invasive and virulent soil-borne nematodes“. Такође, Лабораторија за нематологију је учесник пројекта Грађанских научних истраживања под називом Women netting for domestic seed treasure revival, скраћено NEST (<https://www.dsos.org.rs/nest/index.php>), који финансира Центар за промоцију науке и била је учесник међународних пројеката “Further Capacity Building in the Area of Plant Protection Products and Pesticides Residues in the Republic of Serbia” (SR/13/IB/AG/02), Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и “Further development of Chemicals and Biocides Products Management of the Republic of Serbia,” Министарства заштите животне средине.

Одсек за штеточине биља

Реорганизацијом Института за заштиту биља 1978. године од Одсека за ентомологију и биолошку борбу формиран је Одсек за штеточине биља који се од 1954. године налази на данашњој локацији у Земуну, Банатска 33. У научном смислу, главна прекретница у истраживачком развоју Одсека догодила се почетком прве деценије 21. века услед епидемијске појаве

фитоплазме жутила винове лозе и открићем до тада непознате етиологије и епидемиологије болести црвенила кукуруза. Обе болести су у својој суштини узроковане инсектима векторима, а ова открића су довела до улагања у модернизацију лабораторија и развијања нових праваца истраживања. Посвећеност и визија свих истраживача, а понајвише др Ива Тошевског као директног или индиректног ментора свих данашњих чланова истраживачког тима Одсека, допринела је савременом изгледу и научној репутацији Одсека. Данас, Одсек функционише у оквиру лабораторија за Примењену ентомологију и Молекуларну дијагностику, и чине га високо-профилисани и компетентни истраживачи са савременом лабораторијском опремом и инфраструктуром, као и логистичком подршком за теренски рад и пољске експерименте. Одсек представља и научну базу где се студенти, највише са Биолошког факултета Универзитета у Београду, обучавају за истраживачки рад у лабораторији и примену метода молекуларне биологије, било кроз волонтирања и/или студентске праксе али и израде мастер теза и докторских дисертација. Истраживачи Одсека су ангажовани као предавачи на појединим предметима, како на основним, тако и на докторским студијама Биолошког факултета Универзитета у Београду.

Научна истраживања Одсека за штеточине биља примарно су усмерена на комплексност епидемиолошких односа патогена из групе фитоплазми, биљака резервоара и цикада као вектора. Ова комплексна научна тема подразумева проучавање векторске улоге инсеката у преношењу фитоплазми, затим проучавање животних циклуса инсеката-вектора, преферентности према биљци домаћину као и проучавање интеракција патоген - инсект вектор - биљка домаћин на молекуларном нивоу са молекуларном карактеризацијом епидемиолошких путева преношења и кретања фитоплазми између природних екосистема и агро-екосистема. У истраживању корисних и штетних инсеката и гриња, истраживачи Одсека користе интегративни приступ комбинацијом метода класичне таксономије, молекуларне биологије и теренско-експерименталних испитивања биологије, екологије и биогеографије таксона. Додатни аспекти истраживања укључују развијање ДНК баркодинг (DNA barcoding) метода молекуларне идентификације карантинских и економски значајних штеточина у пољопривредној производњи као и развијање метода прогнозе појаве биљних штеточина у циљу развијања стратегије њиховог сузбијања на еколошки

прихватљив начин. Научна компетентност и конкурентност истраживања Одсека резултирала су бројним научним открићима од глобалног значаја која су публикована у најпрестижнијим међународним часописима. Значај истраживања епидемиологије фитоплазми винове лозе *Flavescence dorée* и *Bois Noir*, односно Столбур фитоплазме, препознат је на међународном и домаћем нивоу кроз велики број научноистраживачких пројеката. Поред националног пројекта, Одсек је успешно реализовао пројекат у оквиру Програма ПРОМИС, док је у току реализација пројекта у оквиру Програма ПРИЗМА Фонда за науку Републике Србије. У оквиру међународних пројеката, поред великог броја билатералних пројеката научне и технолошке сарадње, реализован је и пројекат у оквиру SCOPES Joint research projects а такође и остварена сарадња у оквиру конзорцијума европских истраживача, у области истраживања епидемиологије фитоплазми, у циљу конкурисања на позиве научне и технолошке сарадње у дунавском региону и оквирног програма Horizon Europe.

Научна компетентност истраживачког тима Одсека за штеточине биља препозната је и од стране Управе за заштиту биља, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, јер Одсек представља једну од овлашћених лабораторија за испитивања биљног материјала на присуство карантинских фитоплазми и инсеката.

Одсек успешно сарађује са колегама из других научноистраживачких организација и високошколских установа у земљи, као и са бројним колегама из више иностраних научних институција у циљу истраживања морфолошких, таксономских, филогенетских и еволутивних односа код корисних и штетних инсеката и гриња. Одсек за штеточине биља, такође, има потписане и споразуме о сарадњи са бројним привредним субјектима из Србије и иностранства у области научноистраживачког рада и саветодавства са циљем примене савремених научних сазнања у контроли и спречавању појаве болести и штеточина у пољопривреди.

Садашњи Одсек за штеточине биља чине осам ентомолога од којих је седам у научним звањима: четири научна саветника (др Иво Тошевски, др Јелена Јовић, др Милана Митровић и др Татјана Цврковић), један виши научни сарадник (др Оливер Крстић), два научна сарадника (др Миљана Јаковљевић и др Славица Маринковић) и један истраживач-приправник (маст. биол. Невена Миливојевић).

Одсек за фитофармацију и заштиту животне средине

Одсек за фитофармацију и заштиту животне средине је једна од организационих јединица Института која постоји од његовог оснивања 1945. године, прво као Одсек за фитофармацију, а након реорганизације, као Одсек за фитофармацију и заштиту животне средине.

Научноистраживачки рад Одсека фокусиран је на активности везане за побољшање нутритивног квалитета и здравствене безбедности сировина и производа биљног порекла, као и њихове могуће имплементације у циљу побољшања сензорских и нутритивних вредности хране, а са посебним освртом на заштиту животне средине.

Истраживања која се спроводе на Одсеку обухватају:

- Проучавање нутритивног квалитета различитог гајеног воћа и ратарских култура, са посебним акцентом на продукцију секундарних метаболита, пре свега полифенола као прихватљивих антиоксидативних адитива и суплемената и њихову могућу употребу у фармацеутској и прехранбеној индустрији;
- Утицај складиштења на квалитет и здравствену исправност житарица,
- Утицај нове генерације ђубрива и биостимулатора раста на нутритивни квалитет гајених биљака, са посебним освртом на ђубрива дозвољена за примену у органској производњи;
- Утицај биолошких агенаса у заштити биља у циљу очувања екосистема и здравља људи смањењем употребе пестицида;
- Испитивање садржаја тешких метала и појединих микро-, семи- и макро-елемената, како у биљном материјалу, тако и у земљишту, у циљу обезбеђивања релевантних информација о стању земљишта условљавајући одговарајуће препоруке у погледу управљања и обезбеђења здравствено исправног земљишта, али и евентуалну потребу за обогаћењем у циљу повећања приноса;
- Проучавање способности биоакumulације тешких метала од стране одабраних коровских врста у циљу обезбеђења квалитетног и здравствено исправног пољопривредног земљишта.

Одсек има сарадњу са високошколским установама Универзитета у Београду, где студенти различитих факултета, пре свега Хемијског и сродних профила имају могућност обављања стручне праксе у нашим лабораторијама. Ова пракса носи потенцијал да се кроз њу млади истраживачи упознају са областима научноистраживачког рада у Одсеку и заинтересују за исте, што би повећало могућност дотока младих истраживача у Институт за заштиту биља и животну средину.

Одсек има дугогодишњу сарадњу и са другим научноистраживачким организацијама која се огледа у заједничким истраживањима и публикацијама резултата истраживања у међународним часописима и предавањима на домаћим и међународним скуповима.

У протеклом периоду (2015-2025) у Одсеку за фитофармацију и заштиту животне средине одбрањене су две докторске дисертације.

У оквиру Одсека за фитофармацију и заштиту животне средине послује лабораторија за испитивање пестицида и вештачких ђубрива, која је овлашћена од стране Управе за заштиту биља Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за послове испитивања физичко-хемијских особина средстава за исхрану биља, сировина за производњу средстава за исхрану биља, средстава за заштиту биља, активних супстанци и основних супстанци у поступку регистрације, инспекцијске контроле и унутрашње контроле.

Ова испитивања представљају основну услужну делатност Одсека. Лабораторија је акредитована у складу са захтевима SRPS ISO/IEC 17025:2017. Опремљена је савременом опремом неопходном за рад.

Од 2008. године, у оквиру делатности Одсека врши се и проучавање биолошке хранљиве вредности ђубрива.

Од 2025. године Одсек има оцењивача за процену средстава за заштиту биља ради њихове регистрације овлашћеног од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управе за заштиту биља.

Тренутно су у Одсеку запослена три доктора наука и три техничка сарадника, од којих је један студент завршне године Хемијског факултета-биохемијски смер.

Одсек за хербологију

Одсек за хербологију Института за заштиту биља и животну средину основан је 1972. године, а 1978. године је припојен Одсеку за фитофармацију. Поново се издвојио као самосталан одсек 1998. године са примарним циљем спровођења научних истраживања из области хербологије, науке о коровима и испитивања биолошке ефикасности хербицида и регулатора раста.

Данас у Одсеку за хербологију ради пет истраживача у научним звањима: један научни саветник (др Данијела Шикунак), два виша научна сарадника (др Драгана Марисављевић и др Ана Анђелковић) и два научна сарадника (др Александра Савић и др Слађана Савић).

Научноистраживачки рад Одсека за хербологију се одвија у Лабораторији за хербологију и на терену. Научна истраживања Одсека усмерена су на: 1) проучавање морфолошких, физиолошких и еколошких карактеристика корова и њихових заједница, са посебним акцентом на проучавање биологије, таксономије и популационе варијабилности коровских врста значајних за пољопривредну производњу у Србији и региону, 2) испитивање ефеката хербицида на коровске и гајене врсте и животну средину и праћење резистентности корова на хербициде, као и израду и примену антирезистентних стратегија и трансфер знања ка пољопривредним произвођачима, 3) испитивање нових хербицида за сузбијање доминантних корова у ратарским и повртарским културама, као и испитивање утицаја биолошких агенаса на контролу корова кроз побољшање перформанси усева, 4) проучавање инвазивних и економски значајних врста корова у агроекосистемима испитивањем присуства, заступљености, ширења и утицаја инвазивних биљних врста, дефинисањем основних коридора (акватичних и терестричних) ширења одабраних таксона, као и анализу значаја различитих фактора животне средине и антропогених активности на њихово присуство и доминацију у природним и антропогено-нарушеним типовима станишта, 5) истраживање значаја рипаријалних подручја и путне инфраструктуре као путева интродукције инвазивних биљних врста, уз дефинисање основних жаришта инвазије и предикцију њиховог даљег ширења, 6) проучавање компетицијских односа коровских врста и

њиховог утицаја на пољопривредну производњу, 7) проучавање интра- и интер-специјских односа врста из рода *Ambrosia* и других коровских врста у агроекосистему и природним типовима станишта, 8) испитивање резерви семена корова, као и физиолошких карактеристика семена коровских врста, 9) примену савремених метода и приступа попут грађанске науке (енгл. *citizen science*) и даљинске детекције (енгл. *remote sensing*), као и примену анализа моделовања и неуронских мрежа (енгл. *artificial neural networks*) у обради и тумачењу резултата.

Одсек је до сада успешно реализовао више националних и међународних пројеката, док је у току реализација пројекта у оквиру Програма ПРИЗМА Фонда за науку Републике Србије. Од 2006. године истраживачи Одсека започели су истраживања у веома актуелној области - екологија инвазија. Одсек за хербологију је као један од пионира ових истраживања у нашој земљи покренуо сарадњу научних организација које се баве овом облашћу у региону, па је испред Института организован низ научно-стручних скупова. У оквиру ове области остварена је веома успешна међународна сарадња, која је као резултат имала учешће сарадника Одсека у неколико међународних пројеката из ове области, реализацију студијских боравака у иностранству, као и именовање 2013. године др Драгане Марисављевић за члана Панела о инвазивним биљкама (Panel on Invasive Alien Plants) у оквиру организације EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation).

Први рад из области хербологије из Института публикован је давне 1956. године (Чутурило, С., „Планинска клека као коров планинских пашњака и могућност њеног сузбијања применом хербицида“, Заштита биља бр. 38). Од оснивања Одсека за хербологију па до данас истраживачи су публиковали велики број радова, а само последњих десет година истраживања у Одсеку су дала значајне резултате о чему сведоче категорије часописа у којима су публиковани радови.

Одсек за зооциде и биоциде

Научноистраживачки рад у Одсеку за зооциде и биоциде, који је формиран 2023. године, се одвија у две лабораторије: 1) Лабораторији за зооциде у заштити биља и ускладиштених производа и 2) Лабораторији за биоциде.

Генерално, истраживање у Одсеку је усмерено на проучавање ефеката зооцида хемијског и природног порекла на штетне артропode и глодаре у отвореним (поље) и затвореним (складишта) агроекосистемима, као и последица које настају услед развоја резистентности и интеракције ефеката абиотичких и биотичких фактора и зооцида, на штеточине. Посебна истраживања се односе на проучавање утицаја промена температуре у агроекосистемима на биологију и екологију штетних артропода и глодара. На основу тако добијених резултата се развијају нови, оптимизовани програми управљања штеточинама у заштити биља и биљних производа, гајених или чуваних на конвенционалан или органски начин.

Истраживања су усмерена и на испитивање ефеката биоцида хемијског и природног порекла на молестанте, односно векторе проузороковача болести људи и домаћих животиња (комарце, бубашвабе, муве, мраве и глодаре), значајних за јавно здравље у урбаним и субурбаним срединама. У оквиру тога одређена истраживања су усмерена на интеракције ефеката различитих фактора средине (температуре и релативне влажности) и биоцида, са циљем развоја нових или унапређења постојећих програма управљања штетним артроподама и глодарима са што мањим негативним утицајем на корисне, нециљане организме и животну средину.

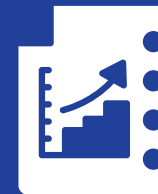
Детаљније описано, активности у Лабораторији за зооциде у заштити биља и ускладиштених производа су усмерене на: 1) проучавање иницијалних и резидуалних ефеката синтетисаних зооцида (из различитих хемијских група) и супстанци и материјала природног порекла (нпр. природан зеолит и диатомејска земља) на штетне артропode и глодаре, 2) истраживање синергистичких и антагонистичких ефеката комбиновања мера сузбијања штетних артропода и глодара, 3) мониторинг осетљивости односно резистентности штетних артропода на зооциде, 4) проучавање утицаја краткотрајне и дуготрајне адаптације на промене услове средине, на понашање и демографске параметре штетних артропода, 5) унапређење, односно оптимизацију метода мониторинга карантинске врсте *Trogoderma granarium* (Everts) у складиштима са пшеницом и кукурузом, 6) унапређење односно оптимизацију метода праћења и сузбијања економски најзначајнијих штетних инсеката *Cydia pomonella* (L.) и *Cacopsylla pyri* (L.) у засадима јабуке, односно крушке и *Leptinotarsa decemlineata* (Say) у усевима кромпира и 7) проучавање иницијалних и резидуалних ефеката синтетисаних зооцида (из различитих хемијских група и различитих механизма деловања) и

супстанци односно материјала природног порекла на медоносну пчелу, *Apis mellifera* (L.). Активности у Лабораторији за биоциде су усмерене на: 1) проучавање ефекта комбиноване примене различитих мера сузбијања (хемијских и нехемијских) на бројност артропода и глодара значајних за јавно здравље, 2) проучавање потенцијала природних материјала и супстанци као биоцида, 3) мониторинг осетљивости и резистентности на биоциде, 4) проучавање утицаја промењених услова средине и биоцида на понашање и популационе параметре артропода и глодара значајних за јавно здравље, 5) проучавање иницијалних и резидуалних ефеката синтетисаних биоцида (из различитих хемијских група и различитих механизма деловања) и супстанци односно материјала природног порекла на медоносну пчелу и 6) проучавање утицаја програма сузбијања артропода, молестаната и вектора, у урбаним односно субурбаним срединама на понашање и демографске параметре медоносне пчеле као корисног инсекта.

У наредном периоду ће се научноистраживачка активност односити на шире проучавање ризика и развоја одређених феномена који настају у сложеној интеракцији: штеточина - мере сузбијања - гајена биљка - животна средина, као и штеточина - биљни производ (нпр. ускладиштено жито) - складишни екосистем. У складу са тим ће у истраживачки рад Одсека бити укључене и медоносне пчеле, познате као опрашивачи односно корисни инсекти за гајене биљке у пољопривреди, али и за флору у насељеним (урбаним) срединама. Очекује се да ће добијени резултати испитивања са пчелињим заједницама, посебно оних прилагођених за живот у насељеним местима, помоћи да се додатно унапреде и прецизније креирају специфични програми сузбијања штетних артропода у пољопривреди, односно молестаната/вектора у урбаним и субурбаним срединама, који би имали што мањи негативан утицај на корисне и нециљане организме.

Сарадници Одсека за зооциде и биоциде имају успостављену сарадњу са Пољопривредним и Биолошким факултетом Универзитета у Београду, као и са Пољопривредним факултетом Универзитета у Новом Саду. Стална сарадња постоји са Управом за заштиту биља Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, у виду учешћа на разним пројектима, обукама и усавршавањима. Одсек има сарадњу и са привредом, односно фирмама као што су: Галеника-Фитофармација Београд, Хемијска индустрија Жупа д.о.о. Крушевац, Niche Chemical д.о.о. Београд, Агроуник д.о.о. Београд, Санус-М д.о.о. Нови Сад, Екосан Београд и Висан Београд.

ОДАБРАНИ ПРОЈЕКТИ (2016 - 2025)

- Пројекат Матице Српске (2025-2028). Епидемиологија и штетност болести класа пшенице;
- Пројекат програма ДИЈАСПОРА Фонда за науку Републике Србије (2025- 2026), MushCrop: Mushrooms as biocontrol solution for healthy crop production;
- Билатерални пројекат научне и технолошке сарадње између Републике Србије и Републике Француске, (2025-2026). „BABEL: Bordeaux-Belgrade collaboration to understand the adaptation and characterize the population genetic structure of *Plasmopara viticola*, the agent of grapevine downy mildew”;
- Билатерални пројекат научне и технолошке сарадње између Републике Србије и Републике Француске, (2025-2026). „Impacts of ecological reservoirs on grapevine yellows emergence and epidemics”;
- Пројекат програма ПРИЗМА Фонда за науку Републике Србије (2024-2027), InnovaPhage - 7421: Innovative solutions in phage-mediated biocontrol of fire blight;
- Пројекат Министарства науке и технолошког развоја Црне Горе (2024-2026), BIOAPP: Примјена биофунгицида у пољопривреди и урбаним срединама/engl: Biofungicides application in agriculture and urban areas;
- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије (2024-2025) “Резистентност корова на хербициде: трансфер знања ка пољопривредним произвођачима у циљу примене антирезистентне стратегије”;
- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије (2024-2025): Анализа резистентности проузроковача фузариозе класа пшенице и пегавости листа шећерне репе на фунгициде, у циљу унапређења производње;

- Пројекат грађанских научних истраживања бр. 978/24 (2024-2026): Women Netting for Domestic Seed Treasure Revival (NEST). Финансиран од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије;
- Пројекат Матице Српске (2024). Биолошка контрола у превенцији контаминације *Fusarium* и *Alternaria* микотоксинима;
- Пројекат програма ПРИЗМА Фонда за науку Републике Србије (2023-2026), FDemic - 6808: Endemics and epidemics of grapevine Flavescence dorée (FD) phytoplasma - tracing and tracking transmission routes;
- Билатерални пројекат научне и технолошке сарадње између Републике Србије и Савезне Републике Немачке, број 337-00-19/2023-01/10 (2023-2024). *Alternaria solani*, *A. potentia*, *A. grandis* и *A. linariae* патогени црне пегавости у биљкама природним домаћинима: еколошка адаптација, епидемиолошки ефекти и појава резистентности;
- Пројекат Матице Српске (2023). Биолошка контрола у превенцији контаминације *Alternaria* микотоксинима у пшеници у 2023;
- Билатерални пројекат научне и технолошке сарадње између Републике Србије и Републике Словачке, (2022-2023) број SK-SRB-21-NEWPROJECT-21880: Биолошка регулација алергених полена обичне амброзије (*Ambrosia artemisiifolia*) - упоредно истраживање Словачка-Србија;
- Пројекат Матице Српске (2022). *Alternaria* врсте и микотоксини у зрну пшенице - анализа ризика у Војводини током 2022;
- Пројекат програма ДИЈАСПОРА Фонда за науку Републике Србије (2021- 2023), MICROS - 6431425: Insights into the microbiome of crown gall tumors on different plants in Serbia;
- Пројекат програма ПРОМИС Фонда за науку Републике Србије (2020-2022), STOLKit - 6060914: A toolkit for risk assessment integration in modeling a management strategy for stolbur phytoplasma associated diseases in sustainable agriculture;
- ЕУ Пројекат (2021-2022). Capacity building for the alignment with the acquis in the area of agriculture, rural development, food safety, veterinary and phytosanitary policy;

- Пројекат Фонда за Иновациону делатност Републике Србије (2020-2021). Иновациони ваучер бр. 838: Развој препарата за сузбијање фитопатогених гљива семена и садног материјала паприке и парадајза на бази смеше млечно-киселинских бактерија, фототрофних бактерија и квасаца у шећерној меласи, у сарадњи са привредним субјектом «LUMAX 011» DOO;
- Билатерални пројекат научне и технолошке сарадње између Републике Србије и Републике Хрватске, број 337-00-205/2019-09/38 (2019-2021): Епидемиологија, генетичке специфичности и инсекти-вектори Flavescence dorée фитоплазме у виноградима Хрватске и Србије;
- Пројекат Фонда за Иновациону делатност Републике Србије (2018-2019). Развој биопестицида на бази *Bacillus* spp. за сузбијање инвазивних нематода у биљној производњи;
- Пројекат Фонда за Иновациону делатност Републике Србије (2018-2019). Иновациони ваучер бр. 228: Развој препарата за сузбијање фитопатогених гљива воћа и винове лозе;
- Пројекат Фонда за Иновациону делатност Републике Србије (2018). Иновациони ваучер бр. 285: Побољшање квалитета семена и пораста клијанаца за органску и конвенционалну производњу поврћа;
- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (SR/13/IB/AG/02) (2017-2018). Further Capacity Building in the Area of Plant Protection Products and Pesticides Residues in the Republic of Serbia;
- Euphresco Пројекат 2015-D-142 (2016-2018). *Consensus Detection and Identification Protocol for Acidovorax citrulli on cucurbit seeds* (DIP-ACIT);
- Пројекат Министарства заштите животне средине (2016-2018). Further development of Chemicals and Biocides Products Management of the Republic of Serbia;
- Билатерални пројекат научне и технолошке сарадње између Републике Србије и Црне Горе, број 451-03-01414/2016-09/8 (2016-2018). Distribution, host plants and genetic characteristics of *Drosophila suzukii* Matsumura - a new invasive pests in fruit orchards of Montenegro and Serbia;

- SCOPES Joint research projects, пројекат финансиран од стране Swiss National Science Foundation, број IZ73Z0_152414 (2014-2016). Epidemiology and management strategy of stolbur phytoplasma in agroecosystems;
- Билатерални пројекат научне и технолошке сарадње између Републике Србије и Републике Италије, број 680-00-566/2013-09/03 (2013-2015). Epidemiology of *Flavescence dorée*, an European quarantine grapevine disease: the role of wild reservoir plants and potential insect vectors;
- Пројекат Српске академије наука и уметности, САНУ (2013-тренутно), Ф-195: Упоредна морфологија и молекуларна филогенија ериофидних гриња (Acari: Prostigmata, Eriophyoidea);
- ИИИ-46008 (2011-2019). Развој интегрисаних система управљања штетним организмима у биљној производњи са циљем превазилажења резистентности и унапређења квалитета и безбедности хране. Министарство просвете, науке и технолошког развоја;
- ИИИ-43001 (2011-2019). Агробiodиверзитет и коришћење земљишта у Србији: интегрисана процена биодиверзитета кључних група артропода и биљних патогена; подпројекат: Диверзитет и динамика биљних патогена и њихових инсекатских вектора у агроекосистемима Србије. Министарство просвете, науке и технолошког развоја;
- ИИИ43010(2011-2019). Модификације антиоксидативног метаболизма биљака са циљем повећања толеранције на абиотски стрес и идентификација нових биомаркера са променом у ремедијацији и мониторингу деградираних станишта;
- TR31018 (2011-2019). Разрада интегрисаног управљања и примене савремених принципа сузбијања штетних организама у заштити биља. Министарство просвете, науке и технолошког развоја;
- TR31037: (2011-2019) Интегрални системи гајења ратарских усева: очување биодиверзитета и плодности земљишта. Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Поглавља у истакнутим монографијама међународног значаја

1. Oro, V., Trkulja, N., Milosavljević, A., Sečanski, M., Tabaković, M. (2022): Sugar Beet Cyst Nematode (*Heterodera schachtii* Schmidt): Identification and Antagonists. In: *Sugar Beet Cultivation, Management and Processing*, (eds. V. Misra et al.) (pp. 751-776). Springer Nature Singapore Pte Ltd;
2. Trkulja, N., Milosavljević, A., Oro, V. (2022): Rhizoctonia Disease and Its Management. In: *Sugar Beet Cultivation, Management and Processing*, (eds. V. Misra et al.) (pp. 793-811). Springer Nature Singapore Pte Ltd;
3. Waisi, H., Nikolić, B., Janković, B. (2019): Transformation of Matter and Energy in Crops Under the Influence of Brassinosteroids. In: *Brassinosteroids: Plant Growth and Development*, (eds. Hayat S., Yusuf M., Bhardwaj R., Bajguz A.) (pp. 251-295). Springer Nature Singapore Pte Ltd;
4. Jović, J., Riedle-Bauer, M., Chuche, J. (2019): Vector Role of Cixiids and Other Planthopper Species. In: *Phytoplasmas: Plant Pathogenic Bacteria-II: Transmission and Management of Phytoplasma-Associated Diseases*, (eds. Bertaccini, A., Weintraub, P., Rao, G., Mori, N.) (pp. 79-113). Springer, Singapore;
5. Marccone, C., Franco-Lara, L., Toševski, I. (2018): Major Phytoplasma Diseases of Forest and Urban Trees. In: *Phytoplasmas: Plant pathogenic bacteria-I: Characterisation and epidemiology of phytoplasma-associated diseases*, (eds. Rao, G., Bertaccini, A., Fiore, N., Liefting, L.) (pp. 287-312). Springer, Singapore;
6. de Oliveira, E., Valinas, D., Jović, J., Bedendo, I.P., Urbanavičien, L., de Oliveira, C.M. (2018): Occurrence and Epidemiological Aspects of Phytoplasmas in Cereals. In: *Phytoplasmas: Phytoplasmas: Plant Pathogenic Bacteria-I: Characterisation and Epidemiology of Phytoplasma-Associated Diseases*, (eds. Rao, G., Bertaccini, A., Fiore, N., Liefting, L.) (pp. 67-89). Springer, Singapore.

Поглавља у монографијама међународног значаја

7. Santander, R. D., Gašić, K., Aćimović, S. G. (2022): Selective quantification of *Erwinia amylovora* live cells in pome fruit tree cankers by viability digital PCR. In: *Plant Pathology: Method and Protocols* (pp. 231-249). New York, NY: Springer US;
8. Bročić, Z., Momčilović, I., Poštić, D., Oljača, J., Veljković, B. (2021): Production of High-Quality Seed Potato by Aeroponics, In: *The Potato Crop. Management, Production and Food Security* (pp. 21-59). Nova Publishers, New York;
9. Choudhary, M., Paret, M., Obradović, A., Gašić, K., Jones, J. (2021): Bacteriophages for plant disease control. In: *Microbial bioprotectants for plant disease management* (eds. Köhl, J and Ravensberg, W.) (pp. 473-506). Burleigh Dodds Science Publishing, Sawston, Cambridge, UK;
10. Obradović, A., Jones, J., Balogh, B., Gašić, K. (2020): Considerations for Using Bacteriophages in Plant Pathosystems. In: *Bacterial Viruses: Exploitation for Biocontrol and Therapeutics* (eds. Coffey, A. and Buttner, C.) (pp. 257-282). Caister Academic Press, Poole, UK.

Радови у међународним часописима изузетних вредности

11. González-Moreno, P., Anđelković, A., Adriaens, T., Botella, C., Demetriou, J., Bastos, R., ... & Pocock, M. J. (2025): Citizen science platforms can effectively support early detection of invasive alien species according to species traits. *People and Nature*, 7(1), 278-294;
12. Gonella, E., Benelli, G., Arricau-Bouvery, N., Bosco, D., Duso, C., Dietrich, C. H., Galetto, L., Rizzoli, A., Jović, J., Mazzoni, V., Mori, N., Nieri, R., Roversi, P. F., Strauss, G., Thiéry, D., Trivellone, V., Virant-Doberlet, M., Lucchi, A., Alma, A. (2024): *Scaphoideus titanus* forecasting and management: quo vadis? *Entomologia Generalis*, 44(3), 497-510;
13. Gonella, E., Benelli, G., Arricau-Bouvery, N., Bosco, D., Duso, C., Dietrich, C. H., Galetto, L., Rizzoli, A., Jović, J., Mazzoni, V., Mori, N., Nieri, R., Roversi, P. F., Strauss, G., Thiéry, D., Trivellone, V., Virant-Doberlet, M., Lucchi, A., Alma,

A. (2024): *Scaphoideus titanus* up-to-the-minute: biology, ecology, and role as a vector. *Entomologia Generalis*, Early Access July 2024;

14. Toševski, I., Sing, S.E., Caldara, R., Weaver, D.K., Jović, J., Krstić, O., Hinz, H.L. (2023): Retrospective use of integrative taxonomy in classical biological control: The unintentional introduction of the weevil *Rhinusa dieckmanni* to North America. *Biological Control*, 183, 105270;
15. Marković, S., Popović Milovanović, T., Jelušić, A., Iličić, R., Medić, O., Berić, T., Stanković, S. (2023): Biological control of major pathogenic bacteria of potato by *Bacillus amyloliquefaciens* strains SS-12.6 and SS-38.4. *Biological Control*, 182, 105238;
16. Božilović, B., Nikolić, B., Waisi, H., Trifković, J., Dodevski, V., Janković, B., Krstić S., Mojović, M. (2023): Influence of 24-Epibrassinolide on the Energetic Parameters and Early Stages of Growth and Development in Seedlings of Two Maize (*Zea mays* L.) Genotypes. *Agronomy*, 13, 1673;
17. Terzić, D., Tabaković, M., Oro, V., Štrbanović, R., Poštić, D., Filipović, V., Stanisavljević, R. (2023): Impact of essential oils on seed quality and seed-borne pathogens of *Althea officinalis* seeds of different ages. *Chemical and Biological Technologies in Agriculture*, 10(1), 33;
18. Gašić, K., Zlatković, N., Kuzmanović, N. (2022): Polyphasic study of phytopathogenic bacterial strains associated with deep bark canker of walnut in Serbia revealed a new species, *Brenneria izbisi* sp. nov. *Frontiers in Plant Science*, 13, 1055186;
19. Jelušić, A., Popović, T., Dimkić, I., Mitrović, P., Peeters, K., Višnjevec, A.M., Tavzes, Č., Stanković, S., Berić, T. (2021): Changes in the winter oilseed rape microbiome affected by *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* and biocontrol potential of the indigenous *Bacillus* and *Pseudomonas* isolates. *Biological Control*, 160, 104695;
20. Ilić-Stojanović, S., Nikolić, Lj., Nikolić, V., Petrović, S., Oro, V., Mitić, Z., Najman, S. (2021): Crystalline Copolymer Hydrogels as Smart Drug Carriers: In Vitro Thermo-Responsive Naproxen Release Study. *Pharmaceutics*, 13(2), 158;
21. Meregalli, M., Borovec, R., Cervella, P., Santovito, A., Toševski, I., Ottati, S., Nakládal, O. (2021): The Namaini, a new weevil tribe with six new genera

from South Africa (Coleoptera: Curculionidae: Entiminae). *Zoological Journal of the Linnean Society*, 193, 95-123;

22. Mitrovski-Bogdanović, A., Mitrović, M., Milošević, M. I., Žikić, V., Jamhour, A., Ivanović, A., Tomanović, Ž. (2021): Molecular and morphological variation among the European species of the genus *Aphidius* Nees (Hymenoptera: Braconidae: Aphidiinae). *Organisms Diversity & Evolution*, 21, 421-436;
23. Đukić, N., Andrić, G., Glinwood, R., Ninković, V., Anđelković, B., Radonjić, A. (2021): The effect of 1-pentadecene on *Tribolium castaneum* behaviour: Repellent or attractant? *Pest Management Science*, 77(9), 4034-4039;
24. Malembic-Maher, S., Desqué, D., Khalil, D., Salar, P., Bergey, B., Danet, J. L., Duret, S., Dubrana-Ourabah, M. P., Beven, L., Ember, I., Acs, Z., Della Bartola, M., Materazzi, A., Filippin, L., Krnjajić, S., Krstić, O., Toševski, I., Lang, F., Jarausch, B., Kölber, M., Jović, J., Angelini, E., Arricau-Bouvery, N., Maixner, M., Foissac, X. (2020): When a Palearctic bacterium meets a Nearctic insect vector: Genetic and ecological insights into the emergence of the grapevine *Flavescence dorée* epidemics in Europe. *PLoS Pathogens*, 16(3), e1007967;
25. Đurović, S., Nikolić, B., Luković, N., Jovanović, J., Stefanović, A., Šekuljica, N., Mijin, D., Knežević-Jugović, Z. (2018): The impact of high-power ultrasound and microwave on the phenolic acid profile and antioxidant activity of the extract from yellow soybean seeds. *Industrial Crops and Products*, 122, 223-231;
26. Elmalimadi, M. B., Jovanović, J. R., Stefanović, A. B., Jakovetić Tanasković, S. M., Đurović, S. B., Bugarski, B. M., Knežević-Jugović, Z. D. (2017): Controlled enzymatic hydrolysis for improved exploitation of the antioxidant potential of wheat gluten. *Industrial Crops and Products*, 109, 548-557;
27. Stepanović, S., Kosovac, A., Krstić, O., Jović, J., Toševski, I. (2016): Morphology versus DNA barcoding: two sides of the same coin. A case study of *Ceutorhynchus erysimi* and *C. contractus* identification. *Insect science*, 23(4), 638-648.

Радови у врхунским међународним часописима

28. Popović Milovanović, T., Kosovac, A., Jelušić, A., Scortichini, M., Trkulja, N., Stanković, S., Iličić, R. (2025): Genetic diversity and virulence traits of *Pseudomonas syringae* pv. *syringae* isolated from various hosts in Serbia. *Annals of Applied Biology*, 186 (3) 334-348;
29. Popović Milovanović, T., Iličić, R., Bagi, F., Aleksić, G., Trkulja, N., Trkulja, V., Jelušić, A. (2025): Biocontrol of Seedborne Fungi on Small-grained Cereals Using *Bacillus halotolerans* Strain B33. *Journal of Fungi*, 11, 144;
30. Stošić, S., Ristić, D., Trkulja, N., Živković, S. (2025): *Penicillium* species associated with postharvest blue mold rots of garlic in Serbia. *Plant Disease*, 109(1), 149-161;
31. Bačić, J., Lalićević, I., Širca, S., Theuerschuh, M., Sušić, N., Gerić Stare, B. (2025): Occurrence and Distribution of Root-Knot Nematodes *Meloidogyne* spp. in Serbia. *Agronomy*, 15, 372;
32. Tzanetakis, I. E., Aknadibossian, V., Spak, J., Constable, F., Starović M., et al. (2025): Streamlining Global Germplasm Exchange: Integrating Scientific Rigor and Common Sense to Exclude Phantom Agents from Regulation. *Plant Disease*, PDIS-04;
33. Blagojević, J., Anđelković, A., Vučurović, I., Trkulja, N., Ristić, D. (2025): *Alternaria* species on *Convolvulus arvensis* Revealed as a Potential Inoculum Source for Solanaceous Crops in Serbia. *Plant Disease*, 109(2), 384-398;
34. Štrbanović, R., Šimić, B., Stanišić, M., Poštić, D., Trkulja, N., Oro, V., Stanisavljević, R. (2025): Seed quality and seedling growth after applying ecological treatments to crimson clover seeds. *Plants*, 14, 839;
35. Blagojević, J., Aleksić, G., Vučurović, I., Starović, M., Ristić, D. (2024): Exploring the phylogenetic diversity of *Botryosphaeriaceae* and *Diaporthe* species causing dieback and shoot blight of blueberry in Serbia. *Phytopathology*, 114(6), 1333-1345;

36. Andrić, G., Pražić Golić, M., Đukić, N., Trdan, S., Bohinc, T., Kljajić, P. (2024): Oxymatrine-based insecticide: A natural product for the control of stored-product beetle pests in wheat grain. *Journal of Stored Products Research*, 109, 102476;
37. Stanković, I., Zečević, K., Ristić, D., Vučurović, I., Krstić, B. (2024): Molecular characterization of wheat dwarf virus isolates from Serbia based on complete genome sequences. *Frontiers in Microbiology*, 15, 1469453;
38. Iličić, R., Jelušić, A., Barać, G., Nikolić, D., Stošić, N., Scortichini, M., Popović Milovanović, T. (2024): In-Depth Characterization of Crown Gall Disease of Tobacco in Serbia. *Agronomy*, 14(4), 851;
39. Savić, A., Matzrafi, M., Đurović, S., Gentili, R., Citterio, S. (2024): Is *Ambrosia trifida* L. Preparing for a Wider Invasion? Changes in the Plant Morpho-Functional Traits over a Decade. *Agronomy*, 14(8), 1601;
40. Đurović, S., Nikolić, B., Pisinov, B., Mijin, D., Knežević-Jugović, Z. (2024): Microwave Irradiation as a Powerful Tool for Isolating Isoflavones from Soybean Flour. *Molecules*, 29, 4685;
41. Dragičević, V., Simić, M., Raftery Kandić, V., Vukadinović, J., Dodevska, M., Đurović, S., Brankov, M. (2024): Screening of Nutritionally Important Components in Standard and Ancient Cereals. *Foods*, 13, 4116;
42. Đalović, I., Mitrović, P., Trivan, G., Jelušić, A., Pezo, L., Janić Hajnal, E., Popović Milovanović, T. (2024): The Effect of Biotic Stress in Plant Species Induced by 'Candidatus Phytoplasma solani' - An Artificial Neural Network Approach. *Horticulturae*, 10(5), 426;
43. Trkulja, V., Čojić, B., Trkulja, N., Tomić, A., Matić, S., Ikanović, J., Popović Milovanović, T. (2024): *Colletotrichum* Species Associated with Apple Bitter Rot and Glomerella Leaf Spot: A Comprehensive Overview. *Journal of Fungi*, 10(9), 660;
44. Oveisi, M., Šikuljak, D., Anđelković, A., Božić, D., Trkulja, N., Piri, R., Poczai, P., Vrbničanin, S. (2024): Application of artificial neural networks to classify *Avena fatua* and *Avena sterilis* based on seed traits: insights from European Avena populations primarily from the Balkan Region. *BMC Plant Biology*, 24(1), 537;
45. Mujanović, I., Balijagić, J., Bajagić, M., Poštić, D., Đurović, S. (2024): Variations in polyphenol content and anthocyanin composition in bilberry populations (*Vaccinium myrtillus* L.) due to environmental factors. *Journal of Food Composition and Analysis*, 136, 106732;
46. Blagojević, J., Anđelković, A., Vučurović, I., Trkulja, N., Ristić, D. (2024): Alternaria Species on *Convolvulus arvensis* revealed as potential inoculum source for solanaceous crops in Serbia. *Plant Disease*, 109(2), 384-398;
47. Lea, V., Uroš, S., Jelena, J., Sanja, B., Biljana, S., Mirko, Đ. (2024): Toward the Development of the Trojan Female Technique in Pest Insects: Male-Specific Influence of Mitochondrial Haplotype on Reproductive Output in the Seed Beetle *Acanthoscelides obtectus*. *Evolutionary Applications*, 17(12), e70065;
48. Gosik, R., Sprick, P., Wrzesień, M., Dzyr, A., Krstić, O., Toševski, I. (2023): Developmental Biology and Identification of a Garden Pest, *Otiorhynchus* (Podoropelmus) *smreczynskii* Cmoluch, 1968 (Coleoptera, Curculionidae, Entiminae), with Comments on Its Origin and Distribution. *Insects*, 14(4), 360;
49. Jović, J., Toševski, I. (2023): Multiplex PCR for Discriminating Host Plant Associations of *Hyalesthes obsoletus* (Hemiptera: Cixiidae), a Key Vector and Driver of 'Ca. Phytoplasma solani' Epidemiology. *Agronomy*, 13(3), 831;
50. Stojanović, M., Savić, S., Delcourt, A., Hilbert, J-L., Hance, P., Dragišić Maksimović, J., Maksimović, V. (2023): Phenolics and Sesquiterpene Lactones Profile of Red and Green Lettuce: Combined Effect of Cultivar, Microbiological Fertiliser and Season. *Plants*, 12(14), 2616;
51. Šikuljak Pavlović, D., Marotti, I., Bosi, S., Anđelković, A., Božić, D., Vrbničanin, S., Tanveer, A., Dinelli, G. (2023): Effects of Crop Management Systems On Weed Abundance and Soil Seed Bank. *Gesunde Pflanzen*, 75(6), 2355-2367;
52. Iličić, R., Jelušić, A., Marković, S., Barać, G., Bagi, F., Popović, T. (2023): *Pseudomonas cerasi*, the new wild cherry pathogen in Serbia and the potential use of *recG* helicase in bacterial identification. *Annals of Applied Biology*, 180(1), 140-150;
53. Iličić, R., Jelušić, A., Milovanović, P., Stanković, S., Zečević, K., Stanisavljević, R., Popović, T. (2023): Characterization of *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* from *Prunus* spp. orchards in Western Balkans. *Plant Pathology*, 72(2), 290-299;

54. Kljajić, P., Andrić, G., Pražič-Golić, M. (2023): Evaluation of long-term residual activity of insecticides against *Acanthoscelides obtectus* (Say) on common bean in laboratory tests. *Journal of Stored Products Research*, 103, 102156;
55. Marković, S., Popović, T., Berić, T., Dimkić, I., Jelušić, A., Ilić, R., Stanković, S. (2023): Metabarcoding Approach for Evaluation of Bacterial Diversity in Soft Rotting Potato Tubers and Corresponding Geocaulospheres. *Potato Research*, 66(3), 793-810;
56. Ranković, T., Nikolić, I., Berić, T., Popović, T., Lozo, J., Medić, O., Stanković, S. (2023): Genome Analysis of Two *Pseudomonas syringae* pv. *aptata* Strains with Different Virulence Capacity Isolated from Sugar Beet: Features of Successful Pathogenicity in the Phyllosphere Microbiome. *Microbiology Spectrum*, 11(2), e03598-22;
57. Oro, V., Pisinov, B., Trkulja, N., Stanisavljević, R., Belosević, S., Tabaković, M., Sekulić Z.Ž. (2023): Nematofauna of the Natural Park "Devil's Town". *Forests*, 14(11), 2241;
58. Ivanović, M., Prokić, A., Gašić, K., Menković, J., Kuzmanović, N., Zlatković, N., Obradović, A. (2023): Characterization of *Pseudomonas syringae* strains associated with shoot blight of raspberry and blackberry in Serbia. *Plant Disease*, 107, 826-833;
59. Gašić, K., Obradović, M., Kuzmanović, N., Zlatković, N., Ivanović, M., Ristić, D., Obradović, A. (2022): Isolation, Characterization and Draft Genome Analysis of Bacteriophages Infecting *Acidovorax citrulli*. *Frontiers in Microbiology*, 12, 803789;
60. Zlatković, N., Gašić, K., Kuzmanović, N., Prokić, A., Ivanović, M., Živković, S., Obradović, A. (2022): Polyphasic Characterization of *Acidovorax citrulli* Strains Originating from Serbia. *Agronomy*, 12(2), 235;
61. Einspanier, S., Susanto, T., Metz, N., Wolters, P. J., Vleeshouwers, V., Lankinen, A., Liljeroth, E., Landschoot, S., Ivanović, Ž., Huckelhoven, R., Hausladen, H., Stam, R. (2022): Whole-genome sequencing elucidates the species-wide diversity and evolution of fungicide resistance in the early blight pathogen *Alternaria solani*. *Evolutionary Applications*, 15(10), 1605-1620;
62. Ivanović, Ž., Blagojević, J., Jovanović, G., Ivanović, B., Žeželj, D. (2022): New Insight in the Occurrence of Early Blight Disease on Potato Reveals High

Distribution of *Alternaria solani* and *Alternaria protenta* in Serbia. *Frontiers in Microbiology*, 13, 856898;

63. Ivanović, Ž., Blagojević, J. (2022): Distribution of the F129L mutation conferring resistance to strobilurins in *Alternaria solani* populations in Serbia. *Annals of Applied Biology*, 181(1), 117-126;
64. Milićević, Z., Krnjajić, S., Stević, M., Ćirković, J., Jelušić, A., Pucarević, M., Popović, T. (2022): Encapsulated Clove Bud Essential Oil: A New Perspective as an Eco-Friendly Biopesticide. *Agriculture*, 12(3), 338;
65. Cvrković, T., Jović, J., Krstić, O., Marinković, S., Jakovljević, M., Mitrović, M., Toševski, I. (2022): Epidemiological Role of *Dictyophara europaea* (Hemiptera: Dictyopharidae) in the Transmission of '*Candidatus* Phytoplasma solani'. *Horticulturae*, 8(7), 654;
66. Krstić, O., Cvrković, T., Marinković, S., Jakovljević, M., Mitrović, M., Toševski, I., Jović, J. (2022): Genetic Diversity of *Flavescence Dorée* Phytoplasmas in Vineyards of Serbia: From the Widespread Occurrence of Autochthonous Map-M51 to the Emergence of Endemic Map-FD2 (Vectotype II) and New Map-FD3 (Vectotype III) Epidemic Genotypes. *Agronomy*, 12(2), 448;
67. Probert, A. F., Wegmann, D., Volery, L., Adriaens, T., Bakiu, R., Bertolino, S., Essl, F., Gervasini, E., Groom, Q., Latombe, G., Marisavljević, D., Mumford, J., Pergl, J., Preda, C., Roy, H., Scalera, R., Teixeira, H., Tricarico, E., Vanderhoeven, S. Bacher, S. (2022): Identifying, reducing, and communicating uncertainty in community science: a focus on alien species. *Biological Invasions*, 24(11), 3395-3421;
68. Anđelković, A., Pavlović, D., Marisavljević, D. P., Živković, M., Novković, M. Z., Popović, S. S., Cvijanović, D., Radulović, S. B. (2022): Plant invasions in riparian areas of the Middle Danube Basin in Serbia. *NeoBiota*, 71, 23-48;
69. Vidović, B., Anđelković, N., Jojić, V., Cvrković, T., Petanović, R., Marini, F., ... & Rector, B. G. (2022): A New *Aculodes* Species (Prostigmata: Eriophyidae) Described from an Invasive Weed by Morphological, Morphometric and DNA Barcode Analyses. *Insects*, 13(10), 877;
70. De Lillo, E., Marini, F., Cristofaro, M., Valenzano, D., Petanović, R., Vidović, B., Cvrković, T., Bon, M. C. (2022): Integrative Taxonomy and Synonymization

of *Aculus mosoniensis* (Acari: Eriophyidae), a Potential Biological Control Agent for Tree of Heaven (*Ailanthus altissima*). *Insects*, 13(5), 489;

71. Kavallieratos, N. G., Nika, E. P., Pražič-Golić, M., Andrić, G., Skourti, A., Papanikolaou, N. E. (2022): Impact of temperature on life history of two long-term laboratory strains of *Tribolium confusum* Jacquelin du Val (Coleoptera: Tenebrionidae) from Greece and Serbia. *Journal of Stored Products Research*, 96, 101937;
72. Đukić, N., Radonjić, A., Popović, B., Kljajić, P., Pražić Golić, M., Andrić, G. (2022): The impact of the protein-carbohydrate ratio in animal feed and the initial insect population density on the development of the red flour beetle, *Tribolium castaneum*. *Journal of Stored Products Research*, 97, 101983;
73. Kljajić, P., Andrić, G., Pražić Golić, M., Jovičić, I. (2022): Bean weevil *Acanthoscelides obtectus* (Say) survival and progeny production affected by residual insecticide deposits, and related damage of two types of beans. *Journal of Stored Products Research*, 98, 102004;
74. Milićević, Z., Krnjajić, S., Stević, M., Ćirković, J., Jelušić, A., Pucarević, M., Popović, T. (2022): Encapsulated Clove Bud Essential Oil: A New Perspective as an Eco-Friendly Biopesticide. *Agriculture*, 12(3), 338;
75. Pavlović, D., Vrbničanin, S., Anđelković, A., Božić, D., Rajković, M., Malidža, G. (2022): Non-chemical weed control for plant health and environment: Ecological integrated weed management (EIWM). *Agronomy*, 12(5), 1091;
76. Saulić, M., Oveisi, M., Đalović, I., Božić, D., Pishyar, A., Savić, A., Prasad, P.V., Vrbničanin, S. (2022): How do Long Term Crop Rotations Influence Weed Populations: Exploring the Impacts of More Than 50 Years of Crop Management in Serbia. *Agronomy*, 12, 1772;
77. Anđelković, A., Lawson Handley, L., Marchante, E., Adriaens, T., Brown, P.M.J., Tricarico, E., Verbrugge, L.N.H. (2022): A review of volunteers' motivations to monitor and control invasive alien species. *NeoBiota*, 73, 153-175;
78. Urbanič, G., Politti, E., Rodríguez-González, P. M., Payne, R., Schook, D., Alves, M. H., Anđelković, A., Bruno, D., Chilikova-Lubomirova, M., Di Lonardo, S., Egozi, R., Garófano-Gómez, V., Gomes Marques, I., González del Tánago, M., Gültekin, Y. S., Gumiero, B., Hellsten, S., Hinkov, G., Jakubínský, J., Janssen, P., Jansson,

R., Kelly-Quinn, M., Kiss, T., Lorenz, S., Martinez Romero, R., Mihaljević, Z., Papastergiadou, E., Pavlin Urbanič, M., Penning, E., Riis, T., Šibík, J., Šibíková, M., Zlatanov, T., Dufour, S. (2022): Riparian Zones-From Policy Neglected to Policy Integrated. *Frontiers in Environmental Science*, 10, 868527;

79. Oro, V., Stanisavljević, R., Nikolić, B., Tabaković, M., Sečanski, M., Tosi, S. (2021): Diversity of Mycobiota Associated with the Cereal Cyst Nematode *Heterodera filipjevi* Originating from Some Localities of the Pannonian Plain in Serbia. *Biology*, 10(4), 283;
80. Marini, F., Profeta, E., Vidović, B., Petanović, R., de Lillo, E., Weyl, P., Hinz, H.L., Moffat, C.E., Bon, M.C., Cvrković, T., Kashefi, J., Sforza, R. F. H., Massimo, C. (2021): Field Assessment of the Host Range of *Aculus mosoniensis* (Acari: Eriophyidae), a Biological Control Agent of the Tree of Heaven (*Ailanthus altissima*). *Insects*, 12(7), 637;
81. Chetverikov, P.E., Craemer, C., Cvrković, T., Klimov, P.B., Petanović, R.U., Romanovich, A.E., Sukhareva, S.I., Zukoff, S.N., Bolton, S., Amrine, J. (2021): Molecular phylogeny of the phytoparasitic mite family Phytoptidae (Acariformes: Eriophyoidea) identified the female genitalic anatomy as a major macroevolutionary factor and revealed multiple origins of gall induction. *Experimental & Applied Acarology*, 83(1), 31-68;
82. Pražić Golić, M., Andrić, G., Kljajić, P., Jovičić I. (2021): The effectiveness of low temperature (5°C) on *Sitophilus oryzae* (L.), *Sitophilus zeamais* (Motch.) and *Sitophilus granarius* (L.) in wheat grain: The impact of pre-acclimation. *Journal of Stored Products Research*, 90, 101751;
83. Đukić, N., Radonjić, A., Popović, B., Andrić, G. (2021): Development and progeny performance of *Tribolium castaneum* (Herbst) in brewer's yeast and wheat (patent) flour at different population densities. *Journal of Stored Products Research*, 94, 101886;
84. Savković, Ž., Stupar, M., Unković, N., Ivanović, Ž., Blagojević, J., Popović, S., Vukojević, J., Grbić, M. L. (2021): Diversity and seasonal dynamics of culturable airborne fungi in acultural heritage conservation facility. *International Biodeterioration & Biodegradation*, 157, 105-163;
85. Ristić, D., Vučurović, I., Vučurović, A., Živković, S., Gašić, K., Kuzmanović, S., Starović, M. (2021): Incidence and molecular characterization of potato

- leaf roll virus in seed potato production in Serbia. *European Journal of Plant Pathology*, 160(2), 315-324;
86. Savić, A., Oveisi, M., Božić, D., Pavlović, D., Saulić, M., Scharer, M.H., Vrbničanin, S. (2021): Competition between *Ambrosia artemisiifolia* and *Ambrosia trifida*: Is there a threat of a stronger competitor? *Weed Research*, 61(4), 298-306;
 87. Jelušić, A., Berić, T., Mitrović, P., Dimkić, I., Stanković, S., Marjanović-Jeromela, A., Popović, T. (2021): New insights into the genetic diversity of *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* isolates from winter oilseed rape in Serbia. *Plant Pathology*, 70(1), 35-49;
 88. Mitrović, P., Đalović, I., Kiproviski, B., Veljović Jovanović, S., Trkulja, V., Jelušić, A., Popović, T. (2021): Oxidative Stress and Antioxidative Activity in Leaves and Roots of Carrot Plants Induced by *Candidatus* Phytoplasma Solani. *Plants*, 10(2), 337;
 89. Marković, S., Stanković, S., Jelušić, A., Iličić, R., Kosovac, A., Poštić, D., Popović, T. (2021): Occurrence and Identification of *Pectobacterium carotovorum* subsp. *brasiliensis* and *Dickeya dianthicola* Causing Blackleg in Some Potato Fields in Serbia. *Plant Disease*, 105(4), 1080-1090;
 90. Marković, S., Stanković, S., Iličić, R., Veljović Jovanović, S., Milić Komić, S., Jelušić, A., Popović, T. (2021): *Ralstonia solanacearum* as a potato pathogen in Serbia: Characterization of strains and influence on peroxidase activity in tubers. *Plant Pathology*, 70(8), 1945-1959;
 91. Poštić, D., Štrbanović, R., Tabaković, M., Popović, T., Ćirić, A., Banjac, N., Trkulja, N., Stanisavljević, R. (2021): Germination and the Initial Seedling Growth of Lettuce, Celeriac and Wheat Cultivars after Micronutrient and a Biological Application Pre-sowing Seed Treatment. *Plants*, 10(9), 1913;
 92. Stošić, S., Ristić, D., Savković, Ž., Ljaljević Grbić, M., Vukojević, J., Živković, S. (2021): *Penicillium* and *Talaromyces* species as postharvest pathogens of pear fruit (*Pyrus communis* L.) in Serbia. *Plant Disease*, 105(11), 3510-3521;
 93. Stefani, E., Obradović, A., Gašić, K., Altin, I., Nagy, I. K., Kovacs, T. (2021): Bacteriophage-Mediated Control of Phytopathogenic Xanthomonads: A Promising Green Solution for the Future. *Microorganisms*, 9(5), 1056;
 94. Ivanović, Ž., Marisavljević, D., Marinković, R., Mitrović, P., Blagojević, J., Nikolić, I., Pavlović, D. (2021): Genetic Diversity of *Orobanche cumana* Populations in Serbia. *The Plant Pathology Journal*, 37(6), 512-520;
 95. Savković, Ž., Stupar, M., Unković, N., Ivanović, Ž., Blagojević, J., Popović, S., Vukojević, J., Grbić, M.L. (2021): Diversity and seasonal dynamics of culturable airborne fungi in a cultural heritage conservation facility. *International Biodeterioration & Biodegradation*, 157, 105-163;
 96. Poštić, D., Štrbanović, R., Tabaković, M., Popović, T., Ćirić, A., Banjac, N., Trkulja, N., Stanisavljević, R. (2021): Germination and the initial seedling growth of lettuce, celeriac and wheat cultivars after micronutrient and a biological application pre-sowing seed treatment. *Plants*, 10(9), 1913;
 97. Marković, S., Stanković, S., Jelušić, A., Iličić, R., Kosovac, A., Poštić, D., Popović, T. (2021): Occurrence and Identification of *Pectobacterium carotovorum* subsp. *brasiliensis* and *Dickeya dianthicola* Causing Blackleg in some Potato Fields in Serbia. *Plant Disease*, 105(4), 1080-1090;
 98. Seehausen, M. L., Ris, N., Driss, L., Racca, A., Girod, P., Warot, S., Borowiec, N., Toševski, I., Kenis, M. (2020): Evidence for a cryptic parasitoid species reveals its suitability as a biological control agent. *Scientific Reports*, 10, 19096;
 99. Čkrkić, J., Petrović, A., Kocić, K., Mitrović, M., Kavallieratos, N. G., Van Achterberg, C., Hebert P. D. N., Tomanović, Ž. (2020): Phylogeny of the Subtribe Monoctonina (Hymenoptera, Braconidae, Aphidiinae). *Insects*, 11(3), 160;
 100. Jakovljević, M., Jović, J., Krstić, O., Mitrović, M., Marinković, S., Toševski, I., Cvrković, T. (2020): Diversity of phytoplasmas identified in the polyphagous leafhopper *Euscelis incisus* (Cicadellidae, Deltocephalinae) in Serbia: pathogen inventory, epidemiological significance and vectoring potential. *European Journal of Plant Pathology*, 156(1), 201-221;
 101. Chetverikov, P. E., Cvrković, T., Efimov, P. G., Klimov, P. B., Petanović, R. U., Romanovich, A. E., ... & Amrine, J. (2020): Molecular phylogenetic analyses reveal a deep dichotomy in the conifer-inhabiting genus *Trisetacus* (Eriophyoidea: Nalepellidae), with the two lineages differing in their female genital morphology and host associations. *Experimental & Applied Acarology*, 81(3), 287-316;

102. Kavallieratos, N.G., Andrić, G., Pražić Golić, M., Nika, E.P., Skourti, A., Kljajić, P., Papanikolau N.E. (2020): Biological features and population growth of two southeastern European *Tribolium confusum* Jacquelin du Val (Coleoptera: Tenebrionidae) strains. *Insects*, 11, 218;
103. Đukić, N., Andrić, G., Ninković, V., Pražić Golić, M., Kljajić, P., Radonjić A. (2020): Behavioural responses of *Tribolium castaneum* (Herbst) to different types of uninfested and infested feed. *Bulletin of Entomological Research*, 110, 550-557;
104. Bohinc, T., Horvat, A., Andrić, G., Pražić Golić, M., Kljajić, P., Trdan S. (2020): Natural versus synthetic zeolites for controlling the maize weevil (*Sitophilus zeamais*) – like Messi versus Ronaldo? *Journal of Stored Products Research*, 88, 101639;
105. Blagojević, J., Vukojević, J., Ivanović, B., Ivanović, Ž. (2020): Characterization of *Alternaria* Species Associated with Leaf Spot Disease of *Armoracia rusticana* in Serbia. *Plant Disease*, 104(5), 1378-1389;
106. Blagojević, J., Vukojević, J., Ivanović, Ž. (2020): Occurrence and characterization of *Alternaria* species associated with leaf spot disease in rapeseed in Serbia. *Plant Pathology*, 69(5), 883-900;
107. Oro, V., Krnjajić, S., Tabaković, M., Stanojević, J., Ilić-Stanojević, S. (2020): Nematicidal Activity of Essential Oils on a Psychrophilic *Panagrolaimus* sp. (Nematoda: Panagrolaimidae). *Plants*, 9(11), 1588;
108. Oro, V., Knežević, M., Dinić, Z., Deliće, D. (2020): Bacterial microbiota isolated from cysts of *Globodera rostochiensis* (Nematoda: Heteroderidae). *Plants*, 9(9), 1146;
109. Stošić, S., Ristić, D., Gašić, K., Starović, M., Ljaljević Grbić, M., Vukojević, J., Živković, S. (2020): *Talaromyces minioluteus*: New Postharvest Fungal Pathogen in Serbia. *Plant Disease*, 104(3), 656-667;
110. Jovanović, J., Krnjajić, S., Ćirković, J., Radojković, A., Popović, T., Branković, G., Branković, Z. (2020): Effect of encapsulated lemongrass (*Cymbopogon citratus* L.) essential oil against potato tuber moth *Phthorimaea operculella*. *Crop Protection*, 132, 105109;
111. Prokić, A., Zlatković, N., Kuzmanović, N., Ivanović, M., Gašić, K., Pavlović, Ž., Obradović, A. (2020): Identification and characterization of *Dickeya zeae* strains associated with maize stalk soft-rot in northern Serbia. *European Journal of Plant Pathology*, 157, 685–691;
112. Popović, T., Jelušić, A., Živković, Lj., Živković, N., Iličić, R., Stanisavljević, R., Stanković, S. (2020): Identification, genetic characterization and virulence of Serbian *Erwinia amylovora* isolates. *European Journal of Plant Pathology*, 157(4), 857-872;
113. González-Moreno, P., Lazzaro, L., Vilà, M., Preda, C., Adriaens, T., Bacher, S., ... & Marchante, E. (2019): Consistency of impact assessment protocols for non-native species. *NeoBiota*, 44, 1-25;
114. Waleron, M., Misztak, A., Waleron, M., Franczuk, M., Jonca, J., Wielgomas, B., Mikiciński, A., Popović, T., Waleron, K. (2019): *Pectobacterium zantedeschiae* sp. nov. a new species of a soft rot pathogen isolated from Calla lily (*Zantedeschiae* spp.). *Systematic and Applied Microbiology*, 42(3), 275-283;
115. Popović, T., Jelušić, A., Dimkić, I., Stanković, S., Poštić, D., Aleksić, G., Veljović Jovanović, S. (2019): Molecular Characterization of *Pseudomonas syringae* pv. *coriandricola* and Biochemical Changes Attributable to the Pathological Response on Its Hosts Carrot, Parsley, and Parsnip. *Plant Disease*, 103(2), 3072-3082;
116. Popović, T., Mitrović, P., Jelušić, A., Dimkić, I., Marjanović-Jeromela, A., Nikolić, I., Stanković, S. (2019): Genetic diversity and virulence of *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* isolates from *Brassica napus* and six *Brassica oleracea* crops in Serbia. *Plant Pathology*, 68(8), 1448-1457;
117. Stevanović, M., Ristić, D., Živković, S., Aleksić, G., Stanković, I., Krstić, B., Bulajić, A. (2019): Characterization of *Gnomoniopsis idaeicola*, the causal agent of canker and wilting of blackberry in Serbia. *Plant Disease*, 103(2), 249-258;
118. Šević, M., Gašić, K., Ignjatov, M., Mijatović, M., Prokić, A., Obradović, A. (2019): Integration of biological and conventional treatments in control of pepper bacterial spot. *Crop Protection*, 119, 46-51;
119. Petrović, A., Mitrović, M., Ghaliow, M. E., Ivanović, A., Kavallieratos, N. G., Starý, P., Tomanović, Ž. (2019): Resolving the taxonomic status of biocontrol

agents belonging to the *Aphidius eadyi* species group (Hymenoptera: Braconidae: Aphidiinae): an integrative approach. *Bulletin of Entomological Research*, 109(3), 342-355;

120. Zorić, A. S., Morina, F., Toševski, I., Tosti, T., Jović, J., Krstić, O., Veljović-Jovanović, S. (2019): Resource allocation in response to herbivory and gall formation in *Linaria vulgaris*. *Plant Physiology and Biochemistry*, 135, 224-232;
121. Hernández-Vera, G., Toševski, I., Caldara, R., Emerson, B. C. (2019): Evolution of host plant use and diversification in a species complex of parasitic weevils (Coleoptera: Curculionidae). *PeerJ*, 7, e6625;
122. Andrić, G., Kljajić, P., Pražić Golić, M., Trdan, S., Bohinc, T., Solarov, M. B. (2019): Effectiveness of spinosad and spinetoram against three *Sitophilus* species: Influence of wheat endosperm vitreousness. *Journal of Stored Products Research*, 83, 209-217;
123. Kosovac, A., Jakovljević, M., Krstić, O., Cvrković, T., Mitrović, M., Toševski, I., Jović, J. (2019): Role of plant-specialized *Hyalesthes obsoletus* associated with *Convolvulus arvensis* and *Crepis foetida* in the transmission of 'Candidatus Phytoplasma solani'-inflicted bois noir disease of grapevine in Serbia. *European Journal of Plant Pathology*, 153(1), 183-195;
124. Chetverikov, P. E., Craemer, C., Cvrković, T., Efimov, P.G., Klimov, P.B., Petanović, R., Sukhareva, S. I. (2019): First pentasetacid mite from Australasian Araucariaceae: morphological description and molecular phylogenetic position of *Pentasetacus novozelandicus* n. sp. (Eriophyoidea, Pentasetacidae) and remarks on anal lobes in eriophyoid mites. *Systematic and Applied Acarology*, 24(7), 1284-1309;
125. Marinković, S., Chetverikov, P. E., Cvrković, T., Vidović, B., Petanović, R. (2019): Supplementary description of five species from the genus *Cecidophyopsis* (Eriophyoidea: Eriophyidae: Cecidophyinae). *Systematic and Applied Acarology*, 24(8), 1555-1578;
126. Chetverikov, P. E., Desnitskaya, E. A., Efimov, P. G., Bolton, S. J., Cvrković, T., Petanović, R. U., ... & Klimov, P. (2019): The description and molecular phylogenetic position of a new conifer-associated mite, *Setoptus tsugivagus* n. sp. (Eriophyoidea, Phytoptidae, Nalepellinae). *Systematic and Applied Acarology*, 24(4), 683-700;
127. Tomanović, Ž., Mitrović, M., Petrović, A., Kavallieratos, N., Žikić, V., Ivanović, A., ... & Vorburger, C. (2018): Revision of the European Lysiphlebus species (Hymenoptera: Braconidae: Aphidiinae) on the basis of COI and 28SD2 molecular markers and morphology. *Arthropod Systematics & Phylogeny*, 76, 179-213;
128. Marinković, S. M., Chetverikov, P. E., Hörweg, C., Petanović, R. U. (2018): Supplementary description of three species from the subfamily Cecidophyinae (Eriophyoidea: Eriophyidae) from the Nalepa collection. *Systematic and Applied Acarology*, 23(5), 838-859;
129. Gašić, K., Kuzmanović, N., Ivanović, M., Prokić, A., Šević, M., Obradović, A. (2018): Complete Genome of the *Xanthomonas euvesicatoria* Specific Bacteriophage KΦ1, Its Survival and Potential in Control of Pepper Bacterial Spot. *Frontiers in Microbiology*, 9, 2021;
130. Nikolić, I., Stanković, S., Dimkić, I., Berić, T., Stojšin, V., Janse, J., Popović, T. (2018): Genetic diversity and pathogenicity of *Pseudomonas syringae* pv. *aptata* isolated from sugar beet. *Plant Pathology*, 67(5), 1194-1207;
131. Ivanović, Ž., Blagojević, J., Nikolić, I. (2018): Leaf spot disease on *Philodendron scandens*, *Ficus carica* and *Actinidia deliciosa* caused by *Pseudomonas syringae* pv. *syringae* in Serbia. *European Journal of Plant Pathology*, 151(4), 1107-1113;
132. Dramićanin, A. M., Andrić, F. L., Poštić, D. Ž., Momirović, N. M., Milojković-Opsenica, D. M. (2018): Sugar profiles as a promising tool in tracing differences between potato cultivation systems, botanical origin and climate conditions. *Journal of Food Composition and Analysis*, 72, 57-65;
133. Krstić, O., Cvrković, T., Mitrović, M., Radonjić, S., Hrnčić, S., Toševski, I., Jović, J. (2018): Wolbachia infection in natural populations of *Dictyophara europaea*, an alternative vector of grapevine *Flavescence dorée* phytoplasma: Effects and interactions. *Annals of Applied Biology*, 172(1), 47-64;
134. Toševski, I., Sing, S. E., De Clerck-Floate, R., McClay, A., Weaver, D. K., Schwarzländer, M., Krstić O., Jović J., Gassmann, A. (2018): Twenty-five years after: post-introduction association of *Mecinus janthinus* s.l. with invasive host toadflaxes *Linaria vulgaris* and *Linaria dalmatica* in North America. *Annals of Applied Biology*, 173(1), 16-34;

135. Kosovac, A., Johannesen, J., Krstić, O., Mitrović, M., Cvrković, T., Toševski, I., Jović, J. (2018): Widespread plant specialization in the polyphagous planthopper *Hyalesthes obsoletus* (Cixiidae), a major vector of stolbur phytoplasma: Evidence of cryptic speciation. *Plos One*, 13(5), e0196969;
136. De Lillo, E., Vidović, B., Petanović, R., Marini, F., Augé, M., Cvrković, T., ... & Rector, B. G. (2018): A new *Aculodes* species (Prostigmata: Eriophyoidea: Eriophyidae) associated with medusahead, *Taeniatherum caput-medusae* (L.) Nevski (Poaceae). *Systematic and Applied Acarology*, 23(7), 1217-1226;
137. Chetverikov, P. E., Petanović, R. U., Cvrković, T., Marinković, S., Sukhareva, S. I., Vidović, B., Zukoff, S. (2018): New species and records of phytoptids (Eriophyoidea, Phytoptidae) from cinquefoils (Rosaceae, Potentilla) from Serbia and southern Russia. *Systematic and Applied Acarology*, 23(8), 1693-1714;
138. Chetverikov, P. E., Letukhova, V. Y., Marinković, S. M., Petanović, R. U. (2018): Three new species and new records of eriophyoid mites (Acari, Eriophyoidea) from Karadag Nature Reserve, Crimea. *Systematic and Applied Acarology*, 23(4), 628-642;
139. Radunović, D., Gavrilović, V., Gašić, K., Paunović, M., Stojšin, V., Grahovac, M. (2017): Molecular characterization of *Erwinia amylovora* strains originated from pome fruit and indigenous plant in Montenegro. *Journal of Plant Pathology*, 99(1), 197-203;
140. Ivanović, Ž., Perović, T., Popović, T., Blagojević, J., Trkulja, N., Hrnčić, S. (2017): Characterization of *Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, Causal Agent of Citrus Blast of Mandarin in Montenegro. *Plant Pathology Journal*, 33, 21-33;
141. Stajić, M., Čilerdžić, J., Galić, M., Ivanović, Ž., Vukojević, J. (2017): Lignocellulose degradation by *Daedaleopsis confragosa* and *D. tricolor*. *BioResources*, 12(4), 7195-7204;
142. Trkulja, N., Milosavljević, A., Mitrović, M., Jović, J., Toševski, I., Khan, M., Secor, G. (2017): Molecular and experimental evidence of multi-resistance of *Cercospora beticola* field populations to MBC, DMI and QoI fungicides. *European Journal of Plant Pathology*, 149(4), 895-910;
143. Waisi, H., Janković, B., Janković, M., Nikolić, B., Dimkić, I., Lalević, B., Raičević V. (2017): New insights in dehydration stress behavior of two maize hybrids using advanced distributed reactivity model (DRM). Responses to the impact of 24-epibrassinolide. *PLoS One*, 12(6), e0179650;
144. Stojković, B., Sayadi, A., Đorđević, M., Jović, J., Savković, U., Arnqvist, G. (2017): Divergent evolution of life span associated with mitochondrial DNA evolution. *Evolution*, 71(1), 160-166;
145. Živković, Z., Vidović, B., Jojić, V., Cvrković, T., Petanović, R. (2017): Phenetic and phylogenetic relationships among *Aceria* spp. (Acari: Eriophyoidea) inhabiting species within the family Brassicaceae in Serbia. *Experimental and Applied Acarology*, 71, 329-343;
146. Krstić, O., Cvrković, T., Mitrović, M., Toševski, I., Jović, J. (2016): *Dictyophara europaea* (Hemiptera: Fulgoromorpha: Dictyopharidae): description of immatures, biology and host plant associations. *Bulletin of Entomological Research*, 106(3), 395-405;
147. Mitrović, M., Jakovljević, M., Jović, J., Krstić, O., Kosovac, A., Trivellone, V., Jermini, M., Toševski, I., Cvrković, T. (2016): 'Candidatus phytoplasma solani' genotypes associated with potato stolbur in Serbia and the role of *Hyalesthes obsoletus* and *Reptalus panzeri* (Hemiptera, Cixiidae) as natural vectors. *European Journal of Plant Pathology*, 144, 619-630;
148. Cvrković, T., Chetverikov, P., Vidović, B., Petanović, R. (2016): Cryptic speciation within *Phytoptus avellanae* sl (Eriophyoidea: Phytoptidae) revealed by molecular data and observations on molting Tegenotus-like nymphs. *Experimental and Applied Acarology*, 68(1), 83-96;
149. Mitrović, M., Tomanović, Ž., Jakovljević, M., Radović, D., Havelka, J., Stary, P. (2016): Genetic differentiation of *Liparus glabrirostris* (Curculionidae: Molytinae) populations from the fragmented habitats of the Alps and Carpathian Mountains. *Bulletin of Entomological Research*, 106(5), 651-662;
150. Kosovac, A., Radonjić, S., Hrnčić, S., Krstić, O., Toševski, I., Jović, J. (2016): Molecular tracing of the transmission routes of bois noir in Mediterranean vineyards of Montenegro and experimental evidence for the epidemiological role of *Vitex agnus-castus* (Lamiaceae) and associated *Hyalesthes obsoletus* (Cixiidae). *Plant Pathology*, 65(2), 285-298;
151. Balaž, J., Ivanović, Ž., Davidović, A., Iličić, R., Janse, J., Popović, T. (2016): Characterization of *Xanthomonas hortorum* pv. *pelargonii* isolated from geranium in Serbia. *Plant Disease*, 100(1), 164-170.

Радови у врхунским међународним часописима - *News Item*

152. Ivić, D., Novak, A., Plavec, J., Ilić, R., Popović Milovanović, T. (2023): First Report of *Pseudomonas mediterranea* Causing Tomato Pith Necrosis in Croatia. *Plant Disease*, 107(7), 2217;
153. Živković, S., Trkulja, N., Kovačević, S., Stošić, S. (2023): First report of *Colletotrichum fioriniae* causing anthracnose on pear fruit in Serbia. *Plant Disease*, 107(2), 581;
154. Bačić, J., Pavlović, M., Kušić-Tišma, J., Širca, S., Theuerschuh, M., Gerić Stare, B. (2023): First Report of the Root-Knot Nematode *Meloidogyne luci* on Tomato in Serbia. *Plant Disease*, 107(8), 2554;
155. Loc, M., Milošević, D., Ignjatov, M., Ivanović, Ž., Budakov, D., Grahovac, J., Vlajkov, V., Pajčin, I., Grahovac, M. (2022): First Report of *Pectobacterium punjabense* causing potato soft rot and blackleg in Serbia. *Plant Disease*, 106(5), 1513;
156. Zlatković, N., Aleksić, G., Gašić, K. (2022): First report of bacterial canker on blueberry (*Vaccinium corymbosum*) caused by *Pseudomonas syringae* pv. *syringae* in Serbia. *Plant Disease*, 106(3), 1057;
157. Marković, S., Milić Komić, S., Jelušić, A., Ilić, R., Bagi, F., Stanković, S., Popović, T. (2022): First report of *Pectobacterium versatile* causing blackleg of potato in Serbia. *Plant Disease*, 106(1), 312;
158. Živković, S., Ristić, D., Stošić, S. (2021): First report of *Penicillium olsonii* causing postharvest fruit rot on tomato in Serbia. *Plant Disease*, 105(8), 2246;
159. Ilić, R., Popović, T. (2021): Occurrence of bacterial spot caused by *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* on peach and apricot in Serbia. *Plant Disease*, 105(3), 697;
160. Stevanović, M., Vojvodić, M., Kovačević, S., Aleksić, G., Živković, S., Bulajić, A. (2021): First report of powdery mildew of blackberry caused by *Podosphaera aphanis* in Serbia. *Plant Disease*, 105(2), 503;
161. Trkulja, V., Mitrović, P., Salapura, J. M., Ilić, R., Ćurković, B., Đalović, I., Popović, T. (2021): First Report of '*Candidatus Liberibacter solanacearum*' on Carrot in Serbia. *Plant Disease*, 105(4), 1188;
162. Blagojević, J., Janjatović, S., Ignjatov, M., Trkulja, N., Gašić, K., Ivanović, Ž. (2020): First Report of a Leaf Spot Disease Caused by *Alternaria protenta* on the *Datura stramonium* in Serbia. *Plant Disease*, 104(3), 986;
163. Ivanović, Ž., Milošević, D., Ignjatov, M., Marjanović-Jeromela, A., Karaman, M., Grahovac, M. (2020): First report of *Fusarium equiseti* as the causal agent of seed rot of *Matthiola longipetala* in Serbia. *Plant Disease*, 104(9), 2516;
164. Ignjatov, M., Milošević, D., Nikolić, Z., Tamindžić, G., Stojanović, M., Popović, V., Ivanović, Ž. (2020): First Report of *Fusarium proliferatum* as the Causal Agent of Seed Rot of *Hyssopus officinalis* in Serbia. *Plant Disease*, 104(6), 1864;
165. Ilić, R., Popović, T. (2020): Occurrence of *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* Causing Bacterial Leaf Spot and Shot-Hole on Peach in Montenegro. *Plant Disease*, 104(4), 1250;
166. Zlatković, N., Prokić, A., Gašić, K., Kuzmanović, N., Ivanović, M., Obradović, A. (2019): First Report of *Pectobacterium carotovorum* subsp. *brasiliense* Causing Soft Rot on Squash and Watermelon in Serbia. *Plant Disease*, 103(10), 2667;
167. Gašić, K., Pavlović, Ž., Santander, R., Meredith, C., Aćimović, S. (2018): First Report of *Pseudomonas syringae* pv. *syringae* Associated with Bacterial Blossom Blast on Apple (*Malus pumila*) in USA. *Plant Disease*, 102(9), 1848;
168. Ignjatov, M., Milošević, D., Nikolić, Z., Gvozdenović-Varga, J., Tatić, M., Ivanović, Ž. (2017): First Report of *Fusarium tricinctum* Causing Rot of Garlic Bulbs in Serbia. *Plant Disease*, 101(2), 382;
169. Ignjatov, M., Bjelić, D., Nikolić, Z., Milošević, D., Gvozdanović-Varga, J., Marinković, J., Ivanović, Ž. (2017): First Report of *Fusarium acuminatum* Causing Garlic Bulb Rot in Serbia. *Plant Disease*, 101(6), 1047;
170. Blagojević, J., Ivanović, Ž., Popović, T., Ignjatov, M., Vukojević, J. (2017): First report of leaf spot disease on *Spathiphyllum* sp. caused by *Alternaria alternata* in Serbia. *Plant Disease*, 101(2), 384;
171. Ivanović, Ž., Blagojević, J., Popović, T., Ignjatov, M. (2017): First Report of Botrytis Blight Caused by *Botrytis cinerea* on *Paeonia lactiflora* in Serbia. *Plant Disease*, 101(9), 1677;

172. Popović, T., Jelušić, A., Milovanović, P., Janjatović, S., Budnar, M., Dimkić, I., Stanković, S. (2017): First report of *Pectobacterium atrosepticum*, causing bacterial soft rot on calla lily in Serbia. *Plant Disease*, 101(12), 2145;
173. Radonjić, S., Hrnčić, S., Kosovac, A., Krstić, O., Mitrović, M., Jović, J., Toševski, I. (2016): First Report of 'Candidatus Phytoplasma solani' Associated with Potato Stolbur disease in Montenegro. *Plant Disease*, 100(8), 1775;
174. Trkulja, N., Pfaf-Dolovac, E., Milosavljević, A., Bosković, J., Jović, J., Mitrović, M., Toševski, I. (2016): First Report of Qol Resistance in *Botrytis cinerea* Isolates Causing Gray Mold in Strawberry Fields in Serbia. *Plant Disease*, 100(1), 221.

Поглавља у монографијама и тематским зборницима

175. Trkulja, V., Tomić, A., Popović, T., Ilić, R. (2023): Uticaj klimatskih promjena na pojavu bolesti i štetočina poljoprivrednih biljaka i šumskog drveća. In: *Natural Resources Management in a Changing Climate* (Trbić, G., Popov, T., Mirjanić, D.), *Academy of Sciences and Arts of the Republic of Srpska, Banja Luka* (pp.479-519).

Поглавља у монографији националног значаја

176. Bročić, Z., Stefanović, R., Veljković, B., Poštić, D., Oljača, J. (2019): Stanje i perspektive proizvodnje i prerade krompira u Republici Srbiji. In: *Obnovljivo korišćenje prirodnih resursa u seoskim područjima Srbije, Beograd, SANU* (pp.261-274).

Одбрањене докторске дисертације

177. Стошић Стефан (2024): Идентификација и карактеризација врста родова *Penicillium* и *Talaromyces* са ускладиштених плодова воћа и поврћа у Србији. Универзитет у Београду, Биолошки факултет. <https://enauka.gov.rs/handle/123456789/960650>.
178. Писинев Борис (2021): Физичко-хемијска, нутритивна и сензорна својства кобасица у типу франкфуртера од меса излучених коза. Универзитет у Београду, Пољопривредни факултет. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/18509>.
179. Савић Александра (2021): Компетиција врста *Ambrosia trifida* L. и *Ambrosia artemisiifolia* L. у природном екосистему. Универзитет у Београду, Пољопривредни факултет. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/18220>
180. Јована Благојевић (2020): Морфо-физиолошка и молекуларна карактеризација врста рода *Alternaria*, патогена биљака фанилије Brassicaceae у Србији. Универзитет у Београду, Биолошки факултет. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/17829>.
181. Маринковић Славица (2020): Специјски диверзитет гриња из субфамилије Cecidophyinae (Acari: Eriophyidae), таксономска анализа и филогенетски односи унутар трибуса Cecidophyini. Универзитет у Београду, Биолошки факултет. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/17269>.
182. Ђуровић Сања (2019): Утицај различитих поступака екстракције на садржај и биолошка својства полифенола и протеина из семена жуте соје различитог порекла. Универзитет у Београду, Технолошко-металуршки факултет. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/12113>.
183. Анђелковић Ана (2019): Акватични коридори биљних инвазија у Србији. Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Департман за биологију и екологију. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/11397>.

184. Иван Вучуровић (2019): Диверзитет врста и молекуларна карактеризација превалентних вируса инфективних за врсте рода *Allium* у Србији. Универзитет у Београду, Пољопривредни факултет. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/12299>.
185. Стевановић Милош (2019): Идентификација и карактеризација фитопатогених гљива проузроковача болести стабла купине у Србији. Универзитет у Београду, Пољопривредни факултет. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/11635>.
186. Јаковљевић Миљана (2019): Мултипотентност цикаде *Euscelis incisus* (Hemiptera, Cicadellidae, Deltocephalinae) у преношењу и епидемиологији фитоплазми ('*Candidatus Phytoplasma*'). Универзитет у Београду, Биолошки факултет. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/12287>.
187. Златковић Невена (2018): Детекција и идентификација бактерија паразита биљака фамилије Cucurbitaceae класичним и молекуларним методама. Универзитет у Београду, Пољопривредни факултет. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/9779>.
188. Крстић Оливер (2017): Улога еволуционих интеракција између интрацелуларног ендосимбионта (*Wolbachia*) и фитоплазме (*Flavescence dorée*) у променама компоненти адаптивне вредности и правцима еволуције митохондријске ДНК у природним популацијама *Dictyophara europaea*. Универзитет у Београду, Биолошки факултет. <http://nardus.mpn.gov.rs/123456789/9040>.
189. Штрбановић Ратибор (2016): Идентификација сората луцерке применом молекуларних маркера у почетним фазама развића биљака. Универзитет у Београду, Пољопривредни факултет. <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/6430>.

Нова техничка решења примењена на међународном нивоу

190. Ђорђевић, S., Mandić, V., Ђорђевић, N., Trkulja, N. (2022): Rizol za soju-biostimulator za inokulaciju semena soje. *Predlog je verifikovan na 4. redovnoj sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 25.03.2022. godine;*
191. Ђорђевић, S., Dervišević, M., Trkulja, N., Ђорђевић, N., Mandić, V., Knežević, I. (2021): Erwix-biobaktericid na bazi *Bacillus subtilis* za suzbijanje *Erwinia* sp. *Predlog je verifikovan na 45. redovnoj sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 25.02.2021. godine;*
192. Ђорђевић, S., Mandić, V., Ђорђевић, N., Dervišević, M., Trkulja, N., Knežević, I. (2021): Slavol S-biostimulator na bazi auksina poreklom iz PGRP bakterija. *Predlog je verifikovan na 45. redovnoj sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 25.02.2021. godine.*

Нова техничка решења примењена на националном нивоу

193. Kuzmanović, S., Starović, M., Ristić, D., Vučurović, A., Kuzmanović, N., Trkulja, N., Aleksić, G. (2024): Sorta Plovina - nova indikator biljka za detekciju fitoplazmi vinove loze. *Predlog je verifikovan na 24. redovnoj sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 26.01.2024.*
194. Popović Milovanović, T., Milićević, Z., Krnjajić, S., Milovanović, P., Ilić, R., Zečević, K. (2023): Nova formulacija ulja karanfilića (*Syzygium aromaticum* L.) u kontroli brojnosti krompirovog moljca (*Phthorimaea operculella*). *Predlog je verifikovan na 16. redovnoj sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 25.04.2023. godine.*
195. Štrbanović, R., Poštić, D., Tabaković, M., Marković, J., Zlatković, N., Trkulja, N., Stanisavljević, R. (2023): Pобољшање квалитета семена луцерке и црвене детелине применом предсетвених третмана. *Predlog je verifikovan na 16. redovnoj sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu, održanoj 25.04.2023. godine.*

196. Ristić, D., Vučurović, I., Starović, M., Aleksić, G., Štrbanović, R., Đurović, S., Nikolić, B. (2022): Primena različitih kombinacija smeša mlečno kiselinskih, fototrofnih bakterija i kvasaca u suzbijanju patogena semena i klijanaca paradajza i paprike. *Predlog je verifikovan na 6. redovnoj sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 20.05.2022. godine.*
197. Gajić Umiljendić, J., Šikuljak, D., Sarić-Krsmanović, M., Šantrić, Lj., Marisavljević, D., Anđelković, A., Radivojević, Lj. (2022): Razvoj i primena metode za praćenje prorastanja lukovica crnog luka nakon primene herbicida-regulatora rasta tokom perioda skladištenja. *Predlog je verifikovan na 16. redovnoj sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 25.04.2023. godine.*
198. Šević, M., Prokić, A., Gašić, K., Obradović A. (2021): Novi koncept održive strategije kontrole bakterijske pegavosti paprike integracijom bioloških i hemijskih tretmana. *Predlog je verifikovan na 44. sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 21.01.2021. godine.*
199. Poštić, D., Stanisavljević, R., Štrbanović, R., Tabaković, M., Pavlović, N., Stanojković Sebić, A., Popović, T. (2020): Pобољшанје квалитета семена и пораста клијанца за органску и конвенционалну производњу поврћа. *Predlog je verifikovan na 39. sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 30.07.2020. godine.*
200. Pražić Golić, M., Andrić, G., Kljajić, P. (2019): TermoDel - postupak zaštite uskladištene pšenice od žiška deltametrinom i toplim vazduhom. *Predlog je verifikovan na 29. sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 18.7.2019. godine.*

Битно побољшана техничка решења на националном нивоу

201. Kljajić, P., Andrić, G., Jokić, G., Pražić Golić, M., Blažić, T., Jovičić I. (2022): Postupak zaštite organskih cerealiya od štetnih insekata i glodara u podnom skladištu. *Predlog je verifikovan na 3. sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 25. 2. 2022. godine.*
202. Andrić, G., Đukić, N., Pražić Golić, M., Kljajić, P., Radonjić, A. (2022): Klopke sa mekinjama za monitoring skladišnih insekata. *Predlog je verifikovan na 5. sednici Matičnog naučnog odbora za biotehnologiju i poljoprivredu održanoj 29. 4. 2022. godine.*

Регистровани патенти на националном нивоу

203. Oro, V., Savić, A., Tabaković, M. (2024): Bioherbicid za suzbijanje ambrozije i metod primene. *P-2022/0926, registarski broj 65471, Glasnik intelektualne svojine 5/2024, pp.23;*
204. Rajković, M., Kostić, M., Čanak, P., Malidža, G., Mikić, S., Ćirić, M., Anđelković, A. (2021): Rešetka za odvajanje nečistoća semena kukuruza. *MP-2020/76, registraski broj 1687 U1, Glasnik intelektualne svojine 1/2021, pp. 47;*
205. Радовановић Оро В., Оро, В. (2019): Хомогенизатор за ДНК екстракцију из цистеликих нематода. *MP-2018/0050, Регистрован од стране Завода за интелектуалну својину у Републици Србији, Решењем бр. 2019/1004 од 25.01.2019. године.*

Универзитетски уџбеник

206. Marić, S., Jović, J., Sušnik Bajec, S., Toševski, I., Stanković, D. (2023): Molekularna sistematika: odabrane oblasti. Univerzitet u Beogradu – Biološki fakultet, 264 str., ISBN 978-86-7078-175-7.

Ентомолошке збирке - Легат Института за заштиту биља и животну средину у Природњачком музеју у Београду

Оснивач и први директор Института проф. др Guido Nonveiller имао је визију да формира јак фаунистички одсек за ентомологију и упорно је радио на остваривању те идеје. У Институт је донео своје збирке, откупљивао је ентомолошке збирке, набављао је литературу и обучио је квалитетан кадар. Ангажовао је познате ентомологе тога доба да хонорарно раде у фаунистичком одсеку. Организовао је прикупљање новог ентомолошког материјала.

Временом кадрова је било све мање, а збирка је полако премештена у сутеренске просторије, тако да се о њој све мање водило рачуна. Из збирке се често односио материјал, без икакве забелешке. Велики део тог вредног материјала није враћен у Институт ни до данашњих дана. Заправо, готово свих пећинских и ендегских Coleoptera нема, као ни неких других група инсеката. Нема ни ормана са непрепарованим инсектима. Збирка се редовно штитила од музејских штеточина, али влага је довела до њеног пропадања. Професор Nonveiller и Институт су дуго и опрезно тражили решење за трајни смештај ове велике и значајне збирке. Многе институције су разматране, али је у једном моменту професор Nonveiller донео одлуку да је Природњачки музеј у Београду једино место где оваква збирка треба да трајно остане и да Музеј има одговарајући и довољно квалитетан кадар за ту обавезу. Договором Института и Природњачког музеја збирке су трајно депоноване у Музеј уз посредовање и лично залагање професора Nonveillera, који је увек уживао огромни ауторитет и поштовање у Институту.

Збирке су депоноване у Музеј 7. априла 2000. године. У Ентомолошку збирку Музеја у току само једног дана унето је 14 ентомолошких ормана, док је 579 ентомолошких кутија привремено смештено у једну празну просторију бивше сталне поставке. Цела акција је завршена за само један дан, а у њој су учествовали Љиљана Протић, Љиљана Анђус, Александар Стојановић и Мирослав Јовановић уз ангажовање четири студента. Сав донесен материјал, ормане, ентомолошке кутије и материјал у њима за

конзервацију је припремио Александар Стојановић, а процес је завршен 22. маја 2000. године.

У публикацији поводом 70 година Института за заштиту биља и животну средину 2015. године на страни 34 пише: „Данас се збирка налази у Природњачком музеју као легат Института“.

Збирка Института за заштиту биља и животну средину састоји се од седам појединачних ентомолошких збирки.

Колекција Lepidoptera Милоша Рогуље

Милош Рогуља (1896-1941), индустријалац из Новог Сада сакупљао је лептире највише у родном Новом Саду, затим и на Фрушкој Гори, у Аранђеловцу, у Врденику, на Копаонику и на Корабу (Северна Македонија). Сарађивао је и са лепидоптеролозима свога доба из Шпаније, Аустрије, Немачке, Словеније, Мађарске, Далмације и тако даље. Велики број екзотичних лептира набављао је из целог света.

Колекција Lepidoptera Милоша Рогуље је смештена у 130 великих ентомолошких кутија и има 10937 примерака препарираних инсеката од којих су 99,55 % лептири (10887) а остало су тропски тврдокрилци (50). То је, сигурно, најатрактивнија збирка лептира код нас. Са подручја Србије у збирци има 113 врста дневних и 524 врсте ноћних лептира. Треба напоменути да се још 1110 примерака лептира Милоша Рогуље налази у 11 великих ентомолошких кутија Збирке Института за заштиту биља, али они нису уређени по врстама.

Професор Шумарског факултета у Београду, др Драгић Томић (1925-2019) наводи да је из Рогуљине збирке, као нове за фауну Србије, унето 13 врста земљомерки (Geometridae) и 17 врста совица (Noctuidae) као и да се само у његовој збирци налазе примерци из Србије врсте *Leptidea morsei* (Fenton, 1882) (Pieridae) која изгледа да је ишчезла са наших простора, а које је Рогуља прикупио на Футошком путу код Новог Сада у периоду 1920-1939.

Колекција инсеката Петра Новака

Петар Новак (1879-1965) је истакнути ентомолог свога времена. Рођен је у Врбању на Хвару као син учитеља и ентомолога Ивана Новака. Радни век пре и после Другог светског рата провео је као виноградарски инспектор у Задру, а потом као ентомолог Пољопривредне станице у Сплиту где се бавио

питањима штетних врста на гајеним биљкама у Далмацији. Пре свега се бавио Coleoptera-ма посебно високо планинских станишта и пећина, што је иначе била преокупација свих ентомолога његовог доба. Успешно је сакупљао и све друге групе инсеката и настојао да они буду проучени од одговарајућих специјалиста. Новак је сам препаровао инсекте, а детерминацију је, углавном, препуштао најеминентнијим ентомолозима. Сарађивао је са преко 100 ентомолога широм Европе који су самостално или са њим као коаутором објавили велики број радова о фауни инсеката Далмације, али и целе Јадранске обале, од Крка и Цреса до Бара и Улциња. Доста материјала у својој збирци обезбедио је и разменом.

На основу материјала који је сакупио Петар Новак описан је огроман број врста не само из реда Coleoptera већ и других инсеката, а број ни до данас није поуздано утврђен. Илустрације ради, само у разним фамилијама из реда Coleoptera има близу 20 врста које, као израз захвалности аутору, носе његово име. Своју Збирку инсеката Петар Новак је сакупљао готово цели живот од 1892. до 1964. године. Са многим светским ентомолозима био је и лични пријатељ, а пријатељства су склапали на заједничким ентомолошким екскурзијама или током обраде материјала. Међу њима, за Новака, посебно место има др Ђузепе Милер родом из Задра, велики ентомолог и таксоном за тврдокрилце који је добар део радног века провео у Градском природњачком музеју у Трсту.

У Новаковој збирци налазе се и примерци које је сакупио његов отац **Иван Новак** (1848-1893), један од првих ентомолога Далмације, 1881. године. То су најстарији примерци у Ентомолошкој збирци.

Збирке Петра Новака се данас чувају у две институције: у Хрватском природословном музеју у Загребу и у Природњачком музеју у Београду.

Део збирке у Природњачком музеју носи назив **Колекција инсеката ПЕТРА НОВАКА**. У 110 великих ентомолошких кутија налази се 50.469 препарираних инсеката скоро свих редова: Ephemeroptera 16 примерака, Odonata 35, Dermaptera 36, Plecoptera 12, Orthoptera 1009, Phasmatodea 14, Mantodea 36, Blattodea 46, Isoptera 2, Heteroptera 4963, Homoptera 706, Hymenoptera 4298, Neuroptera 65, Mecoptera 6, Coleoptera 31588, Trichoptera 53, Lepidoptera 3840, Diptera 3743. У збирци има преко 5.500 врста са великим бројем подврста и варијетета. Збирку је Институт откупио од Петра Новака као неки вид помоћи када је био у јако тешкој материјалној ситуацији.

Колекција Coleoptera Стјепана Свирчева

Стјепан Свирчев (1889-1946) се родио у Задру и један је од три чувена задарска ентомолога. Већ од основне школе почео је да се интересује за инсекте. Завршио је Војну академију у Бечком Новом Месту, а дипломирао је и на Правном факултету у Грацу. До слома Аустро-Угарске службовао је као пешадијски официр у Далмацији, Херцеговини и Хрватској, а после рата био је адвокатски конципијент у руднику „Монте Промина“ код Сиверића недалеко од Дрниша. Од 1924. године био је судски поручник у Мостару, а службовао је и у другим местима по војним судовима предратне Југославије. Од 1947. године радио је у Фаунистичком одсеку Института у Београду. У свим местима у којима је живео и радио сакупљао је готово искључиво тврдокрилце, а доста примерака има и из Србије. Посебно је проучавао високо планинске, пећинске и ендегјске тврдокрилце. Збирка је настала у периоду 1905-1947. године. Део материјала је добио и разменом, па отуда у његовој збирци има и тропских инсеката (четири велике ентомолошке кутије, 349 Coleoptera, 1 Orthoptera, 2 Blattodea). Свирчеву збирку је, после његове преране смрти, преузео Фаунистички одсек Института. Колекција Coleoptera Стјепана Свирчева има 39 великих ентомолошких кутија са материјалом у којима је 15.612 препарираних готово искључиво Coleoptera, уређених по фамилијама и врстама.

Колекција Coleoptera Guida Nonveiller

Guido Nonveiller (1913-2002) је један од наших најзначајнијих ентомолога, али и светско име у ентомологији. Био је шпански борац, члан покрета отпора у Француској за време Другог светског рата, амбасадор Југославије у Француској (1945-1946), асистент, па професор ентомологије на Пољопривредном факултету Универзитета у Београду, оснивач Службе за заштиту биља Југославије и Савезног завод за заштиту биља, данас Института за заштиту биља и животу средину и њен први директор, експерт организације FAO [Food and Agriculture Organization of the United Nations], један од оснивача Високе пољопривредне школе у Камеруну и службе за заштиту биља у тој земљи, човек коме су сва врата светских музеја била увек отворена.

Рођен је у Ријеци где је службовао његов отац. Студије агрономије започео је у Загребу (1932-1934) а завршио их на Пољопривредно-шумарском

факултету у Земуну, 1937. године. Петра Новака је упознао 1926. године, док је био у средњој школи. Дружећи се свакодневно са њим почео је да се бави инсектима, сакупљајући пре свега примерке из реда Coleoptera. Остао је активан ентомолог до краја живота.

После Другог светског рата посебно је проучавао две групе Coleoptera (Carabeidae: Rhizotrogini и Chrisomelidae: Halticinae), које је обрађивао и за докторску тезу. Тако су настале још две збирке које са збирком из младости данас чине једну збирку са три целине. Читава збирка носи његово име Колекција **COLEOPTERA GUIDO NONVEILLERA**. Ова збирка се са осталим збиркама Института данас налази у Музеју. Збирка обухвата 59 великих ентомолошких кутија са укупно 16.405 примерака инсеката: Thysanura 1 примерак, Orthoptera 3, Dictyoptera: Mantodea 1, Heteroptera 187, Lepidoptera 136, Coleoptera 15.867 (96,72 %), Diptera 188 и 30 примерака Hymenoptera, затим Scorpiones један примерак и 12 примерака Gastropoda.

Као експерт FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nation) Guido Nonveiller је радио је Тунису током 1960-1961. године, а затим у Камеруну од 1962. до 1975. године. За време свог стручног, професорског и научног рада у Тунису и Камеруну сакупљао је и инсекте. Већ од раније у домен својих истраживања ставио је и једну занимљиву фамилију оса Mutillidae (Hymenoptera), па је боравак у овој земљи искористио да сакупи једну од највећих збирки ове фамилије инсеката централне Африке на свету.

Guido Nonveiller је говорио и писао на немачком, француском, италијанском, шпанском и српско-хрватском језику. Објавио је више од 150 научних публикација и описао је преко 300 врста инсеката (Coleoptera и Mutillidae), а велики број врста инсеката, њему у част, носи његово име.

Колекција Coleoptera Јована Станчића

Јован Станчић (1925-2024) је дипломирани инжењер агрономије. После завршетка факултета био је на специјализацији у Институту за заштиту биља код професора Guido Nonveillera, који је препознао његову заинтересованост за инсекте и послао га је у Сплит код Петра Новака на усавршавање. Од 1953. године радио је у новоформираном Фаунистичком одсеку Института. У оквиру стручно техничке сарадње Југославије и Туниса, отишао је у Тунис

1962. године, а затим као стручни саветник „Agrar-Flug Gluck“ у Либију, а потом за „Ciba-Geigy“ радио је у Алжиру, Мароку, Либији, Обали Слоноваче, Нигерији и Заиру и на крају као експерт за заштиту биља, у оквиру пројекта FAO, у Алжиру од 1979-1986. године. Бавио се проблемима пољопривредне ентомологије и заштитом гајених култура.

У периоду 1953 - 1958. године, радио је на прикупљању материјала за своју докторску дисертацију. Проучавао је фауну тврдокрилаца Рамско-голубачке пешчаре. Обрадом уловљених примерака утврдио је 1.330 врста Coleoptera које су систематизоване у 74 фамилије и 648 родова. Докторску тезу није стигао да одбрани јер је кренуо у свет за послом, али је зато податке из ове вредне збирке успео да објави у посебној монографији часописа Acta Entomologica Serbica 2013. године. Колекција Coleoptera Јована Станчића обухвата 28 великих ентомолошких кутија са 10.860 примерака инсеката (97,85% су Coleoptera). Препаровани инсекти су сређени по врстама и фамилијама, а поменута монографија добро илуструје садржај збирке.

Колекција Orthoptera Боривоја Лазаревића

Боривоје Лазаревић је у Институту је радио у два периода: од 1953-1962. и од 1971-1972. године. По завршетку Пољопривредног факултета Универзитета у Београду једно време радио у Фаунистичком одељењу института. Од 1966-1970. године радио је у Пољопривредном институту (Ентомолошко одељење) у Бурми. У периоду 1953-1956. година на више локалитета и планина у Србији (Земун, Крагујевац, Врање, пл. Рудник, пл. Копоник, пл. Голија, Стара планина) активно је сакупљао, препаровао и одређивао врсте рода Orthoptera. Објавио је два рада о правокрилцима. Такође, радећи у Институту Боривоје Лазаревић је објединио и нешто мало Orthoptera које су се затекле у другим збиркама Института, тако да су се у његовој збирци могли наћи и примерци које је у околини Подгорице 1948. године сакупио чувени проф. др Михајло Градојевић. Свој рад Боривоје Лазаревић је проширио на проучавање штетних инсеката у пољопривреди и примену инсектицида. Колекција Orthoptera Боривоја Лазаревића обухвата 11 великих ентомолошких кутија са 1.237 примерака правокрилаца који су делом одређени.

Колекција инсеката Института за заштиту биља

Ова колекција обухвата инсекте које су сакупили ентомолози који су радили у фаунистичком одсеку Института под руководством професора Guida Nonveiller. Као сакупљачи материјала најактивнији су били поред професора Guida Nonveiller, Петар Новак, Јован Станчић, Стјепан Свирчев, Милунка Боговац, Александар Станковић и многи други. У збирци су заступљени скоро сви редови инсеката: Thysanura 1 примерак, Odonata 29, Dermaptera 12, Plecoptera 1, Orthoptera 730, Mantodea 3, Blattodea 2, Heteroptera 3.299, Homoptera 538, Hymenoptera 3.105, Neuroptera 10, Raphidioptera 1, Mecoptera 4, Coleoptera 24.321, Trichoptera 5, Lepidoptera 4.532 (од овог броја 1.557 лептира су заправо из Рогуљине збирке који су остали у својим оригиналним кутијама), Diptera 616. Најбројније и највише су обрађене Coleoptera. Збирка је настала у периоду од оснивања Института до 1982. године, а у периоду од 1947-1958. године инсекти су најинтензивније сакупљани. Инсекти су сакупљани на локалитетима широм бивше Југославије. Поред фаунистичких истраживања део збирке је настао и као резултат различитих пројеката и задатака у решавању проблема штетних врста или биолошке борбе против корова. Збирка има 183 велике и 8 малих ентомолошких кутија. У њој се налази 37.208 примерака инсеката. До сада је у збирци идентификовано преко 2.500 врста.

За формирање и очување збирке значајан је рад техничког сарадника **Загорке Стојковић** која је у Институту радила у периоду 1950-1983. године. Она је веома педантно препаровала инсекте и брижљиво се старала о свим збиркама Института.

Ентомолошке збирке - легат Института за заштиту биља и животну средину у Природњачком музеју у Београду је изузетан и јединствен споменик развоја српске ентомологије настао радом ентомолога Фаунистичког одсека Института. Научна вредност овог непроцењивог ентомолошког блага ће сигурно дуго година бити предмет истраживања многих генерација ентомолога, фауниста и таксонома. Зато је неопходно да се он као целина сачува за будућност.

Др Љиљана Протић, музејски саветник у пензији
Дипл. инж. Александар Стојановић, конзерватор ентомолог

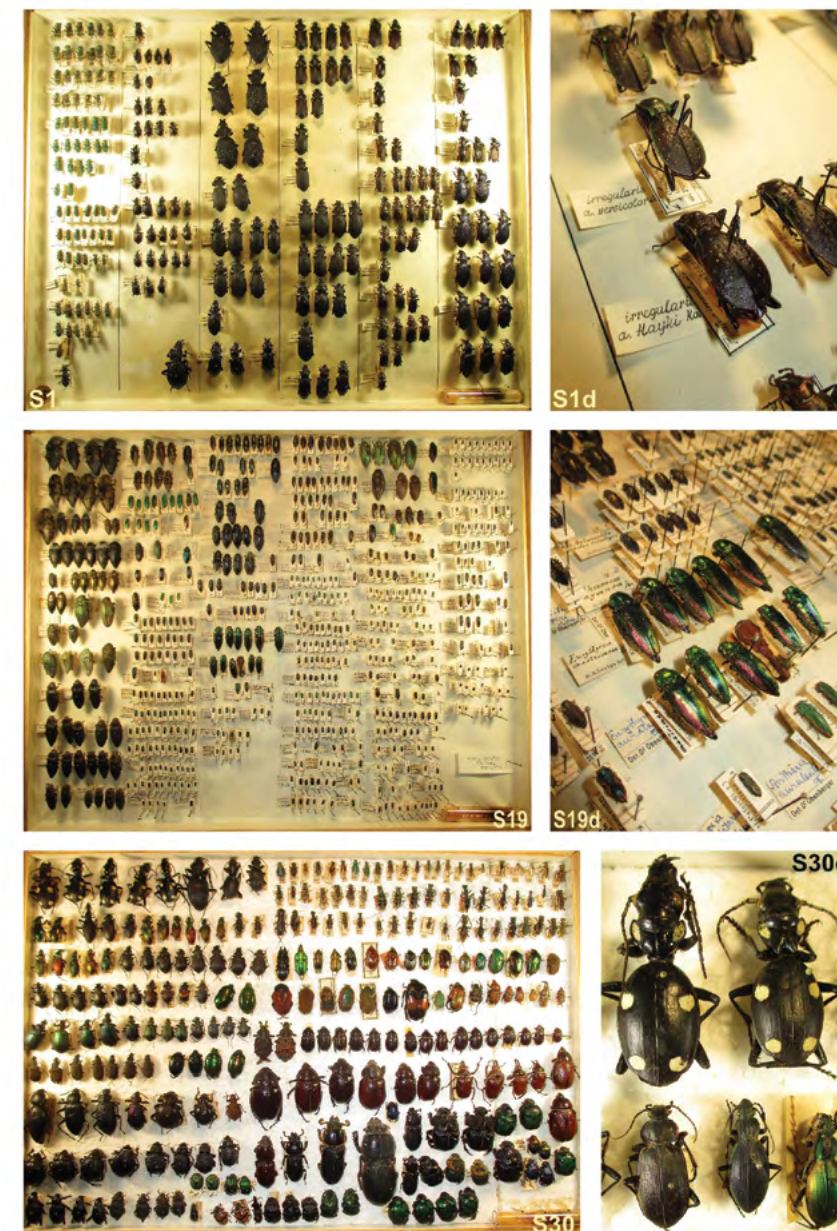
Фотографије ентомолошких збирки

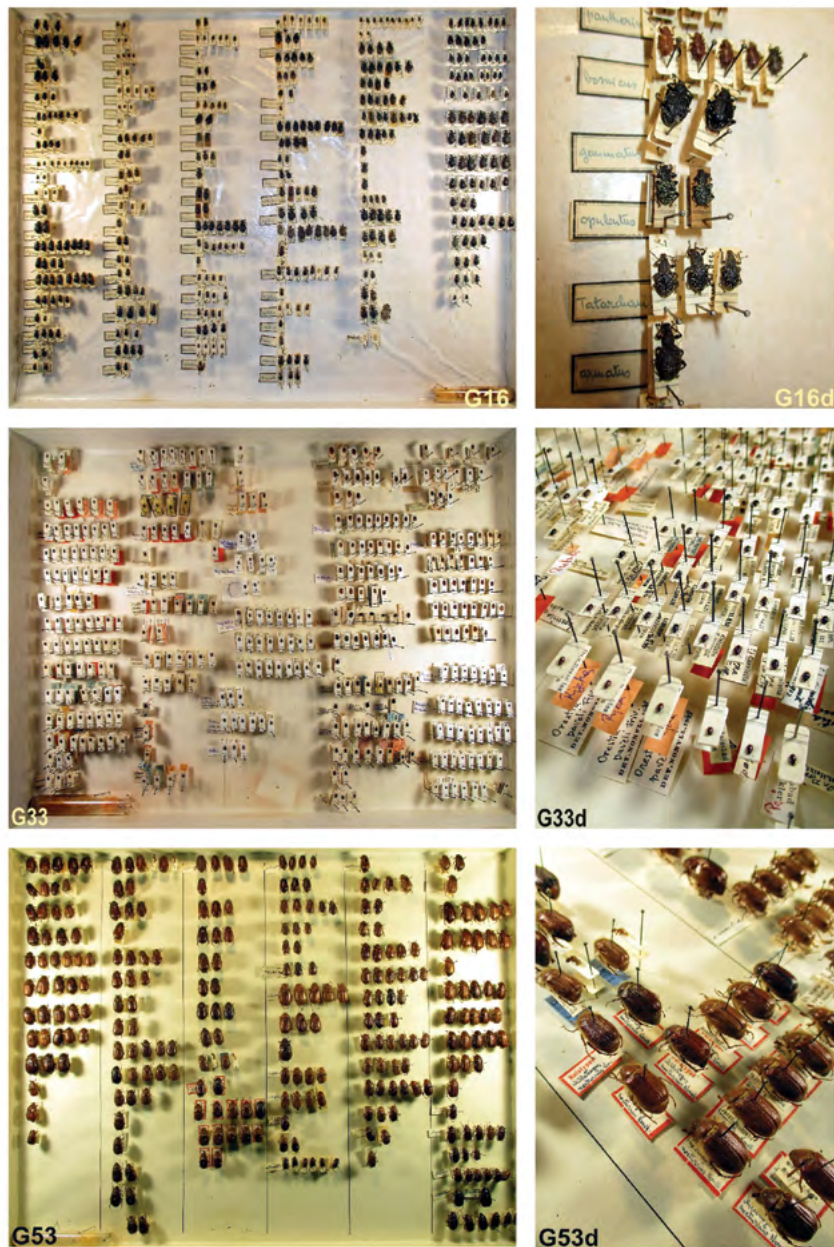
Колекција Lepidoptera Милоша Рогуље: Ентомолошка кутија R8 земљомерке (Geometridae); Ентомолошка кутија R1 лептири - егзоте; Ентомолошка кутија R11 катокала - *Catocala* sp. (Erebidae); Ентомолошка кутија R17 лептири - егзоте; Ентомолошка кутија R97 аполон - *Parnasius apollo* (L.) (Papilionidae); Ентомолошка кутија R18 птичији лептири - *Ornithoptera* sp. (Papilionidae).

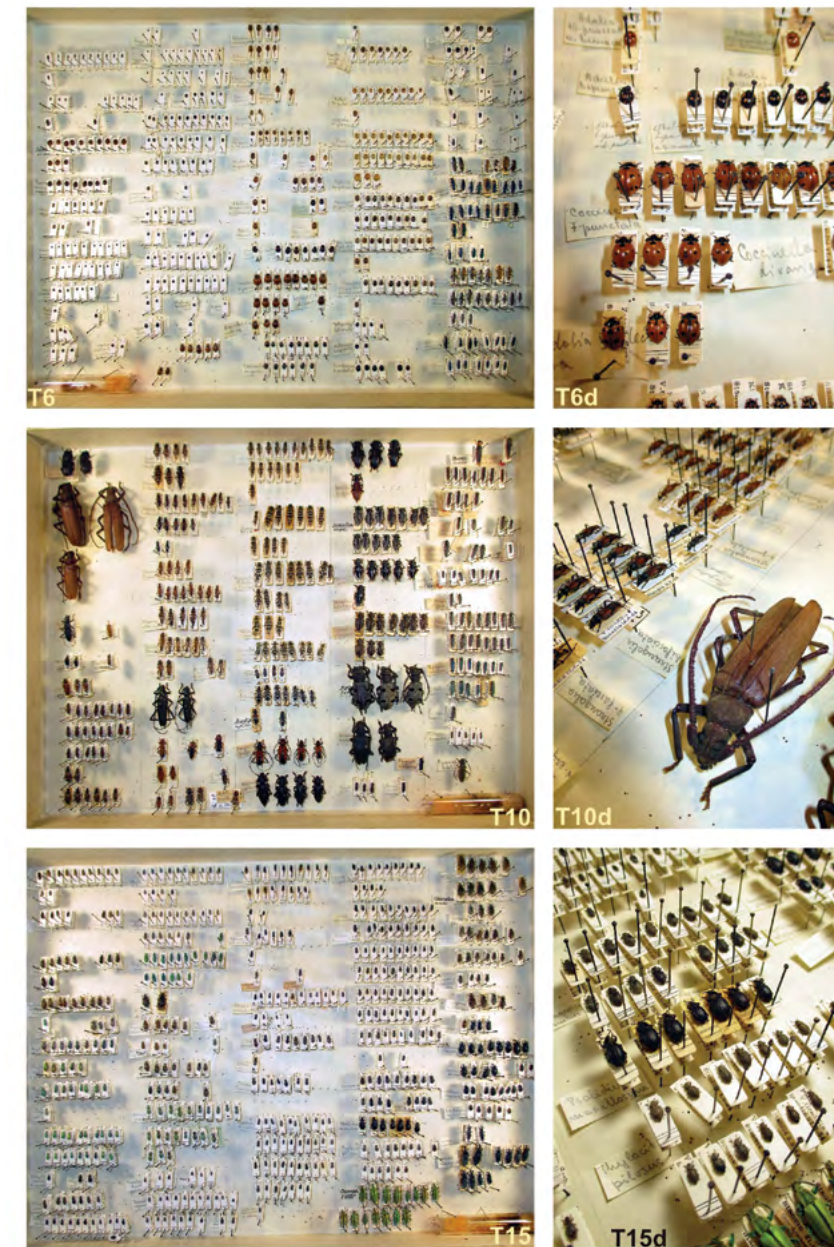
Колекција инсеката Петра Новака: Ентомолошка кутија N11 балегари - Coleoptera: Scarabaeidae; N11d - детаљ; Ентомолошка кутија N75 хетероптера - Heteroptera: Pentatomorpha; N75d детаљ; Ентомолошка кутија N86 пчеле - Hymenoptera: Apoidea; N86d детаљ.

Колекција Coleoptera Стјепана Свирчева: Ентомолошка кутија S1 тигар инсекти (Cicindelidae) и трчуљци (Carabidae); S1d детаљ - *Carabus irregularis* F.; Ентомолошка кутија S19 красци (Buprestidae); S19d детаљ - *Eurythyrea austriaca* L. и др.; Ентомолошка кутија S30 тврдокрилци егзоте; S30d детаљ - *Anthia sexguttata* F. (горе) и *Carabus* sp. (доле).

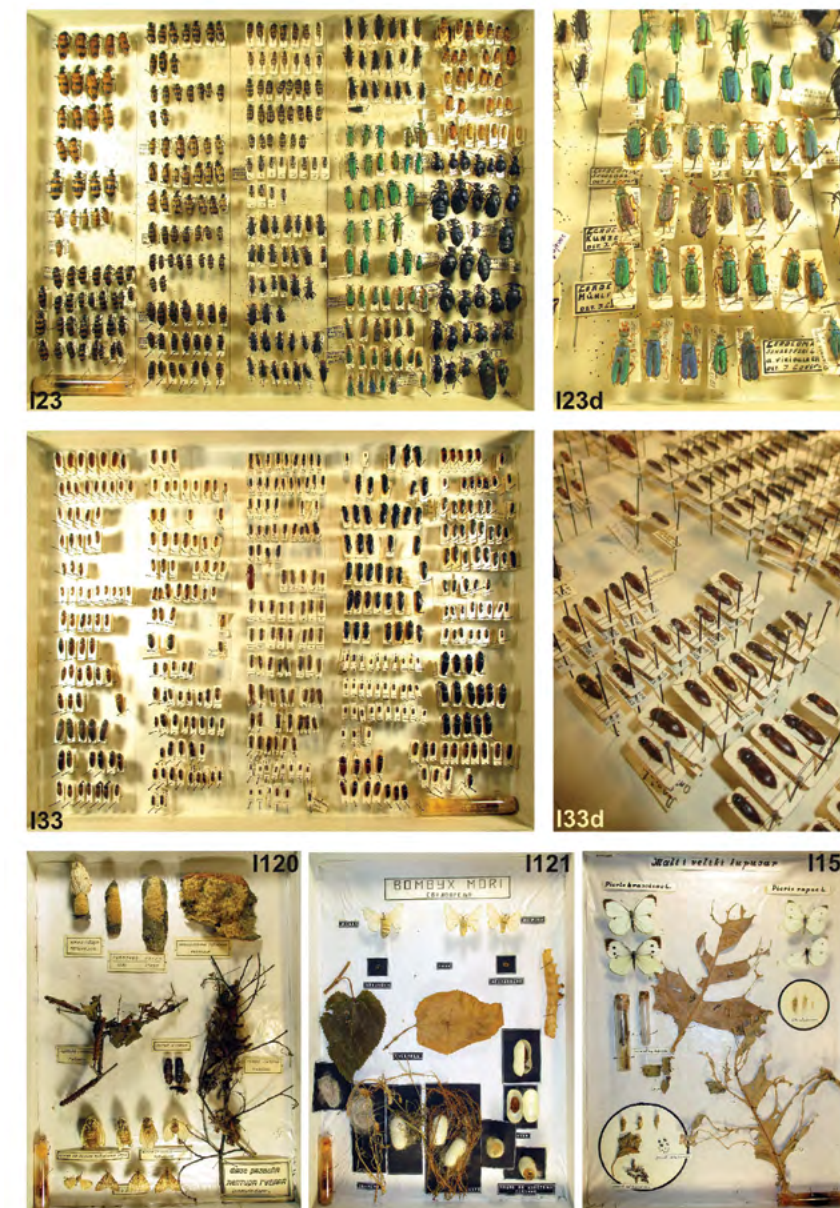
Колекција Coleoptera Guide Nonveilleri: Ентомолошка кутија G16 рилаџи (Curculionidae); G16d детаљ - *Otiorhynchus* sp.; Ентомолошка кутија G33 буваџи (Crysomelidae: Alticini); G33d детаљ; Ентомолошка кутија G53 мали гундељи (Scarabaeidae: Rhizotrogini); G53d детаљ - holotip и паратипови *Holochelus (Miltotrogus) nocturnus* (Nonveiller, 1958).

Колекција Coleoptera Јована Станчића: Ентомолошка кутија T6 бубамаре (Coccinelidae); T6d детаљ; Ентомолошка кутија T10 стрижибубе (Cerambycidae); T10d детаљ - *Aegosoma scabricorne* (Scop.) и др.; Ентомолошка кутија T15 сурлаши (Curculionidae); T15d детаљ.

Колекција Orthoptera Боровоја Лазаревића: Ентомолошка кутија L4 скакавци (Acrididae); L4d детаљ; Ентомолошка кутија L9 зриковци (Tettigoniidae), попци (Gryllidae), скакавци (Acrididae) и bogomoljka (*Empusa* sp.); L9d детаљ; Ентомолошка кутија L10 зриковци (Tettigoniidae) и скакавци (Acrididae); L10d детаљ - *Bradyporus dasypus* (Illiger) (Tettigoniidae).

Колекција инсеката Института за заштиту биља и животну средину: Ентомолошка кутија I23 Meloidae (Coleoptera); I23d детаљ *Cerosoma* sp. и др. (Meloidae); Ентомолошка кутија I33 скочибубе (Coleoptera: Elateridae); I33d детаљ; Ентомолошка кутија I120 губар *Lymantria dispar* L. (Lepidoptera: Erebidae); Ентомолошка кутија I121 свилена буба - *Bombyx mori* L. (Lepidoptera: Bombycidae); Ентомолошка кутија I154 велики (Pieris brassicae) и мали купусар (Pieris rapae L.) (Lepidoptera: Pieridae).

Назив нове врсте бактерије *Brenneria izbisi* у част Института

Током 2021. године, у Институту за заштиту биља и животну средину у Београду, реализовано је детаљно и свеобухватно истраживање изумирања младих засада ораха у нашој земљи. Тим младих и изузетно успешних научника, из Института др Катарина Гашић и др Невена Златковић у сарадњи са др Немањом Кузмановић са Julius Kühn Института из Немачке, интензивним радом и залагањем, успео је да открије и опише нову врсту фитопатогене бактерије која проузрокује прогресивно обољење стабла ораха, и тиме се сврста у сам светски врх истраживача у овој области. Овај научни рад представља велики искорак у проучавању болести биља, пре свега језграстог воћа и даје изузетан допринос развоју фитопатологије у нашој земљи и свету. О вредности самог дела говори и чињеница да је рад објављен у часопису који је рангиран у првих 10% у својој области.

Као још једну потврду важности и актуелности спроведеног истраживања, аутори су за истраживање добили „**Награду града Београда-деспот Стефан Лазаревић**“ за научно дело из области природних и техничких наука за 2022. годину.

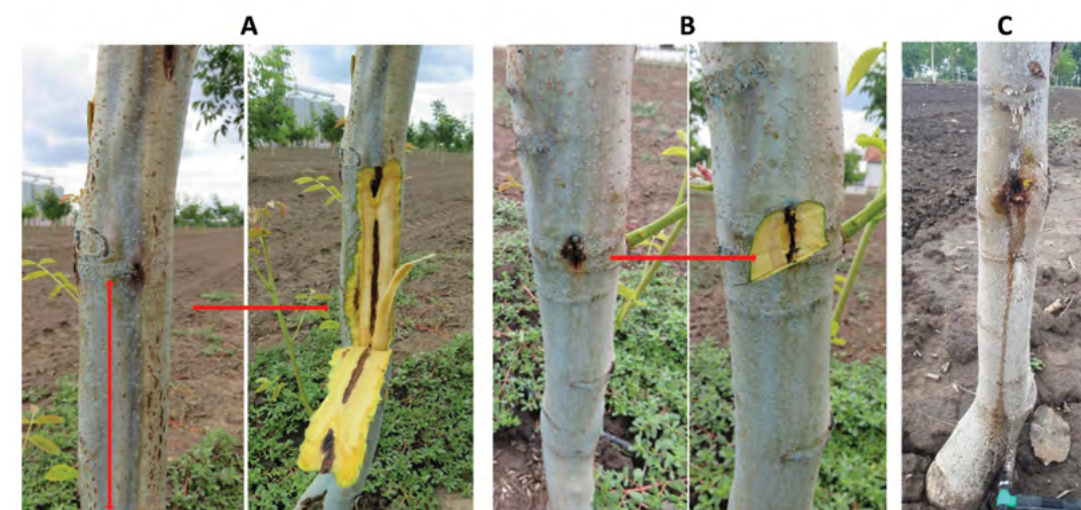
Посебно треба истаћи назив новооткривене бактерије - *Brenneria izbisi*, у част нашег Института - ИЗБИС у којој су истраживања спроведена. На овај начин име једне научне институције из Србије, чији је оснивач Влада Републике Србије, ће бити препознато у свету и допринети угледу и промоцији не само Института, већ и целокупне научне заједнице у Србији и наше земље у целини.

Референти сој нове врсте *B. izbisi* депонован је у две међународне колекције, у Француској (French Collection for Plant-associated Bacteria, ознака CFBP 9035) и Белгији (BCCM/LMG Bacteria Collection, ознака LMG 32478) и доступан је научној заједници.

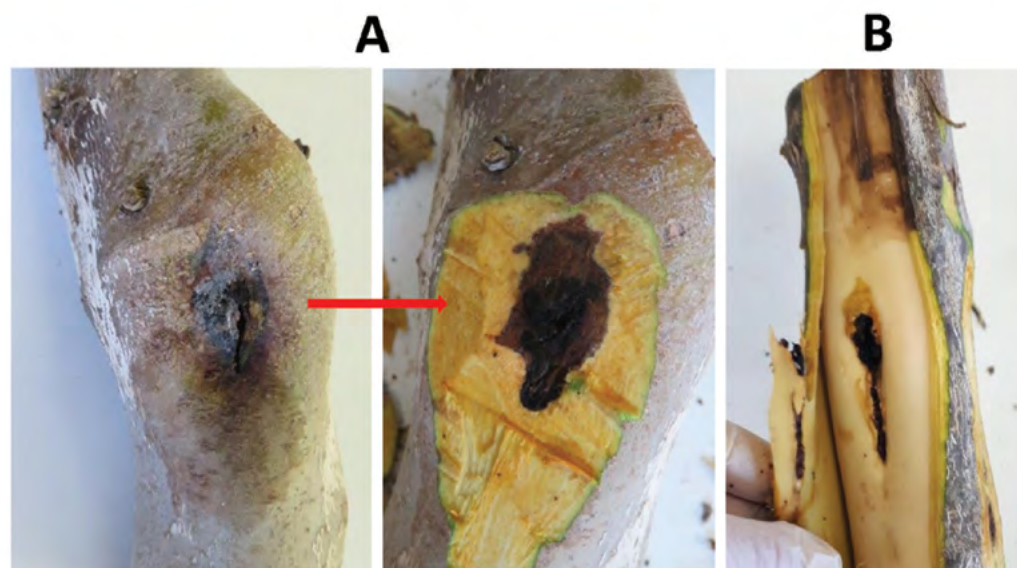
Поред открића нове врсте бактерије на светском нивоу, аутори су развили протокол за брзу детекцију и идентификацију овог патогена. Дизајнирали су специфичне прајмере који применом у PCR тесту (Polymerase Chain Reaction)

омогућавају да се на брз и ефикасан начин утврди присуство патогена у биљном ткиву и тако спречи његово даље ширење.

Наиме, орах представља најважнију врсту језграстог воћа чија производња бележи константан пораст у свету. У складу са повећаним захтевима тржишта и извозним потенцијалом, економски значај производње ораха препознали су и пољопривредници у нашој земљи. У Србији се орах тренутно гаји на око 4.800 ha, са годишњим приносом од 14-23.000 t и тенденцијом даљег пораста производних површина. Увозом садног материјала повећава се ризик од појаве нових узрочника различитих обољења, чије присуство раније није забележено. Правилна идентификација патогена и његова правовремена детекција неопходни су услови за брзу реакцију свих служби у циљу спречавања уласка и ширења заразе у нова подручја. На основу досадашњих резултата које су аутори објавили у овом научном делу, *B. izbisi* ће бити веома значајан патоген због интензивних оштећења која проузрокује на стаблу и на тај начин доводи до огромних економских губитака у производњи ораха. Имајући у виду глобалне изазове на пољу безбедности и производње хране, откриће нове врсте фитопатогене бактерије, такође има и своју практичну примену и представља огроман допринос напорима да се осигура стабилност производње и приноса ораха.

Симптоми обољења рака коре ораха, пре и након уклањања површинског слоја ткива. (А) Мрке, удубљене, издужене лезије испод коре ораха. (В) Појава некротичних зона које продире до ксилема биљке. (С) Уздужне пукотине са бактеријским ексудатом на стаблу ораха. Природна инфекција.

Изолација бактерија из симптоматичних узорака. (А) Тамне, округле, удубљене лезије пре и након уклањања коре на стаблу ораха. (В) Некротичне лезије у зони испод коре и ткива ксилема. Природна инфекција.

Др Катарина Гашић и др Невена Златковић на додели „Награде града Београда-деспот Стефан Лазаревић“ за научно дело из области природних и техничких наука за 2022. годину.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

632:005.71(497.11)"1945/2025"

ОСАМДЕСЕТ година рада

80 година рада Института за заштиту биља и животну средину /
[уредници Данијела Шикуљак, Слађана Савић] ; [илустрације Милица
Ђотуновић]. - Београд : Институт за заштиту биља и животну средину, 2025
(Пирот : Pi-press). - 116 str. : ilustr. ; 27 cm

Тираж 200.

ISBN 978-86-910951-4-7

1. Шикуљак, Данијела, 1971 [уредник] 2. Савић, Слађана, 1977- [уредник]
а) Институт за заштиту биља и животну средину (Београд) -- 1945-2025

COBISS.SR-ID 175029001

